بانك احاديث

اهل بيت عليهم السلام

با موضوع:

اجتماعی

جلد (۷)

بسم الله الرحمن الرحیم

بانک احادیث اهل بیت (ع)

نویسنده:

واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

بانک احادیث اهل بیت (ع) جلد ۷ – (اجتماعی)

مشخصات کتاب

سرشناسه:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان،۱۳۹۰ عنوان و نام پدیدآور:بانک احادیث اهل بیت (ع) جلد ۷ - (اجتماعی)/ واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان. مشخصات نشر:اصفهان:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۰. مشخصات ظاهری:نرم افزار تلفن همراه و رایانه موضوع : احادیث شیعه موضوع : اهل بیت (ع) موضوع : اجتماعی

اجتماعی

مصالح اجتماعی

حدیث۱

الإمامُ الحسنُ علیه‌السلام لرجل جاءَ إلَیهِ یَستَشیرُهُ فی تَزویجِ ابنَتِهِ: زَوِّجْها مِن رَجُلٍ تَقِیٍّ ، فإنّهُ إن أحَبَّها أکرَمَها وإن أبغَضَها لَم یَظلِمْها ؛ امام حسن علیه‌السلام – خطاب به مردی که با ایشان در باره ازدواج دختر خود مشورت کرد- فرمودند: او را به مردی باتقوا شوهر ده ؛ زیرا اگر دختر تو را دوست داشته باشد گرامیش می‌دارد و اگر دوستش نداشته باشد به وی ستم نمی‌کند . مکارم الأخلاق : ۱ / ۴۴۶ / ۱۵۳۴ منتخب میزان الحکمهٔ : ۲۵۴

حدیث۲

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : مَن عَزّی مُصابا کانَ لَهُمِثلُ أجرِهِ ؛ هر که فرد سوگواری را تسلّی دهد ، (اجری) همانند اجر او دارد . بحار الأنوار : ۸۲ / ۹۴ / ۴۶ منتخب میزان الحکمهٔ : ۳۸۰

حدیث۳

امام صادق علیه‌السلام : إنّ المَشورَةَ لا تکونُ إلاّ بِحُدودِها الأربعةِ ... فأوَّلُها أن یکونَ الذی تُشاوِرُهُ عاقِلاً ، والثانیةُ أن یَکونَ حُرّا مُتَدَیِّنا ، والثالثةُ أن یکونَ صَدیقا مُواخِیا ، والرابعةُ أن تُطلِعَه علی سِرِّکَ فَیکونَ عِلمُهُ بِهِ کَعِلمِکَ ثُمّ یُسِرَّ ذلکَ ویَکتُمَهُ ؛ مشورت جز با حدود چهارگانه آن تحقق نپذیرد ؛ نخستین حدّ آن این است که کسی که با او مشورت می کنی ، خردمند باشد ، دوم این که آزاده و متدیّن باشد ، سوم این که دوست و برادروار باشد و چهارم این که راز خود را به او بگویی و او به اندازه خودت از آن راز آگاه باشد ، امّا آن را بپوشاند و به کسی نگوید . مکارم الأخلاق : ۲ / ۹۸ / ۲۲۸۰ منتخب میزان الحکمهٔ : ۳۰۸

حدیث۴

امام علی علیه‌السلام : مَنِ استَقبَلَ وُجوهَ الآراءِ عَرَفَ مَواقِعَ الخَطَأِ ؛ هرکه با آرای گوناگون رو به رو شود جایگاههای خطا (و نادرست اندیشی) را باز شناسد . نهج البلاغهٔ : الحکمهٔ ۱۷۳ منتخب میزان الحکمهٔ : ۲۲۸

حدیث۵

امام علی علیه‌السلام : اِضرِبُوا بعضَ الرأيِ ببعضٍ يَتَوَلَّدْ مِنهُ الصَّوابُ ؛ رایزنی کنید تا اندیشه درست متولّد شود . غرر الحكم : ۲۵۶۷ منتخب ميزان الحكمة : ۲۲۸

حدیث۶

امام علی علیه‌السلام : جالِسِ العُلَماءَ يَزدَدْ علمُكَ ، ويَحسُنْ أدبُكَ ، وتَزكُ نَفْسُكَ؛ با دانشمندان بنشین تا بر دانشت افزوده گردد ، تربیت و ادبت نیکو شود و روانت پاکیزه شود . غرر الحكم : ۴۷۸۶ منتخب ميزان الحكمة : ۱۰۶

حدیث۷

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلّم فرمودند : لا تَجْلِسوا إلاّ عندَ كُلِّ عالِمٍ يَدْعوكُم مِن خَمْسٍ إلى خَمسٍ: مِن الشَّكِّ إلى اليَقينِ، ومِن الرِّياءِ إلى الإخْلاصِ ، ومِن الرَّغْبَةِ إلى الرَّهبَةِ ، ومِن الكِبْرِ إلى التّواضُعِ ، ومِن الغِشِّ إلى النّصيحَةِ ؛ تنها در محضر دانشمندانی نشینید که شما را از پنج چیز به پنج چیز فرا می‌خوانند : از دودلی به یقین ، از ریا به اخلاص ، از دنیا خواهی به دنیا گریزی ، از تکبر به‌فروتنی‌و از فریبکاری‌به خیر خواهی. بحار الأنوار : ۷۴ / ۱۸۸ / ۱۸ منتخب ميزان الحكمة : ۱۰۶

حدیث۸

امام صادق(سلام الله علیه): ثَلاثَةُ أشياءَ يَحتاجُ النّاسُ إلَيها: اَلْأمنُ وَالْعَدلُ وَالْخِصبُ؛ سه چیز است که مردم به آنها نیاز دارند: امنیت، عدالت و رفاه. تحف العقول، ص ۳۲۰

حدیث۹

پیامبر خدا(صلی الله علیه و آله): اَلتَّوَدُّدُ إلَى النّاسِ نِصفُ العَقلِ؛ دوستی با مردم، نیمی از خرد است. الکافی: ج ۲، ص ۶۴۳، ح ۴

حدیث۱۰

پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: عَلَيكَ بِالجَمَاعَةِ، فَإنَّمَا يَأخُذُ الذِّئبُ مِنَ الغَنَمِ القَاصِيَةِ؛ با جماعت همراه شو؛ زیرا گرگ، گوسفند دورمانده را می خورد. مسند احمد، ج۶، ص۴۴۶

حدیث۱۱

پیامبراکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: إنّ الْعَفوَ لا يَزيدُ الْعَبدَ إلّا عِزّاً فَتَعافَوا يُعِزُّكُمُ اللّهُ؛ گذشت، جز بر عزّت بنده نمی‌افزاید، پس از یکدیگر درگذرید تا خداوند به شما عزّت بخشد. الکافی، ج ۶، ص ۱۰۸

حدیث۱۲

امام سجّاد(علیه السلام) فرمودند: اَلْمُؤْمِنُ يَصمُتُ لِيَسلَمَ ويَنطِقُ لِيَغنَمَ؛ مؤمن سکوت می‌کند تا سالم ماند و سخن می‌گوید تا سود برد. الکافی، ج ۲، ص ۲۳۱

حدیث۱۳

حضرت زهرا (سلام الله علیها) فرمودند: فَجَعَلَ اللهُ...اِطاعَتَنا نِظاماً لِلمِلَّةِ وَ اِمامَتَنا أماناً لِلفِرقَةُ خدا اطاعت و پیروی از ما اهل بیت را سبب برقراری نظم اجتماعی در امت اسلامی و امامت و رهبری ما را عامل وحدت و دراماں ماندن از تفرقه ها قرار داده است. بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۱۵۸

حدیث۱۴

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: اِنَّکَ مُقَوَّمٌ بِاَدَبِکَ فَزَیِّنْهُ بِالْحِلْمِ؛ تو با ادبت ارزش گذاری می‌شوی، پس آن را با بردباری زینت بخش. مشکاة الأنوار، ص ۲۳۹، ح ۶۸۹

حدیث۱۵

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: مَنِ استَبَدَّ بِرَیِهِ هَلَکَ وَمَن شاوَرَ الرَّجالَ شارَکَها فی عُقولِها؛ هر کس خود رأی شد هلاک می شود و هر کس با افراد صاحب نظر مشورت کند در عقل آنان شریک می شود. (نهج البلاغه، قصار ۱۶۱)

حدیث۱۶

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: خَیرُ مَن شاوَرتَ ذَوُواالنُّهی وَالعِلمِ وَاولُوا التَّجارِبِ وَالحَزمِ؛ بهترین کسی که با او مشورت کنی کسی است که صاحب عقل و علم و تجربه ها و دوراندیشی باشد. (غررالحکم، ج۳، ص۴۲۸، ح ۴۹۹۰)

حدیث۱۷

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: اَدِّبوا اَولادَکُمْ عَلی ثَلاثِ خِصالٍ : حُبِّ نَبِیِّکُمْ و حُبِّ اَهْلِ بَیْتِهِ وَ عَلی قِراءَةِ الْقُرآنِ ؛ فرزندانتان را به سه چیز ادب کنید: عشق به پیامبرتان، عشق به خاندان او، و قرآن خواندن. غرر الحکم، ح ۴۴۸۸

حدیث۱۸

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: اِیّاکَ اَنْ تَضْحَکَ مِنْ غَیْرِ عَجَبٍ ، اَوْ تَمْشیَ و تَتَکَلَّمَ فی غَیْرِ اَدَبٍ؛ از خندیدنِ بی تعجّب [و بی‌جا] یا راه رفتن و سخن گفتنِ بی‌ادبانه بپرهیز. بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۸ ، ح ۶۳

حدیث۱۹

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: أیُّها النّاسُ ، عَلَیکُم بالجَماعةِ ، وإیّاکُم والفُرْقةَ ای مردم! به جماعت (یکپارچگی) روی آرید و از پراکندگی بپرهیزید. میزان الحکمۀ، ح ۲۵۸۹

حدیث۲۰

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: ایّاکُمْ وَ التَّلَوُّنَ فی دینِ اللّهِ فَاِنَّ جَماعَةً فیما تَکْرَهونَ مِنَ الْحَقِّ خَیْرٌ مِنْ فُرْقَةٍ فیما تُحِبّونَ مِنَ الْباطِلِ وَ اِنَّ اللّهَ سُبْحانَهُ لَمْ یُعْطِ اَحَدا بِفُرْقَةٍ خَیْرا مِمَّنْ مَضی وَ لا مِمَّنْ بَقیَ ؛ از چند رنگی و اختلاف در دین خدا بپرهیزید، زیرا یکپارچگی در آنچه حق است ولی شما آن را ناخوش می‌دارید، از پراکندگی در آنچه باطل است اما خوشایند شما می‌باشد، بهتر

است. خـدای سـبحان به هیچ یک از گذشـتگان و باقی ماندگان بر اثر تفرقه و جدایی خیر و خوبی عطا نکرده است. نهج البلاغه، از خطبه ۱۷۶

حدیث۲۱

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسـلم) فرمودنـد: اِعلَموا اَنَّ اللّه تعالی قَد فَرَضَ عَلَیکُم الجُمُعَةَ فَمَن تَرَکَها فی حَیاتی وَ بَعدَ مَماتی وَ لَهُم اِمامٌ عادِلٌ اِستِخفافا بِها وَ جُحودا لَها فَلا جَمَعَ اللّه شَـملَهُ وَ لا بارَکَ لَهُ فی اَمرِهِ اَلا وَ لا صَلاةَ لَهُ اَلا وَ لا زَکاةَ لَهُ اَلا وَ لا حَجَّ لَهُ اَلا وَ لا صَومَ لَهُ اَلاـ وَ لا بَرَکَةَ لَهُ حَتّی یَتوبَ؛ بدانیـد که خداونـد متعال نماز جمعه را بر شـما واجب ساخته است پس آنان که در زنـدگی و پس از مرگ من، از روی سـبک شـمردن و یـا انکار، آن را ترک کننـد، با وجود این‌که پیشوای عادلی دارنـد، خداونـد وحـدتشان نبخشـد و در کارشـان برکت ندهـد، آگـاه باشـید نه زکات، نه نماز، نه حـج و نه روزه آنان پـذیرفته است. بدانیـد که زنـدگی آنان برکتی نخواهد داشت، مگر توبه کنند. عوالی اللالی، ج ۲، ص ۵۴، ح ۱۴۶

حدیث۲۲

پیامبراکرم(صـلی‌الله‌علیه‌وآله وسـلم) فرمودند: اِرحَموا عَزیزا ذَلَّ، وَغَنیّا افتَقَرَ وَعالِما ضاعَ فی زَمانِ الجُهّالِ؛ به عزیزی که خوار گشته و ثروتمندی که فقیر شده و دانشمندی که در روزگار نادانان تباه گردیده است، رحم کنید. غررالحکم، ج۲، ص۴۵۳، ح۳۲۶۵

حدیث۲۳

پیـامبراکرم(صـلی‌الله‌علیه‌وآله وسـلم) فرمودنـد: مَن لاـیَرحَم لایُرحَم وَمَن لایَغفِر لایُغفَر لَهُ وَمَن لایَتُب لایَتوبُ اللّه عَلَیهِ؛ هر کس رحم نکنـد به او رحم نشـود، هر کس نبخشـد بخشـیده نشود و هر کس پوزش را نپـذیرد، خداونـد پوزش و توبه او را نخواهـد پـذیرفت. غررالحکم، ج۲، ص۴۳۸، ح۳۲۰۱

حدیث۲۴

پیامبراکرم(صـلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: اِرحَمِ الصَّغیرَ وَوَقِّرِ الکَبیرَ تَکُن مِن رُفَقائی؛ به کودکان رحم کن و بزرگسالان را احترام نما تا از دوستان من باشی. کافی، ج۲، ص۳۱۶، ح۷

حدیث۲۵

پیامبراکرم(صـلی‌الله‌علیه‌وآله وسـلم) فرمودند: إنَّ اللّه رَحیمٌ یُحِبُّ الرَّحیمَ یَضَعُ رَحمَتَهُ عَلی کُلِّ رَحیمٍ؛ خداوند رحیم است و رحیم را دوست دارد و دستِ مهر خود را بر سر هر رحیمی می‌گذارد. نهج الفصاحه، ح۹۹۲

حدیث۲۶

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: إنَّ الْمُؤْمِنَ هِمَّتُهُ فِی الصَّلاةِ وَالصِّیامِ وَالْعِبادَةِ وَالْمُنافِقُ هِمَّتُهُ فِی الطَّعامِ وَالشَّرابِ کَالْبَهیمَةِ؛ همّت مؤمن در نماز و روزه و عبادت است و همّت منافق در خوردن و نوشیدن؛ مانند حیوانات. تنبیه الخواطر،ج۱، ص ۹۴

حدیث۲۷

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: اِنّا اُمِرْنا مَعاشِرَ الاَنْبیاءِ بِمُداراةِ النّاسِ، کَما اُمِرْنا بِاِقامَةِ الفَرائِضِ؛ ما پیامبران، همان‌گونه که به برپا داشتن واجبات مأمور شده‌ایم، به مدارا کردن با مردم نیز مأمور شده ایم. امالی طوسی، ص ۵۲۱

حدیث۲۸

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: رَاْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ الْایمانِ بِاللّهِ مُداراةُ النّاسِ فی غَیْرِ تَرْکِ حَقٍّ؛ کمال عقل پس از ایمان به خدا، مدارا کردن با مردم است به شرط آن که حق، ترک نشود. تحف العقول، ص ۴۲

حدیث۲۹

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: لا یَأمُرُ بِالمَعروفِ وَلا یَنهی عَنِ المُنکَرِ إلاّ مَن کانَ فیهِ ثَلاثُ خِصالٍ : رَفیقٌ بِما یَأمُرُ بِهِ رَفیقٌ فیما یَنهی عَنهُ ، عَدلٌ فیما یَأمُرُ بِهِ عَدلٌ فیما یَنهی عَنهُ، عالِمٌ بِما یَأمُرُ بِهِ عالِمٌ بِما یَنهی عَنهُ؛ امر به معروف و نهی از منکر نکند مگر کسی که سه خصلت در او باشد: در امر و نهی خود مدارا کند، در امر و نهی خود میانه روی نماید و به آنچه امر و نهی می کند، دانا باشد. بحارالأنوار، ج ۱۰۰، ص۸۷، ح۶۴

حدیث۳۰

اِنَّ فِی الرِّفقِ الزّیادَةَ وَ البَرَکَةَ وَ مَن یُحرَمِ الرِّفقُ یُحرَمِ الخَیرَ؛ در مدارا، فزونی و برکت است، و هر کس از مدارا محروم باشد، از خیر، محروم شده است. کافی، ج ۲، ص ۱۱۹، ح ۷

حدیث۳۱

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: إنَّ النبیاءَ إنَّما فَضَّلَهُمُ اللّه عَلی خَلقِهِ بِشِدَّةِ مُداراتِهِم لِأَعداءِ دینِ اللّه وَحُسنِ تَقیَّتِهِم لِأَجلِ إخوانِهِم فِی اللّه ؛ خداوند از این رو پیامبران را بر دیگر مردمان برتری داد که با دشمنان دین خدا بسیار با مدارا رفتار می کردند و برای حفظ برادران همکیش خود نیکو تقیه می کردند. بحارالأنوار، ج۷۵، ص۴۰۱، ح۴۲

حدیث۳۲

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: إنَّ اللّه یُحِبُّ الرِّفقَ وَیُعینُ عَلَیهِ؛ خداوند مدارا را دوست دارد و انسان را بر انجام آن یاری می کند. کافی، ج۲، ص۱۲۰، ح۱۲

حدیث۳۳

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: ما کانَ الرِّفقُ فی شَیءٍ إلاّ زانَهُ؛ مدارا با چیزی همراه نشد مگر آن که آن را زینت بخشید. تحف العقول، ص ۴۷

حدیث۳۴

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: مَن أُعطِیَ حَظَّهُ مِنَ الرِّفقِ فَقَد أُعطِیَ حَظَّهُ مِن خَیرِ الدُّنیا وَالآخِرَةِ؛ هر کس را که بهره ای

از مدارا داده اند، بدون شک بهره اش را از خیر دنیا و آخرت داده اند. نهج الفصاحه، ح۲۸۳۸

حدیث۳۵

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: أَعقَلُ النّاسِ أَشَدُّهُم مُداراةً لِلنّاسِ؛ عاقل ترین مردم کسی است که بیشتر با مردم مدارا کند. من لایحضره الفقیه، ج۴، ص۳۹۵، ح ۵۸۴۰

حدیث۳۶

پیامبراکرم(صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم) فرمودند: أَمَرَنی رَبّی بِمُداراةِ النّاسِ کَما أَمَرَنی بِأَداءِ الفَرائِضِ؛ پروردگارم، همان گونه که مرا به انجام واجبات فرمان داده، به مدارا کردن با مردم نیز فرمان داده است. کافی، ج۲، ص۱۱۷، ح۴

حدیث۳۷

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: یا عَلیُّ لاتُشاوِر جَبانا فَإِنَّهُ یُضَیِّقُ عَلَیکَ المَخرَجَ وَلاتُشاوِرِ البَخیلَ فَإِنَّهُ یَقصُرُبکَ عَن غایَتِکَ وَلاتُشاوِر حَریصا فَإِنَّهُ یُزَیِّنُ لَکَ شَرَّها؛ ای علی با ترسو مشورت مکن، زیرا او راه بیرون آمدن از مشکل را بر تو تنگ می کند و با بخیل مشورت مکن، زیرا او تو را از هدفت باز می دارد و با حریص مشورت مکن، زیرا او حریص بودن را در نظرت زیبا جلوه می دهد. (علل الشرایع، ج۲، ص۵۵۹، ح۱)

حدیث۳۸

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: مَنِ استَشارَهُ أَخوهُ المُؤمِنُ فَلَم یَمحَضهُ النَّصیحَةَ سَلَبَهُ اللّه لُبَّهُ؛ هر کس برادر مؤمنش با او مشورت کند و او صادقانه راهنمائیش نکند، خداوند عقلش را از او بگیرد. (بحارالأنوار، ج۷۲، ص۱۰۴، ح۳۶)

حدیث۳۹

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: مُشاوَرَةُ العاقِلِ الناصِحِ رُشدٌ وَیُمنٌ وَتَوفیقٌ مِنَ اللّه فَإِذا أَشارَ عَلَیکَ النّاصِحُ العاقِلُ فَإِیّاکَ وَالخِلافَ فَإِنَّ فی ذلِکَ العَطَبَ؛ مشورت کردن با عاقِل خیرخواه مایه هدایت و میمنت است و توفیقی است از جانب خداوند، پس هرگاه خیرخواه عاقل تو را راهنمایی کرد، مبادا مخالفت کنی که موجب نابودی می شود. (محاسن، ج۲، ص۶۰۲، ح۲۵)

حدیث۴۰

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: ما یَستَغنی رَجُلٌ عَن مَشوَرَةٍ؛ هیچ کس از مشورت بی نیاز نیست. (نهج الفصاحه، ح ۱۶۳۷)

حدیث۴۱

امام کاظم (علیه السلام) فرمودند: مُشاوَرَةُ العاقِلِ النّاصِحِ یُمنٌ وَ بَرَکَةٌ وَ رُشدٌ وَ تَوفیقٌ مِنَ اللّه؛ مشورت با عاقِل خیرخواه، خجستگی، برکت، رشد و توفیقی از سوی خداست. تحف العقول، ص ۳۹۸

حدیث۴۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا خَیرَ فی قَومٍ لَیسُوا بناصِحینَ وَ لا یُحِبُّونَ النّاصِحینَ ؛ قومی را که خود خیرخواه نیستند و خیرخواهان را هم دوست ندارند ، خیری نباشد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۸۸۴

حدیث۴۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا یَستَغنِی العاقِلُ عَنِ المُشاوَرَةِ ؛ خردمند ، خود را از مشورتْ بی‌نیاز نمی‌بیند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۶۹۳

حدیث۴۴

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا تَنقُضَنَّ سُنَّةً صالِحَةً عُمِلَ بِها وَاجتَمَعَتِ الأُلفَةُ لَها وَ صَلَحَتِ الرَّعِیَّةُ عَلَیها ؛ هیچ رسم پسندیده‌ای را که به آن عمل می‌شود و رشته پیوند مردم و صلاح توده‌ها در آن است ، در هم نشکن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۳۷۷

حدیث۴۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا تُشرِکَنَّ فی مَشوَرَتِکَ حَریصا یُهَوِّنُ عَلَیکَ الشَّرَّ وَ یُزَیِّنُ لَکَ الشَّرَهَ ؛ با هیچ آزمندی مشورت مکن ، که بدی را بر تو آسان می‌نماید و حرص و ولَع را در نظرت می‌آراید . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۳۵۳

حدیث۴۶

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا تَستَشِرِ الکَذّابَ ؛ فَإِنَّهُ کَالسَّرابِ یُقَرِّبُ عَلَیکَ البَعیدَ ، وَ یُبَعِّدُ عَلَیکَ القَریبَ ؛ با دروغگو مشورت مکن ، که دروغگو سراب را می‌ماند : دور را در نظرت نزدیک و نزدیک را در نظرت دور می‌نمایاند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۳۵۱

حدیث۴۷

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا تُمسِک عَن إظهارِ الحَقِّ اذا وَجَدتَ لَهُ أهلاً ؛ از آشکار کردن حق ، هنگامی که برای آن اهلی یافتی ، خودداری نکن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۱۸۸

حدیث۴۸

امام علی(علیه السلام) فرمودند: نَزِّل نَفسَکَ دُونَ مَنزِلَتِها تُنَزِّلکَ النّاسُ فَوقَ مَنزِلَتِکَ ؛ خود را در جایی فروتر از منزلت خویش بنشان تا مردم تو را در جایی فراتر از منزلتت بنشانند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۹۹۸۵

حدیث۴۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: یَکتَسِبُ الصّادِقُ بِصِدقِهِ ثَلاثا : حُسنَ الثِّقَةِ بِهِ ، وَ المَحَبَّةَ لَهُ ، وَ المَهابَةَ عَنهُ ؛ راستگو با

راست‌گویی‌اش سه چیز به دست می‌آورد : به او نیک اعتماد کننـد ، دوستی‌اش بر دل‌ها نشـیند ، و از وی اندیشه کنند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۱۰۳۸

حدیث۵۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَنِ استَعانَ بِذَوِی الألبابِ سَلَکَ سَبیلَ الرِّشادِ ؛ هر که از خردمندان یاری جوید ، راه بالندگی را پوید . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۹۱۲

حدیث۵۱

امام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: مَن عَمِلَ بِالحَقِّ مالَ إلَیهِ الخَلقُ ؛ هر که به حق عمل کند ، مردم به او روی می‌آورند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۶۴۶

حدیث۵۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن دارَی النّاسَ أمِنَ مَکرَهُم ؛ هر کس با مردم مدارا کند ، از مکرشان در امان می‌ماند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۴۶۵

حدیث۵۳

امام علی(علیه السـلام) فرمودند: مَن عَرَفَ النّاسَ لَم یَعتَمِد عَلَیهِم ؛ هر کس مردم را بشـناسد ، به آنها اعتماد نمی‌کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۲۳۲

حدیث۵۴

امـام علی(علیـه الســلام) فرمودنـد: مَـن أنصَـفَ أُنصِـفَ ؛ هر کـه انصـاف ورزد ، بـا او انصـاف ورزنـد . غرر الحکـم و درر الکلـم، حدیث۷۶۹۲

حدیث۵۵

امام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: لِقاءُ أهلِ المَعرِفَةِ عِمارَةُ القُلُوبِ وَ مُسـتَفادُ الحِکمَةِ ؛ دیدار با اهل معرفت ، مایه آبادانی دل‌ها و بهره بردن از حکمت است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۷۶۳۵

حدیث۵۶

امـام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: لِن لِمَن غالَظَکَ فَإنَّهُ یُوشِکُ اَن یَلینَ لَکَ ؛ با کسـی که با تو درشتی می‌کنـد ، نرم باش ، که دور نیست او هم با تو نرم شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۷۶۲۰

حدیث۵۷

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لِيَكُن أبغَضُ النّاسِ إلَيكَ وَ أبعَدُهُم مِنكَ أطلَبُهُم لِمَعايِبِ النّاسِ ؛ باید مبغوض‌ترینِ مردم و دورترینِ آنها از تو کسی باشد که بیش از همه از مردم عیب‌جویی می کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۷۳۷۸

حدیث۵۸

امام علی(علیه السلام) فرمودند: كُن لِلمَظلومِ عَونا ، وَ لِلظّالِمِ خَصما ؛ یار ستمدیده و دشمن ستمگر باش . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۷۱۵۳

حدیث۵۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: قارِن أهلَ الخَيرِ تَكُن مِنهُم ، وَ بايِن أهلَ الشَّرِّ تَبِن عَنهُم ؛ با نیکوکاران همراه باش تا از آنان باشی ، و از بدکاران کناره جو تا از آنان جدا باشی . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۸۰۵

حدیث۶۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: فازَ مَن تَجَلبَبَ الوَفاءَ وَ ادَّرَعَ الأمانَةَ ؛ رستگار شد آن‌که جامه وفاداری پوشید و زره امانتداری بر تن کرد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۵۵۶

حدیث۶۱

امام علی(علیه السلام) فرمودند: غَضُّ الطَّرفِ مِن أفضَلِ الوَرَعِ ؛ پرهیز از نگاه ناروا ، برترین پرهیزگاری است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۶۴۰۰

حدیث۶۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: عامِلْ سائِرَ النّاسِ بِالإنصافِ وَ عامِلِ المُؤمِنينَ بِالإيثارِ ؛ با دیگر مردمان به انصاف رفتار کن و با مؤمنان به ایثار . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۳۴۲

حدیث۶۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: عَلَى المُشيرِ الاِجتِهادُ فِي الرَّأيِ وَ لَيسَ عَلَيهِ ضَمانُ النُّجحِ ؛ وظیفه مشورت‌شونده ، کوشش در ارائه نظر [درست] است ؛ امّا ضمانت پیروزی بر عهده او نیست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۱۹۴

حدیث۶۴

امام علی(علیه السلام) فرمودند: عَلَيكَ بِالسَّكينَةِ فَإنَّها أفضَلُ زينَةٍ ؛ با وقار باش که وقار ، برترین زینت است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۰۸۸

حدیث۶۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: صَمتٌ یُعقِبُکَ السَّلامَةَ خیرٌ مِن نُطقٍ یُعقِبُکَ المَلامَةَ ؛ سکوتی که سلامت در پی دارد ، بهتر از سخنی است که سرزنش در پی آورد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۸۶۵

حدیث۶۶

امام علی(علیه السلام) فرمودند: صِلَةُ الأرحامِ تُثمِرُ الأموالَ وَ تُنسِیءُ فِی الآجالِ ؛ پیوند با خویشاوندان ، دارایی‌ها را به بار می‌نشاند و مرگ را به تأخیر می‌اندازد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۸۴۷

حدیث۶۷

امام علی(علیه السلام) فرمودند: شارِکُوا الَّذِی قَد أقبَلَ عَلَیهِ الرِّزقُ فَإنَّهُ أجدَرُ بِالحَظِّ وَ أخلَقُ بِالغِنی ؛ با کسی که روزی به او روی آورده است ، شریک شوید ؛ زیرا وی به بهره‌مندی شایسته‌تر و به توانگری لایق‌تر است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۷۹۰

حدیث۶۸

امام علی(علیه السلام) فرمودند: شاوِر قَبلَ أن تَعزِمَ ، وَ فَکِّر قَبلَ اَن تُقدِمَ ؛ قبل از تصمیم‌گیری مشورت کن و پیش از اقدام ، بیندیش . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۷۵۴

حدیث۶۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: سالِمِ النّاسَ تَسلَم ، وَ اعمَل لِلآخِرَةِ تَغنَم ؛ با مردم در آشتی باش تا سالم باشی و برای آخرت کار کن تا غنیمت یابی . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۶۰۵

حدیث۷۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: سَبَبُ المَحَبَّةِ البِشرُ ؛ خوش رویی موجب محبّت است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۵۴۶

حدیث۷۱

امام علی(علیه السلام) فرمودند: سَبَبُ الإئتِلافِ الوَفاءُ ؛ وفاداری ، سبب الفت است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۵۱۱

حدیث۷۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: رَأسُ السِّیاسَةِ استِعمالُ الرِّفقِ ؛ سرلوحه سیاست ، به کار بردن مداراست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۲۶۶

حدیث۷۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: خَیرُ مَن شاوَرتَ ذَوُو النُّهی وَ العِلمِ ، وَ اُولُوا التَّجارِبِ وَ الحَزمِ ؛ بهترین کسان برای مشورت، خردمندان و عالمان و دارندگان تجربه و دور اندیشان‌اند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۹۹۰

حدیث۷۴

امام علی(علیه السلام) فرمودند: خالِطُوا النّاسَ مُخالَطَةً إن مِتُّم بَكَوا عَلَيكُم وَ إن غِبتُم حَنُّوا إلَيكُم ؛ با مردم آن گونه بیامیزید که اگر مُردید، بر شما بگِریند و اگر غایب شوید ، مشتاق دیدار شما باشند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۰۷۰

حدیث۷۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: باكِرُوا فَالبَرَكَةُ فِي المُباكَرَةِ وَ شاوِرُوا فَالنُّجحُ فِي المُشاوَرَةِ ؛ بامداد، در پی کسب‌وکار باشید ، که برکت در کسب و کارِ بامداد است ، و مشورت کنید که پیروزی در مشورت است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۴۴۱

حدیث۷۶

امام علی(علیه السلام) فرمودند: إذا رَأَيتَ مَظلُوما فَأَعِنهُ عَلَى الظّالِمِ ؛ هرگاه ستمدیده‌ای دیدی، او را در مقابل ستمگر یاری کن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۴۰۶۸

حدیث۷۷

امام علی(علیه السلام) فرمودند: إنّ النّاسَ إلى صالِحِ الأدَبِ أحوَجُ مِنهُم إلَى الفِضَّةِ وَالذَّهَبِ ؛ مردم به ادب نیکو محتاج ترند تا به سیم و زر . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۳۵۹۰

حدیث۷۸

امام علی(علیه السلام) فرمودند: إنّ أفضَلَ الخَيرِ صَدَقَةُ السِّرِّ وَ بِرُّ الوالِدَينِ وَ صِلَةُ الرَّحِمِ ؛ برترین خوبی ، صدقه پنهانی و نیکی به پدر و مادر و صله رحم است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۳۵۵۰

حدیث۷۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: أَفضَلُ المَعرُوفِ إغاثَةُ المَلهُوفِ ؛ برترین کار نیک ، فریادرسیِ ستم‌دیده است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۹۵۹

حدیث۸۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اِضرِبُوا بَعضَ الرَّأيِ بِبَعضٍ يَتَوَلَّد مِنهُ الصَّوابُ ؛ آرای خود را با یکدیگر در میان گذارید تا اندیشه درست، پدید آید . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۵۶۷

حدیث۸۱

امام علی(علیه السلام) فرمودند: أَطِع مَن فَوقَكَ يُطِعكَ مَن دُونَكَ ؛ از بالا دستِ خود فرمان بر ، تا زیر دستت از تو فرمان بَرد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۴۷۵

حدیث۸۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اِجعَل لِکُلِّ إنسانٍ مِن خَدَمِکَ عَمَلاً تَأخُذهُ بِهِ فَإنَّ ذلِکَ أحری أن لا یَتَواکَلُوا فِی خِدمَتِکَ ؛ هر یک از زیر دستانت را به کاری بگمار ، چندان که آنان را بر آن کار، باز خواست کنی [پاسخگوی مسئولیت خود باشند] که این کار، شایسته‌تر است و هر یک از آنان خدمتگزاری به تو را به عهده دیگری نیندازد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۴۳۲

حدیث۸۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: أشعِر قَلبَکَ الرَّحمَةَ لِجَمیعِ النّاسِ وَ الإحسانِ إلَیهِم وَ لا تُنِلهُم حَیفا وَ لا تَکُن عَلَیهِم سَیفا ؛ مهربانی با همه مردم و نیکی به ایشان را شعار دل خویش‌ساز و به آنها ستمی مرسان و شمشیری بر آنان مباش . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۳۹۲

حدیث۸۴

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اَلِاستِشارَةُ عَینُ الهِدایَةِ ؛ مشورت کردن ، سرچشمه هدایت است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۲۱

حدیث۸۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اَلمَواعِظُ حَیاةُ القُلُوبِ ؛ موعظه، مایه حیات دل‌هاست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۳۲۱

حدیث۸۶

امام علی علیه‌السلام : إنّ أحسَنَ الزِّیّ ما خَلَطَکَ بالناسِ وجَمَّلَکَ بینَهُم وکَفَّ ألسِنَتَهُم عنکَ ؛ نیکوترین هیأت (وسلوک) آن است که تو را با مردم آمیزش دهد و در میان آنها زیبایت گرداند و زبان (بدگویی) آنان را از تو باز دارد . غرر الحکم : ۳۴۷۰.

حدیث۸۷

قال رسول الله – صلی الله علیه وآله –: اذا سئلت عمن لایشهد الجماعهٔ فقل : لا اعرفه ؛ هنگامی که از شما راجع به کسی که در نماز جماعت شرکت نمی کند بپرسند، بگویید او را نمی شناسم . (بحارالانوار، ج ۸۸، ص ۵)

حدیث۸۸

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: المشاوره حصن من النّدامه و أمن من الملامه؛ مشورت حصار ندامت است و ایمنی از ملامت. نهج الفصاحه

حدیث۸۹

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من أفضل الشّفاعه أن تشفع بین اثنین فی النّکاح؛ از جمله بهترین وساطت، وساطت میان دو کس در کار زناشوئی است. نهج الفصاحه

حدیث۹۰

امـام سـجاد (علیه‌السـلام) فرمودنـد: حَقُّ المُستَشیرِ إن عَلِمتَ أَنَّ لَهُ رَیا أَشَرتَ عَلَیهِ وإن لَم تَعلَم أَرشَدتَهُ إلی مَن یَعلَمُ؛ حقّ مشورت کننده این است، که اگر برای راهنمایی او نظر داری، راهنمائیش کنی و اگر اطلاعی نداشته باشی او را به کسی که (در آن زمینه) آگاهی دارد راهنمایی کنی. (خصال، ص ۵۷۰)

حدیث۹۱

امام جواد (علیه‌السلام) فرمودند: ثَلاثٌ مَن کُنَّ فِیهِ لَم یَندَم: تَرکُ العَجَلهْ ، وَ المَشوَرَهْ ، وَ التَّوَکُلُ عَلَی اللهِ عِندَ العَزمِ؛ سه چیز است که هر کس آن را مراعات کنـد ، پشـمیان نگردد : ۱ - اجتنـاب از عجله ، ۲ - مشـورت کردن ، ۳ - و توکل بر خدا در هنگام تصـمیم گیری . (مسند الامام الجواد، ص ۲۴۷)

حدیث۹۲

امـام صـادق (علیه‌السـلام) فرمودنـد: اِنَّ الشَّیْطـانَ لَیَطْمَعُ فی عـالِمٍ بِغَیْرِ اَدَبٍ اَکْثَرُ مِنْ طَمَعِهِ فی عـالِمٍ بِاَدَبٍ ، فَتَاَدَّبوا وَ اِلاّ فَاَنْتُمْ اَعرابٌ ؛ شیطـان ، در عـالِمِ بی‌بهره از ادب بیشتر طمع می‌کنـد تـا عـالِمِ برخوردار از ادب . پس ادب داشـته باشـید وگرنه شـما، بیابـانی (فاقد تمدّن) هستید. کنز العمّال ، ح ۴۵۴۰۹

حدیث۹۳

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: فَکونوا اَقَلَّ ما یَکونونَ فِی الْباطِنِ اَمْوالاً ، اَحْسَنَ ما یَکونونَ فِی الظّاهِرِ اَحوالاً فَاِنَّ اللّه تَعالی اَدَّبَ عِبادَهُ الْمُؤمِنینَ الْعـارِفینَ اَدَبـا حَسَـنا ، فَقـالَ جَـلَّ مِن قائِلٍ : یَحْسَـبُهُمُ الْجاهِلُ اَغْنیاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُم بِسیماهُمْ لا یَسْئَلونَ النّاسَ اِلْحافا؛ در حالی که در واقع از کمترین مال برخوردار هستید، در ظاهر بهترین حال را از خود نشان دهید ؛ زیرا خداوند متعال ، بندگان با ایمان بـا معرفتش را این گونه نیکو ادب نموده که [در وصف فقیران پارسا] فرموده است : شـخص بی‌خبر آنان را از شـدّت خویشـتنداری توانگر می‌پندارد . ایشان را از نشانه‌هایشان می‌شناسی ، با اصرار (چیزی) از مردم نمی‌خواهند . تحف العقول، ص ۴۸۹

حدیث۹۴

امام صادق (علیه‌السلام) فرمودند: اَلمُؤمِنُ... یَنصُرُ المَظلومَ وَیَرحَمُ المِسکینَ. نَفسُهُ مِنهُ فی عَناءٍ وَالنّاسُ مِنهُ فی راحَهٍ؛ مؤمن... مظلوم را یاری می‌کند و به مسکین و درمانده رحم می‌نماید، جانش از او در رنج است و مردم از او در آسایش. خصال، ص۶۹

حدیث۹۵

امـام حسن عسـکری (علیه‌السـلام) فرمودنـد: فی تفسـیر قـوله تعـالی «وَ قُولُوا لِلنّاسِ حُسـنا» قـالَ: قُولُوا لِلنّاسِ کُلِّهُم حُسـنا مُؤمِنِهُم وَ مُخـالِفِهُم، أَمّا المؤمِنـونَ فَیَبسُـطُ لَهُم وَجهَهُ وَ أَمّا المُخـالِفونَ فَیُکَلِّمُهُم بِالمُـداراهِْ لاجتِـذابِهِم اِلیَ الیمـانِ. فَـاِنِ اسـتَتَرَ مِن ذلِـکَ بِکفِّ شُرورِهم عَن نَفسِهِ وَ عَن اِخوانِهِ المُؤمِنینَ؛ در تفسـیر آیه «با مردم به زبان خوش سـخن بگویید» فرمود: یعنی با همه مردم، چه مؤمن و چه مخالف، به زبان خوش سـخن بگویید. مؤمن، به هم مذهبان، روی خوش نشان می دهد و با مخالفان، با مدارا سخن می گوید تا به ایمـان، جـذب شونـد و حتّی اگر نشدنـد، بـا این رفتـار، از بـدی های آنان در حقّ خود و برادران مؤمنش، پیشگیری کرده است.

مستدرک الوسائل، ج ۱۲، ص ۲۶۱

حدیث۹۶

امام صادق (علیه‌السلام) فرمودند: فی قَولِهِ تَعالی (وَقولوا لِلنَّاسِ حُسنا) ـ: أی لِلنّاسِ کُلِّهِم مُؤمِنِهِم وَمُخالِفِهِم ، أَمَّا المُؤمِنونَ فَیَبسُطُ لَهُم وَجهَهُ ، وَأَمَّا المُخالِفونَ فَیُکَلِّمُهُم بِالمُداراةِ لِاجتِذابِهِم إِلَی الیمانِ ، فَإِنَّهُ بِأَیسَرَ مِن ذلِکَ یَکُفُّ شُرورَهُم عَن نَفسِهِ ، وعَن إخوانِهِ المُؤمِنینَ؛ درباره آیه (و با مردم سخن نیکو گویید) فرمود: مقصود همه مردمان اعم از مؤمن و کافر است. اما با مؤمنان باید گشاده رو بود و اما با کافران باید به نرمی و مدارا سخن گفت، تا به سوی ایمان کشیده شوند و کمترین ثمرش این است که خود و برادران مؤمنش را از گزند آنان مصون می دارد. بحارالأنوار، ج۷۵، ص۴۰۱، ح۴۲

حدیث۹۷

امام حسین (علیه‌السلام) فرمودند: مَن أَحجَمَ عَنِ الرَّیِ وَعَیِیَت بِهِ الحِیَلُ کانَ الرِّفقَ مِفتاحُهُ؛ هر کس فکرش به جایی نرسد و راه تدبیر بر او بسته شود، کلیدش مداراست. بحارالأنوار، ج۷۸، ص۱۲۸، ح۱۱

حدیث۹۸

امام صادق (علیه‌السلام) فرمودند: لا تُشاوِر اَحمَق وَ لا تَستَعِنَّ بَکَذّابٍ وَ لا تَثِق بِمَوَدَهِ مُلوک؛ با احمق مشورت نکن و از دروغگو یاری مجو و به دوستی زمامداران اعتماد مکن. (تحف العقول،ص۳۱۶)

حدیث۹۹

امام حسن (علیه‌السلام) فرمودند: ما تَشاوَرَ قَومٌ إِلاّ هُدوا إِلی رُشدِهِم؛ هیچ ملّتی با هم مشورت نکردند مگر آن که راه درست خود را پیدا کردند. (تحف العقول، ص ۲۳۳)

حدیث۱۰۰

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: مَنْ نَصَبَ نَفْسَهُ لِلنّاسِ اِماما فَلْیَبْدَأ بِتَعْلیمِ نَفْسِهِ قَبْلَ تَعْلیمِ غَیْرِهِ وَلْیَکُنْ تَأْدیبُهُ بِسیرَتِهِ قَبْلَ تَأْدیبِهِ بِلِسانِهِ وَ مُعَلِّمُ نَفْسِهِ وَ مُؤَدِّبُها اَحَقُّ بِالْاِجْلالِ مِنْ مُعَلِّمِ النّاسِ ومُؤَدِّبِهِمْ؛ کسی که خود را پیشوای مردم قرار داده، باید پیش از آموزش دیگران، خود را آموزش دهد و پیش از آن‌که دیگران را با زبان، ادب بیاموزد، باکردارش ادب آموزد و البته آموزش دهنده و ادب‌آموز خود بیش از آموزگار و ادب‌آموز مردم، شایسته تجلیل است. غرر الحکم، ح ۷۰۱۶

حدیث۱۰۱

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: تَحَرِّی الصِّدْقِ وَ تَجَنُّبُ الْکَذِبِ اَجْمَلُ شیمَةٍ وَ اَفْضَلُ اَدَبٍ؛ راستگو بودن و پرهیز نمودن از دروغ، زیباترین اخلاق و بهترین ادب است. کافی، ج ۸ ، ص ۱۵۰، ح ۱۳۲

حدیث۱۰۲

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: عَلَیکَ بِمُداراةِ النّاسِ وَ اِکْرامِ الْعُلَماءِ وَ الصَّفْحِ عَنْ زَلاّتِ الْاِخْوانِ فَقَدْ اَدَّبَکَ سَیِّدُ الْاَوَّلینَ وَ الْآخِرینَ

بِقَولِهِ صلی‌اللّه‌علیه‌وآله : اُعْفُ عَمَّنْ ظَلَمَکَ وَ صِلْ مَنْ قَطَعَکَ وَ اَعْطِ مَنْ حَرَمَکَ ؛ تو را سفارش می کنم به مدارای با مردم و احترام به علما و گذشت از لغزش برادران (دینی)؛ چرا که سرور اولین و آخرین، تو را چنین ادب آموخته و فرموده است : «گذشت کن از کسی که به تو ظلم کرده ، رابطه برقرار کن با کسی که با تو قطع رابطه کرده و عطا کن به کسی که از تو دریغ نموده است». اعلام الدین، ص ۹۶

حدیث۱۰۳

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: لا یَرْاَسُ مَنْ خَلا عَنِ الْاَدَبِ وَ صَبا اِلَی اللَّعِبِ؛ کسی که از ادب بی‌بهره باشد و شیفته بازی شود، به ریاست نمی‌رسد. غرر الحکم، ح ۴۷۸۶

حدیث۱۰۴

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: کَفاکَ مُؤَدِّبا لِنَفْسِکَ تَجَنُّبُ ما کَرِهْتَهُ مِنْ غَیْرِکَ؛ برای ادب آموزی‌ات همین بس که از آنچه از دیگران نمی‌پسندی ، دوری کنی. بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۳۴۳، ح ۱۵

حدیث۱۰۵

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: عَلَیْکُمْ بِالْاَدَبِ، فَاِنْ کُنْتُمْ مُلوکا بَرَزْتُمْ وَ اِنْ کُنْتُمْ وَسَطا فُقْتُمْ ، وَ اِنْ اَعْوَزَتْکُمُ الْمَعیشَةُ عِشْتُمْ بِاَدَبِکُم؛ ادب بیاموزید، زیرا که [در این صورت] اگر پادشاه باشید، برجسته می‌شوید، اگر میانه باشید، سرآمد می‌شوید و اگر تنگ‌دست باشید، با ادبتان گذران زندگی می کنید. غرر الحکم، ح ۷۰۷۷

حدیث۱۰۶

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: اِنَّ النّاسَ اِلی صالِحِ الْاَدَبِ اَحْوَجُ مِنْهُمْ اِلَی الْفِضَّةِ وَ الذَّهَبِ؛ مردم، به ادب (فرهنگ و تربیتِ) درست ، نیازمندترند، تا به طلا و نقره. مشکاة الانوار، ص ۴۳۳

حدیث۱۰۷

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: اَلنصافُ یَرفَعُ الخِلافُ وَیوجِبُ الیِتلافَ؛ انصاف، اختلافات را از بین می‌برد و موجب الفت و همبستگی می‌شود. غررالحکم، ج۲، ص۳۰، ح۱۷۰۲

حدیث۱۰۸

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: اِرحَم مَن دونَکَ یَرحَمکَ مَن فَوقَکَ وَقِس سَهوَهُ بِسَهوِکَ وَمَعصیَتَهُ لَکَ بِمَعصیَتِکَ لِرَبِّکَ وَفَقرَهُ إِلی رَحمَتِکَ بِفَقرِکَ إِلی رَحمَةِ رَبِّکَ؛ به زیر دست خود رحم کن تا بالا دستت به تو رحم کند و خطای او را با خطای خودت و نافرمانی‌اش از تو را با نافرمانی خود از پروردگارت و احتیاج او به ترحم تو را به احتیاجت به رحمت و بخشایش خدایت بسنج. نهج البلاغه، نامه ۵۳

حدیث۱۰۹

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: إنَّ سَمَت هِمَّتُکَ لِإصلاحِ النّاسِ فَابدَ بِنفسِکَ ، فَإِنَّ تَعاطیَکَ صَلاحَ غَیرِکَ وَأنتَ فاسِدٌ أکبَرُ العَیبِ؛ اگرهمّت والای اصلاح مردم را در سرداری، از خودت آغاز کن، زیرا پرداختن تو به اصلاح دیگران، در حالی که خود فاسد باشی بزرگترین عیب است. غررالحکم، ج۳، ص۲۳، ح۳۷۴۹

حدیث۱۱۰

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: اِقصِر هِمَّتَکَ عَلی ما یَلزَمُکَ وَلا تَخُض فیما لا یَعنیکَ؛ همّت خود را صرف چیزهایی کن که به آن نیاز داری و آنچه را به کار تو نمی آید پی گیری مکن. غررالحکم، ج۲، ص۱۸۲، ح۲۳۰۳

حدیث۱۱۱

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: اَلکَفُّ عَمّا فی أَیدِی النّاسِ عِفَّةٌ وَکِبَرُ هِمَّةٍ؛ طمع نداشتن به آنچه در نزد مردم است، (نشان) عزت نفس و بلند همتی است. غررالحکم، ج۱، ص۳۶۵، ح۱۳۸۷

حدیث۱۱۲

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: أَشرَفُ الهِمَمِ رِعایَةُ الذِّمامِ؛ شریف ترین همّت ها نگهداری حق وحرمت هاورعایت عهدوپیمان هاست. غررالحکم، ج۲، ص۴۶۳، ح۳۳۰۵

حدیث۱۱۳

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: اَلفِعلُ الجَمیلُ یُنبِئُ عَن عُلُوِّ الهِمَّةِ؛ کردار زیبا از بلندی همّت خبر می دهد. غررالحکم، ج۱، ص۳۶۵، ح۱۳۸۸

حدیث۱۱۴

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: اَلشَّرَفُ بِالهِمَمِ العالیَةِ لا بِالرِّمَمِ البالیَةِ؛ شرافت به همّت های بلند است نه به استخوان های پوسیده. غررالحکم، ج۲، ص۱۰۶، ح۱۹۹۱

حدیث۱۱۵

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: عَلَیکَ بِمُداراةِ النّاسِ وَ اِکْرامِ الْعُلَماءِ وَ الصَّفْحِ عَنْ زَلّاتِ الْإخْوانِ فَقَدْ اَدَّبَکَ سَیِّدُ الْاَوَّلینَ وَ الْآخِرینَ بِقَولِهِ صلی‌الله‌علیه‌وآله : اُعْفُ عَمَّنْ ظَلَمَکَ وَ صِلْ مَنْ قَطَعَکَ وَ اَعْطِ مَنْ حَرَمَکَ ؛ تو را سفارش می‌کنم به مدارای با مردم و احترام به علما و گذشت از لغزش برادران (دینی)؛ چرا که سرور اولین و آخرین، تو را چنین ادب آموخته و فرموده است : «گذشت کن از کسی که به تو ظلم کرده ، رابطه برقرار کن با کسی که با تو قطع رابطه کرده و عطا کن به کسی که از تو دریغ نموده است». اعلام الدین، ص ۹۶

حدیث۱۱۶

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: دارِ النّاسَ تَمَن غَوائِلَهُم وَتَسلَم مِن مَکایِدِهِم؛ با مردم مدارا کن، تا از گزندهایشان در امان باشی و از نیرنگهایشان سالم بمانی. غررالحکم، ج۴، ص۱۵، ح۱۲۸

حدیث۱۱۷

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: لَیسَ الحَکیمُ مَن لَم یُدارِ مَن لایَجِدُ بُدّا مِن مُداراتِهِ؛ حکیم نیست آن کس که مدارا نکند با کسی که چاره ای جز مدارا کردن با او نیست. بحارالأنوار، ج۷۸، ص۵۷، ح۱۲۱

حدیث۱۱۸

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: مَن شاوَرَ ذَوِی العُقولِ استَضاءَ بِاَنوارِ العُقولِ؛ هر کس با عقلاـ مشورت کند، از نور عقل‌ها بهره می‌برد. (غررالحکم، ح ۸۶۳۴)

حدیث۱۱۹

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: اِذَا احتَجتَ اِلَی المَشوَرَةِ فی اَمرٍ قَد طَرَاَ عَلَیکَ فَاستَبدِهِ بِبِدایَةِ الشُّبّانِ، فَاِنَّهُم اَحَدُّ اَذهانا وَ اَسرَعُ حَدسا، ثُمَّ رُدَّهُ بَعدَ ذالِکَ اِلی رَیِ الکُهولِ وَ الشُّیوخِ لِیَستَعقِبوهُ وَ یُحسِنُوا، اَلختیارَ لَهُ، فَاِنَّ تَجرِبَتَهُم اَکثَرُ؛ هرگاه به مشورت نیازمند شدی، نخست به جوانان مراجعه نما، زیرا آنان ذهنی تیزتر و حدسی سریع تر دارند. سپس (نتیجه) آن را به نظر میان سالان و پیران برسان تا پیگیری نموده، عاقبت آن را بسنجند و راه بهتر را انتخاب کنند، چرا که تجربه آنان بیشتر است. (شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید ، ج ۲۰، ص ۳۳۷، ح ۸۶۶)

حدیث۱۲۰

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من أراد أمرا فشاور فیه امرءا مسلما وفّقه اللّه لأرشد أموره؛ هر که اراده کاری کند و با مرد مسلمانی در باره آن مشورت کند خدایش به معقولترین کارها توفیق دهد. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: لا مظاهره أوثق من المشاوره و لا إیمان کالحیاء؛ تعاونی بهتر از مشورت نیست و ایمانی چون حیا نیست. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۲

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: رأس العقل بعد الإیمان باللّه التّودّد إلی النّاس و ما یستغنی رجل عن مشوره و إنّ أهل المعروف فی الدّنیا هم أهل المعروف فی الآخره و إنّ أهل المنکر فی الدّنیاهم أهل المنکر فی الآخره؛ اساس عقل پس از ایمان به خدا دوستی با مردم است هیچ کس از مشورت بی نیاز نیست: نیکوکاران این جهان نیکوکاران آن جهانند و بدکاران این جهان بدکاران آن جهانند. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۳

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: دعوا النّاس یصیب بعضهم من بعض فإن استنصح أحدکم أخاه فلینصحه؛ بگذارید مردم از یک دیگر فائده برند و وقتی یکی از شما از برادر خویش مشورت خواست رأی خوت را به او بگوید. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۴

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: حقّ المسلم علی المسلم ستّ: إذا لقیته فسلّم علیه و إذا دعاك فأجبه و إذا استنصحک فانصح له و إذا عطس فحمد اللّه فشمّته و إذا مرض فعده و إذا مات فاتبعه؛ حق مسلمان بر مسلمان شش چیز است: وقتی او را دیدی، بر او سلام کن و وقتی تو را دعوت کرد، بپذیر و وقتی با تو مشورت کرد، رأی خود را به او بگو و همین که عطسه زد، عافیت باد بگو و همین که مریض شد، او را عیادت کن و همین که مرد، همراه جنازه اش برو. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۵

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: جالسوا الکبراء و سائلوا العلماء و خالطوا الحکماء؛ با بزرگان مجالست کنید و از دانشمندان بپرسید و با حکیمان آمیزش کنید. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۶

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: جالس الأبرار فإنّك إذا فعلت خیرا حمدوك و إن أخطأت لم یعنّفوك؛ با نیکان مجالست کن که اگر خوبی کردی تو را ستایش کنند و اگر خطا کردی با تو بسختی رفتار نکنند. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۷

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ثلاث من حقائق الإیمان: الإنفاق من الإقتار و إنصافك النّاس من نفسك و بذل العلم للمتعلّم؛ سه چیز از حقایق ایمان است: بخشش با تنگدستی و رعایت انصاف در باره مردم بر ضرر خویش و بذل علم برای دانش آموز. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۸

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: تهادوا فإنّ الهدیّه تضعّف الحبّ و تذهب بغوائل الصّدر؛ به یکدیگر هدیه بدهید زیرا هدیه محبت را فزون می کند و دل گیری ها را از میان می برد. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۹

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: تهادوا إنّ الهدیّه تذهب و خز الصّدر و لا تحقرنّ جاره لجارتها و لو شقّ فرسن شاه؛ هدیه به یکدیگر بدهید زیرا هدیه دلگیری را از میان می برد و هدیه را اگر چه یک قطعه پارچه بز باشد حقیر نشمارید. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۰

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: تهادوا تحابّوا فإنّ الهديّه تضعّف الحبّ و تذهب بغوائل الصّدر؛ هدیه به یکدیگر بدهید تا رشته محبتتان استوار شود زیرا هدیه محبت را بیافزاید و کینه و کدورت را از میان ببرد. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: تواضعوا و جالسوا المساكين تكونوا من كبراء اللّه و تخرجوا من الكبر؛ فروتنی کنید و با فقیران بنشینید تا در پیش خدا بزرگ باشید و از تکبر برکنار مانید. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۲

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: تنكح المرأه لأربع، لمالها، و لحسبها و لجمالها و لدينها فاظفر بذات الدّين تربّت يداك؛ زن را برای چهار چیز گیرند، مال و شرف و جمال و دین و تو زن دین دار بجوی. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۳

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: تخيّروا لنطفكم فإنّ النّساء يلدن أشباه إخوانهنّ و أخواتهنّ؛ برای نطفه های خود جای مناسب انتخاب کنید زیرا زنان نظیر برادران و خواهران خود فرزند می آورند. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۴

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: تخيّروا لنطفكم فأنكحوا الأكفاء و أنكحوا إليهم؛ برای نطفه های خود محل مناسب انتخاب کنید و از اشخاص هم شأن خود زن بگیرید و به آنها زن بدهید. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۵

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: الاقتصاد فی النّفقه نصف المعيشه و التّودّد إلى النّاس نصف العقل و حسن السّؤال نصف العلم؛ میانه روی در خرج یک نیمه معیشت است و دوستی با مردم یک نیمه عقل است و خوب پرسیدن یک نیمه دانش است. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۶

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ألا أخبركم بأفضل من درجه الصّيام و الصّلوه و الصّدقه اصلاح ذات البين فإنّ فساد ذات البين هی الحالقه؛ میخواهید شما را از چیزی که بهتر از روزه و نماز و صدقه است خبر دهم؟ اصلاح میان کسان، زیرا فساد میان کسان مایه هلاک است. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۷

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أفضل الصّدقه إصلاح ذات البين؛ بهترین اقسام صدقه آن است که میان دو کس را اصلاح دهی. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۸

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أفضل صدقه اللّسان الشّفاعه تفکّ بها الأسیر و تحقن بها الدّم و تجرّ بها المعروف و الإحسان إلی أخیك و تدفع عنه الکریهه؛ بهترین صدقه زبان، شفاعتی است که به وسیله آن اسیر را آزاد سازی و از ریختن خون جلوگیری کنی و نیکی و احسان را به سوی برادر خویش بکشانی و بدی را از او دفع کنی. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۹

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أصلح بین النّاس و لو تعنی الکذب؛ میان مردم را به اصلاح آر ا گر چه با دروغ باشد. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۰

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: استووا و لا تختلفوا فتختلف قلوبکم؛ با یکدیگر برابر شوید و مختلف مشوید تا دلهایتان مختلف نشود. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: استرشدوا العاقل ترشدوا و لا تعصوه فتندموا؛ از خردمند رهبری جوئید تا به راه راست برسید و وی را نافرمانی نکنید که پشیمانی برید. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۲

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماینـد: إذا حدّث الرّجل بحدیث ثمّ التفت فهی أمانه؛ وقتی مردی سخنی گفت و به اطراف خود نگریست آن سخن در پیش شما امانت است. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۳

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا جاءکم الأکفاء فأنکحوهنّ و لا تربّصوا بهنّ الحدثان؛ وقتی اشخاص هم شأن به خواستگاری پیش شما آمدند، دختران خود را شوهر بدهید و در کار آنها منتظر حوادث مباشید. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۴

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا جاءکم الزّائر فأکرموه؛ وقتی کسی به ملاقات شما آمد وی را گرامی دارید. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۵

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا استشار أحدکم أخاه فلیشر علیه؛ وقتی یکی از شما با برادر خود مشورت می کند، وی باید رأی خود را صریح بگوید. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۶

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا أحبّ أحدکم أخاه فلیعلمه فإنّه أبقی فی الالفه و أثبت فی المودّه؛ وقتی کسی آشنای خود را دوست دارد بدو خبر دهد که این کار موجب بقای الفت و دوام مودت است. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۷

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا اجتمع الدّاعیان فأجب أقربهما بابا فإنّ أقربهما بابا أقربهما جوارا و إن سبق أحدهما فأجب الذی سبق؛ وقتی دو کس تو را با هم دعوت کردند دعوت کسی را که خانه اش نزدیکتر است بپذیر زیرا آن که خانه اش نزدیکتر است در همسایگی مقدم است و اگر یکی زودتر دعوت کرده است دعوت او را بپذیر. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۸

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا أتاکم من ترضون خلقه و دینه فزّوجوه إن لا تفعلوا تکن فتنه فی الأرض و فساد عریض؛ وقتی کسی که خلق و دین وی مایه رضایت است به خواستگاری می آید به وی زن بدهید و اگر چنین نکنید فتنه و فساد در زمین فراوان خواهد شد. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۹

پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: بَلِّغُوا حَاجَهَ مَن لا یَستَطِیعُ إبلاغَ حاجَتِه. فَمَن أبلَغَ سُلطاناً حاجَهَ مَن لا یَستَطِیعُ إبلاغَها ثَبَّتَ اللّهُ قَدَمَیهِ عَلَی الصِّراطِ یَومَ القِیامَهِ؛ حاجت کسی را که از ابلاغ آن ناتوانست به بزرگان برسانید زیرا هر کس حاجت درمانده ای را به بزرگی برساند روز رستاخیز خداوند پاهای وی را بر صراط استوار می سازد. نهج الفصاحه

حدیث۱۵۰

امام صادق علیه السلام : ثَلاثَهُ اَشْیاءَ یَحْتاجُ النّاسُ طُرّا اِلَیْها: اَلْاَمْنُ وَالْعَدْلُ وَالْخِصْبُ ؛ سه چیز است که همه مردم به آنها نیاز دارند: امنیّت، عدالت و آسایش. تحف العقول، ص ۳۲۰.

حدیث۱۵۱

امام کاظم علیه‌السلام : مُشاوَرَهُ الْعاقِلِ النّاصِحِ یُمْنٌ وَ بَرَکَهٌ وَ رُشْدٌ وَ تَوفیقٌ مِنَ اللّه؛ مشورت با عاقلِ خیرخواه، خجستگی، برکت، رشد و توفیقی از سوی خداست. (تحف العقول، ص ۳۹۸ .)

حدیث۱۵۲

امام علی (علیه السلام)می فرمایند: بر شما باد که برای خواستن حاجت نزد مردمان شریف النفس که دارای ریشه و اصلی پاک هستند بروید، که حاجت نزد آنها زودتر بر آورده گردد آنها نزد شما پاکیزه تر از دیگران هستند. (غررالحمکم ، باب اصل)

حدیث۱۵۳

رسول خـدا (صـلی الله علیه و آله و سـلم) می فرمایند: حاجت کسـی را که از ابلاغ آن ناتوان است به بزرگان برسانیـد زیرا هرکس حاجت درمانده ایی را به بزرگی برساند روز رستاخیز خداوند پاهای وی را بر صراط استوار می سازد. (نهج الفصاحه ، حدیث ۲۱)

حدیث ۱۵۴

امام علی(علیه السـلام) می فرمایند: با خردمندان مصاحبت کن و با دانشـمندان هم نشین شو و بر هوای نفس پیروز شو ، تا با ساکنان ملأ اعلی (جایگاه والا) رفیق و همراه گردی. غررالحکم ، باب همنشینی

حدیث ۱۵۵

رسول اکرم صـلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند: خیارُ اُمَّتی مَنْ دَعا اِلَی اللّهِ تَعالی وَحَبَّبَ عِبادَهُ اِلَیْهِ؛ بهترین امت من کسانی هستند که مردم را به سوی خـدا دعوت و بنـدگانش را محبوب او کننـد (بـا اطـاعت از امر و نهی خداونـد محبت او بـدست می‌آیـد). نهج الفصاحه، ح ۱۴۷۱.

حدیث ۱۵۶

پیامبراکرم صـلی الله علیه و آله وسـلم می فرمایند : مَن عالَ یَتیما حَتّی یَسْتَغْنِیَ عَنْهُ أَوْجَبَ اللّه‏عَزَّوَجَلَّ لَهُ بِذلِکَ الْجَنَّةَ کَما أَوْجَبَ اللّه‏ لاِکِلِ مالِ الْیَتیمِ النّارَ؛ هر کس یتیمی را سـرپرستی کند تا آن که بی‌نیاز گردد، خداوند به سبب این کار بهشت را بر او واجب سازد، همچنان که آتش دوزخ را بر خورنده مال یتیم واجب ساخته است. بحارالأنوار، ج ۷۵، ص ۴، ح ۸ .

حدیث ۱۵۷

پیامبراکرم صـلی الله علیه و آله وسـلم می فرماینـد : إنَّ أَعْظَمَ النّاسِ مَنْزِلَـةً عِنْدَاللّه‏ِ یَوْمَ الْقیامَةِ أَمْشاهُمْ فی أَرْضِهِ بِالنَّصـیحَةِ لِخَلْقِهِ؛ بلند مرتبه‌ترین مردم نزد خداوند در روز قیامت کسی است که در روی زمین بیشتر در خیرخواهی و ارشاد مردم قدم بردارد. کافی، ج ۲، ص ۲۰۸، ح ۵.

حدیث ۱۵۸

پیامبراکرم صـلی الله علیه و آله وسـلم می فرماینـد : مُشاوَرَةُ الْعاقِلِ الناصِح رُشْدٌ وَیُمْنٌ وَتَوْفیقٌ مِنَ اللّه‏ِ فَإِذا أَشارَ عَلَیْکَ النّاصِحُ الْعاقِلُ فَإِیّاکَ وَالْخِلافَ فَإِنَّ فی ذلِکَ الْعَطَبَ؛ مشـورت کردن بـا عاقل خیرخـواه مـایه هـدایت و میمنت است و تـوفیقی است از جـانب خداونـد، پس هرگـاه خیرخواه عاقل تو را راهنمایی کرد، مبادا مخالفت کنی که موجب نابودی می‌شود. محاسن، ج ۲، ص ۶۰۲، ح ۲۵.

حدیث ۱۵۹

امام صادق علیه السلام می فرمایند: صَدَقَةٌ یُحِبُّهَا اللّه‏: إِصْلاحٌ بَیْنَ النّاسِ إِذا تَفاسَدوا، وَتَقارُبٌ بَیْنَهُمْ إِذا تَباعَدوا؛ صدقه‌ای که خداوند آن را دوست دارد عبارت است از: اصـلاح میان مردم هرگاه رابطه‌شان تیره شـد و نزدیک کردن آنها به یکـدیگر هرگاه از هم دور شدند. کافی، ج ۲، ص ۲۰۹، ح ۱.

حدیث۱۶۰

امام علی علیه‌السلام : اِنَّ اللّه یُحِبُّ اَنْ تَکونَ نِیَّةُ الْاِنْسانِ لِلنّاسِ جَمیلَةً، کَما یُحِبُّ اَنْ تَکونَ نِیَّتُهُ فی طاعَتِهِ قَوِیَّةً غَیرَ مَدخولَةٍ؛ خداوند دوست دارد که انسان نسبت به دیگران خوش نیت باشد، چنانکه دوست دارد نیتش در اطاعت از او محکم و خالص باشد. غررالحکم، ح ۳۷۰۳.

حدیث۱۶۱

امام علی (علیه السلام): جالِسِ الْعُلَماءَ یَزْدَدْ عِلْمُکَ وَ یَحْسُنْ اَدَبُکَ وَ تَزْکُ نَفْسُکَ؛ با علما هم‌نشین باش، تا علمت زیاد و ادبت نیکو و جانت پاک گردد. غرر الحکم ، ح ۴۷۸۶.

حدیث۱۶۲

امام صادق علیه‌السلام می فرمایند: اِنَّ مِمّا یُزَیِّنُ الْاِسْلامَ الْاَخْلاقُ الْحَسَنَةُ فیما بَیْنَ النّاسِ؛ خوش اخلاقی در بین مردم، زینت اسلام است. مشکاة الأنوار، ص ۴۲۲.

حدیث۱۶۳

امام حسین علیه السلام می فرمایند: مِن دَلائِلِ عَلاماتِ القَبولِ : الجُلوسُ إلی أهلِ العُقولِ؛ از نشانه های خوش‌نامی و نیک‌بختی ، همنشینی با خردمندان است. بحارالأنوار، ج ۷۵، ص ۱۱۹

حدیث۱۶۴

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: اِنَّ النّاسَ یَستَغنونَ اذا عُدِلَ بَینَهُم وَ تُنزِلُ السَّماءُ رِزقَها وَ تُخرِجُ الْاَرضُ بَرَکَتَها بِاِذنِ اللّهِ تَعالی؛ اگر در میان مردم عدالت برقرار شود، همه بی‌نیاز می‌شوند و به اذن خداوند متعال آسمان روزی خود را فرو می‌فرستد و زمین برکت خویش را بیرون می‌ریزد. کافی، ج ۳، ص ۵۶۸، ح ۶

حدیث۱۶۵

امام کاظم(علیه السلام) می فرمایند: مُشاوَرَةُ العاقِلِ النّاصِحِ یُمنٌ وَ بَرَکَةٌ وَ رُشدٌ وَ تَوفیقٌ مِنَ اللّه؛ مشورت با عاقلِ خیرخواه، خجستگی، برکت، رشد و توفیقی از سوی خداست. تحف العقول، ص ۳۹۸

حدیث۱۶۶

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: خَیرُ مَن شاوَرتَ ذَوُوالنُّهی وَالعِلمِ و اُولُو التَّجارِبِ و الحَزمِ؛ بهترین کسان برای مشورت ، صاحبان خرد و دانش و افراد با تجربه و دوراندیش‌اند. غررالحکم و دررالکلم ، ح ۴۹۹۰

حدیث۱۶۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: رَاسُ العَقلِ بَعدَ الایمانِ بِاللّهِ مُداراةُ النّاسِ فی غَیرِ تَرکِ حَقٍّ کمال عقل پس از

ایمان به خدا، مدارا کردن با مردم است به شرط آن که حق، ترک نشود تحف العقول، ص ۴۲

حدیث۱۶۸

حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: اِنَّ النّاسَ اِلی صالِحِ الاَدَبِ اَحوَجُ مِنهُم اِلَی الفِضَّةِ وَ الذَّهَبِ؛ مردم، به ادب (فرهنگ و تربیتِ) درست ، نیازمندترند، تا به طلا و نقره . غرر الحکم، ح ۳۵۹۰

حدیث۱۶۹

امام کاظم (علیه السلام)می فرمایند: طوبی لِلمُصلِحینَ بَینَ النّاسِ، اُولئِکَ هُمُ المُقَرَّبونَ یَومَ القیامَةِ خوشا به حال اصلاح‌کنندگان بین مردم، که آنان همان مقرّبان روز قیامت‌اند. بحارالأنوار، ج ۶۸، ص ۱۵۶، ح ۱۱

حدیث۱۷۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: جالِسِ العُلَماءَ یزدَد عِلمُک وَ یحسُن اَدَبُک وتَزک نَفسُک؛ با علما معاشرت کن تا علمت زیاد، ادبت نیکو و جانت پاک شود. مطالب السؤول، ص ۴۹

حدیث۱۷۱

امام باقر (علیه السلام) فرمودند: اِستَشِر فی أمرِک الَّذینَ یخشَونَ اللّهَ؛ در کار خود، [فقط] با کسانی مشورت کن که از خدا می ترسند. (تحف العقول، ص ۲۹۳)

حدیث۱۷۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: اِنَّ النّاسَ اِلی صالِحِ الادَبِ اَحوَجُ مِنهُم اِلَی الفِضَّةِ وَ الذَّهَبِ؛ مردم، به ادب (فرهنگ و تربیتِ) درست ، نیازمندترند، تا به طلا و نقره. (مکارم الأخلاق، ص ۱۷)

حدیث۱۷۳

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: اِنَّ مِمّا یزَینُ الاِسلامَ الاَخلاقُ الحَسَنَةُ فیما بَینَ النّاسِ؛ خوش اخلاقی در بین مردم، زینت اسلام است. (مشکاة الأنوار، ص ۴۲۲)

حدیث۱۷۴

پیامبر اعظم(صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: رَاسُ العَقل بَعدَ الایمانِ باللّهِ مُداراةُ النّاس فی غَیر تَرک حَقٍّ؛ کمال عقل پس از ایمان به خدا، مدارا کردن با مردم است به شرط آن که حق، ترک نشود. (تحف العقول، ص ۴۲)

حدیث۱۷۵

پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: أسعَدُ النّاسِ مَن خالَطَ کرامَ النّاسِ خوشبخت‌ترین مردم کسی است که با مردم

بزرگوار معاشرت کند. (الأمالی صدوق، ص ۷۳، ح ۴۱)

حدیث۱۷۶

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: صَدَقَةٌ یحِبُّهَا اللّهُ: إِصلاحٌ بَینَ النّاسِ إِذا تَفاسَدوا، وَتَقارُبٌ بَینَهُم إِذا تَباعَدوا صدقه ای که خداوند آن را دوست دارد عبارت است از: اصلاح میان مردم هرگاه رابطه شان تیره شد و نزدیک کردن آنها به یکدیگر هرگاه از هم دور شدند. (کافی، ج ۲، ص ۲۰۹، ح ۱)

حدیث۱۷۷

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: مُجالَسَةُ الصّالِحینَ داعیةٌ إِلَی الصَّلاحِ؛ همنشینی با صالحان، (انسان را) به سوی صلاح رهنمون می‌شود. (بحارالأنوار، ج۷۸،ص ۳۰۴)

حدیث۱۷۸

امام علی علیه السلام فرمودند: خالطوا الناس مخالطه ان متم معها بکوا علیکم ، و ان عشتم حنوا الیکم؛ با مردم آن چنان معاشرت کنید که اگر بمیرید بر مرگ شما اشک ریزند و اگر زنده بمانید به شما عشق ورزند. (نهج البلاغه)

حدیث۱۷۹

امام حسین علیه السلام فرمودند: لاتَرفع حاجَتَك إلّا إلی أحَد ثَلاثة: إلی ذی دین، اَو مُرُوّة اَو حَسَب؛ جز به یکی از سه نفر حاجت مبر: به دیندار، یا صاحب مروت، یا کسی که اصالت خانوادگی داشته باشد. (تحف العقول ، ص ۲۵۱)

حدیث۱۸۰

پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: آمِرُوا النِّساءَ فِی بَناتِهِنّ؛ با زنان در باره دخترانشان شور کنید. نهج الفصاحه

حدیث۱۸۱

پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اِئتُوا الدِّعوهَ إذا دُعِیتُم؛ وقتی شما را دعوت کردند، بپذیرید. نهج الفصاحه

حدیث۱۸۲

قالَ الإمامُ الْحَسَنُ الْمُجتبی - عَلَیْهِ السَّلام - : ما تَشاوَرَ قَوْمٌ إلّا هُدُوا إلی رُشْدِهِمْ؛ امام حسن مجتبی - علیه السلام - فرمودند: هیچ گروهی در کارهای ـ اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و ... ـ با یکدیگر مشورت نکرده اند مگر آن که به رشد فکری و عملی و ... رسیده اند. بحارالأنوار، ج ۷۵، ص ۱۰۵، ح ۴

حدیث۱۸۳

قالَ الإمامُ الْحَسَنُ الْمُجتبی - عَلَیْهِ السَّلام - : مَنْ أَکْثَرَ مُجالِسَةُ الْعُلَماءِ أَطْلَقَ عِقالَ لِسانِهِ، وَ فَتَقَ مَراتِقَ ذِهْنِهِ، وَ سَرَّ ما وَجَدَ مِنَ الزِّیادَةِ فی

نَفْسِهِ، وَكانَتْ لَهُ وَلايَةٌ لِما يَعْلَمُ، وَ إفادَةٌ لِما تَعَلَّمَ؛ امام حسن مجتبی - علیه السلام - فرمودند: هر که با علماء بسیار مجالست نماید، سخنش و بیانش در بیان حقایق آزاد و روشن خواهد شد، و ذهن و اندیشه اش باز و توسعه می یابد و بر معلوماتش افزوده می گردد و به سادگی می تواند دیگران را هدایت نماید. احقاق الحقّ، ج ۱۱، ص ۲۳۸

حدیث۱۸۴

امام علی - علیه السلام - فرمودند: یک ساعت در محضر علماء نشستن ـ که انسان را به مبدأ و معاد آشنا سازند ـ از هزار سال عبادت نزد خداوند محبوب تر خواهد بود. توجّه و نگاه به عالِم از إعتکاف و یک سال عبادت ـ مستحبّی ـ در خانه خدا بهتر است. زیارت و دیدار علماء، نزد خداوند از هفتاد مرتبه طواف اطراف کعبه محبوب تر خواهد بود، و نیز افضل از هفتاد حجّ و عمره قبول شده می باشد. همچنین خداوند او را هفتاد مرحله ترفیع درجه می دهد و رحمت و برکت خود را بر او نازل می گرداند، و ملائکه شهادت می دهند به این که او اهل بهشت است. بحارالأنوار، ج ۱، ص ۲۰۵، ح ۳۳

حدیث۱۸۵

قال رَسُولُ اللّهِ - صلی الله علیه وآله - : مَنْ زارَ عالِماً فَكَأنَّما زارَنی، وَ مَنْ صافَحَ عالِماً فَكَأنَّما صافَحَنی، وَ مَنْ جالَسَ عالِماً فَكَأنَّما جالَسَنی، وَ مَنْ جالَسَنی فِی الدُّنْیا أجْلَسْتُهُ مَعی یَوْمَ الْقِیامَةِ؛ رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمودند: هر کس به دیدار و زیارت عالم و دانشمندی برود مثل آن است که مرا زیارت کرده، هر که با دانشمندی دست دهد و مصافحه کند مثل آن که با من مصافحه نموده، هر شخصی همنشین دانشمندی گردد مثل آن است که با من مجالست کرده، و هر که در دنیا با من همنشین شود، در آخرت همنشین من خواهد گشت. مستدرک الوسائل، ج ۱۷، ص ۳۰۰، ح ۲۱۴۰۶

حدیث۱۸۶

پیامبراکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند : شیطان گرگ انسان است همانند گرگ گوسفندان که همیشه میش های دورافتاده وکناره گیر را می گیرد. پس از دسته بندیها (گروه گرایی و خط بازی) بپرهیزید و برشما باد به حضور در جماعت و مجالس عمومی و مسجد. کنز العمال ، ج ۷، ص ۵۸۱

حدیث۱۸۷

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: مروة الحضر، قراءة القران ومجالسة العلماء و النظر فی الفقه و المحافظة علی الصلاة فی الجماعات؛ از علی بن ابی طالب (علیه السلام) نقل شده که فرمود: جوانمردی در حضور در وطن ،قرآن خواندن و همنشینی با علماء و نگریستن در احکام دین و مواظبت بر نمازخواندن در جماعتهاست . (بحار الانوار، ج ,۸۸ ص ۱۰)

حدیث۱۸۸

قال الامام الصادق (علیه السلام) : صدقة یحبها الله اصلاح بین الناس إذا تفاسدوا و تقارب بینهم إذا تباعدوا. امام صادق(علیه السلام) فرمودند: ایجاد وحدت هنگام پیدایش اختلاف، و تباهی امت و نزدیک کردن آنها در هنگام جدائی، صدقه ایست که خداوند آن را دوست دارد. الکافی، جلد ۲، ص۲۰۹

حدیث۱۸۹

قال الامام علی (علیه السلام) : صلاح ذات البین أفضل من عامهٔ الصلاهٔ و الصیام. امام علی (علیه السلام) فرمودند: اصلاح اختلافها، از تمامی نمازها و روزه ها برتر است. نهج البلاغه

حدیث۱۹۰

قال النبی (صلی الله علیه و آله و سلم) : إسمعوا و أطیعوا لمن ولاه الله الأمر، فإنه نظام الإسلام. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: از حاکمان الهی اطاعت کنید و گوش بفرمان باشید زیرا اطاعت از رهبری مایه وحدت امت اسلام است. امالی مفید، جلد ۱ ص ۱۴ مجلس ۲ حدیث ۲

حدیث۱۹۱

امام صادق علیه‌السلام می فرمایند : کونوا دُعاةً لِلنّاسِ بِغَیْرِ اَ لْسِنَتِکُمْ، لِیَرَوا مِنْکُمْ الْوَرَعَ وَ الْاِجْتِهادَ وَ الصَّلاةَ وَ الْخَیْرَ، فَاِنَّ ذلِکَ داعیَةٌ؛ مردم را به غیر از زبان خود، دعوت کنید، تا پرهیزکاری و کوشش در عبادت و نماز و خوبی را از شما ببینند، زیرا اینها خود دعوت کننده است. کافی، ج ۲ ، ص ۷۸، ح ۱۴.

حدیث۱۹۲

پیامبراکرم صلی‌اللهعلیه‌وآله وسلم می فرمایند : اَلا اُخْبِرُکُمْ بِاَفْضَلَ مِنْ دَرَجَةِ الصّیامِ وَ الصَّلاةِ وَ الصَّدَقَةِ؟ صَلاحُ ذاتِ الْبَیْنِ، فَاِنَّ فَسادَ ذاتِ الْبَیْنِ هِیَ الْحالِقَةُ؛ آیا به چیزی با فضیلت‌تر از نماز و روزه و صدقه (زکات) آگاهتان نکنم؟ و آن اصلاح میان مردم است، زیرا تیره شدن رابطه بین مردم ریشه‌کن کننده دین است. نهج الفصاحه، ح ۴۵۸.

حدیث۱۹۳

امام علی علیه‌السلام می فرمایند : مَنْ شاوَرَ ذَوِی الْعُقولِ اسْتَضاءَ بِاَنْوارِ الْعُقولِ؛ هر کس با عقلا مشورت کند، از نور عقل‌ها بهره می‌برد. غررالحکم، ح ۸۶۳۴

حدیث۱۹۴

امام کاظم علیه‌السلام می فرمایند: طوبی لِلْمُصْلِحینَ بَیْنَ النّاسِ، اُولئِکَ هُمُ الْمُقَرَّبونَ یَوْمَ الْقیامَةِ؛ خوشا به حال اصلاح‌کنندگان بین مردم، که آنان همان مقرّبان روز قیامت‌اند. تحف العقول، ص ۳۹۳ .

حدیث۱۹۵

تنها کسی باید در صدر مجلس بنشیند که سه ویژگی داشته باشد: ۱- هر گاه از او پرسش کنند پاسخ دهد. ۲- هر گاه دیگران از سخن گفتن درمانده‌اند، او سخن بگوید. ۳- نظری بدهد که خیر و صلاح اهل آن مجلس در آن باشد. هر کس این ویژگیها را نداشته باشد و درصدر مجلس بنشیند، احمق است. بحارالانوار، ج۷۸، ص ۳۰۴.

حدیث۱۹۶

حضرت امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند: همنشینی با اهل دین شرف دنیا و آخرت است و مشاورت با خردمند خیر خواه، محنت و برکت و هدایت است و توفیقی است از خداوند. پس چنانچه شخص عاقل و خردمند تو را راهنمایی کرد، مبادا سرپیچی کنی که هلاک خواهی شد. بحارالانوار، ج۷۸، ص ۳۱۳.

حدیث۱۹۷

حضرت امام علی(علیه السلام) می فرمایند: تنها کسی باید در صدر مجلس بنشیند که سه ویژگی داشته باشد: ۱- هر گاه از او پرسش کنند پاسخ دهد. ۲- هر گاه دیگران از سخن گفتن درمانندند، او سخن بگوید. ۳- نظری بدهد که خیر و صلاح اهل آن مجلس در آن باشد. هر کس این ویژگیها را نداشته باشد و درصدر مجلس بنشیند، احمق است. بحارالانوار، ج۷۸، ص ۳۰۴.

حدیث۱۹۸

حضرت امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند: همنشینی با اهل دین شرف دنیا و آخرت است و مشاورت با خردمند خیر خواه، محنت و برکت و هدایت است و توفیقی است از خداوند. پس چنانچه شخص عاقل و خردمند تو را راهنمایی کرد، مبادا سرپیچی کنی که هلاک خواهی شد. بحارالانوار، ج۷۸، ص ۳۱۳.

حدیث۱۹۹

حضرت امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: در کارت با کسانی مشورت کن که از خدا می ترسند. بحارالانوار، ج۷۵، ص ۵۸.

حدیث۲۰۰

حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: کسی از خدا طلب خیر کند، سرگردان نشود و کسی که مشورت کرد، پشیمان نگشت. امالی شیخ طوسی، ص ۱۳۶.

حدیث۲۰۱

حضرت امام علی (علیه السلام) می فرمایند: کوشش در راه اصلاح توده ی مردم، از کمال خوشبختی است. غررالحکم، ح ۹۳۶۱.

حدیث۲۰۲

امام علی (علیه السلام): جالِسِ الْعُلَماءَ یَزْدَدْ عِلْمُکَ وَ یَحْسُنْ اَدَبُکَ وَ تَزْکُ نَفْسُکَ؛ با علما هم‌نشین باش، تا علمت زیاد و ادبت نیکو و جانت پاک گردد. غرر الحکم ، ح ۴۷۸۶.

حدیث۲۰۳

پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله : مَنْ اُلْهِمَ الصِّدْقَ فی کَلامِهِ وَ الْاِنْصافَ مِنْ نَفْسِهِ وَ بِرِّ والِدَیْهِ وَ وَصلَ رَحِمِهِ، اُنْسِیءَ لَهُ فی اَجَلُهُ وَ وُسِّعَ عَلَیْهِ فی رِزْقِهِ وَ مُتِّعَ بِعَقْلِهِ وَ لُقِّنَ حُجَّتَهُ وَقْتَ مُساءَلَتِهِ ؛ به هر کس، راستگویی در گفتار، انصاف در رفتار، نیکی به والدین و صله رحم الهام شود، اجلش به تأخیر می‌افتد، روزیش زیاد می گردد، از عقلش بهره‌مند می‌شود و هنگام سئوال [مأموران الهی] پاسخ لازم به او

تلقین می گردد. اعلام الدین ، ص ۲۶۵ .

حدیث۲۰۴

حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: من استبد برأیه هلك و من شاور الرجال شارکها فی عقولها. هر که خود رایی کند، نابود شود و هر که با بزرگان مشورت کند، در خردهایشان شریک گردد. نهج البلاغه، حکمت ۱۶۱

حدیث۲۰۵

امام باقر(علیه السلام)می فرمایند: فرمان دادن به خوبی و باز داشتن از زشتی، راه پیامبران و شیوه ی نیکوکاران است. فریضه ی بزرگی است که دیگر فرایض به واسطه ی آن برپا می شود و راه ها و روش ها امن می گردد، در آمدها حلال، حقوق و اموال به زور گرفته شده به صاحبانش بر می گردد، زمین آباد شده، از دشمنان انتقام گرفته می شود و کارها سامان می پذیرد. اصول کافی، ج۵، ص ۵۶.

حدیث۲۰۶

حضرت امام رضا(علیه السلام) می فرمایند: لَتَأمُرَنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنَهَنَّ عَنِالْمُنْكَراَوْلَيَسْتَعْمِلَنَّ عَلَيْكُمْ شِرَارُ كُمْ فَيَدْعُوخِيَارُكُمْ فَلَايُسْتَجَابُ لَهُمْ . حتماً امربه معروف ونهی ازمنکر کنید، وگرنه اشرارتان برشما مسلط وحاکم می‌شوند آنگاه خوبانتان هم دعا می کنند، امّا دعایشان مستجاب نمی شود. وسایل الشیعه، ج۱۱، ص۳۹۴

حدیث۲۰۷

پیامبراسلام (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمودند: فَنَيرِزُوا إن قَدَرتُم كُلَّ يَوم يَعنى تَهادَوا و تَواصَلُوا فِی اللَّهِ؛ اگر می‌توانید هر روز را نوروز کنید ؛ یعنی در راه خدا به یکدیگر هدیه بدهید و با یکدیگر پیوند داشته باشید. دعائم الإسلام ، ج ۲ ، ص ۳۲۶

مفاسد اجتماعی

حدیث۱

قال الإمام علی – علیه السلام – : مجالسة أهل الهوی منساة للإیمان و محضرة للشیطان. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: همنشینی با هوسرانان باعث از یاد رفتن ایمان و حاضر شدن شیطان است. «نهج البلاغه، خطبه ۸۶»

حدیث۲

قال الامام الصادق – علیه السلام – : تَجَنَّبُوا الْبَوائِقَ یُمَدَّ لَكُمْ فِی الْاَعْمارِ. امام صادق – علیه السلام – : از فتنه ها و بدی ها کناره بگیرید، تا عمرتان طولانی شود. «عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۴۰، ح ۹۰»

حدیث۳

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : أولی النّاسِ بالتُّهْمةِ مَن جالَسَ أهلَ التُّهْمةِ . سزاوارترینِ مردم به تهمت کسی است که با

متهمان و (افراد مظنون) همنشینی کند . أمالی الصدوق : ۲۸ / ۴ منتخب میزان الحکمهٔ : ۹۶

حدیث۴

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : إیّاکُم وتَزَوُّجَ الحَمْقاءِ ، فإنَّ صُحبَتَها ضَیاعٌ ووُلْدَها ضِباعٌ ؛ از ازدواج با زن احمق بپرهیزید ؛ زیرا همنشینی با او تباهی است و فرزندانش کفتار صفت هستند . بحار الأنوار : ۱۰۳ / ۲۳۷ / ۳۵ منتخب میزان الحکمهٔ : ۲۵۴

حدیث۵

امام صادق علیه‌السلام : المُستَبِدُّ برأیِهِ مَوقوفٌ علی مَداحِضِ الزَّلَلِ ؛ آدم خود رأی ، بر لبه لغزشگاه ایستاده است . بحار الأنوار : ۷۵ / ۱۰۵ / ۴۱ منتخب میزان الحکمهٔ : ۲۲۸

حدیث۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: بدانید هیچ مردی با زن نا محرم خلوت نمی کند جز آن که سومی آنها شیطان است و آن قدر آنها را وسوسه میکند تا در حرام بیفتند . نهج الفصاحه، ص ۹۲

حدیث۷

رسول اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: ألا لا یَخلُوَنَّ رَجُلٌ بِامرَأةٍ إلّا کانَ ثالِثُهُماَ الشَّیطانُ ؛ بدانید که هیچ مردی با زن نامحرم خلوت نمی‌کند جز آنکه سومی آنها شیطان است. نهج الفصاحه ح???

حدیث۸

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا تُلاحِ الدَّنِیِّ فَیجتَرِیءَ عَلَیکَ ؛ با فرومایه نزاع مکن که بر تو جرئت می‌ورزد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۲۲۱

حدیث۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا تُمارِیَنَّ اللَّجُوجَ فی مَحفِلٍ ؛ با لجوج در هیچ مجلسی جدل مکن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۲۰۳

حدیث۱۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا تَطمَع فِیما لا تَستَحِقُّ ؛ بر آنچه شایسته‌اش نیستی ، طمع مدار . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۱۵۷

حدیث۱۱

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَجالِسُ اللَّهوِ تُفسِدُ الإیمانَ ؛ نشست‌های بیهوده ، ایمان را تباه می‌کند . غرر الحکم و درر الکلم،

حدیث۹۸۱۵

حدیث۱۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن شَبَّ نارَ الفِتنَةِ کانَ وَقُودا لَها ؛ هر که آتش فتنه بر افروزد ، خود هیزم آن می‌شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۹۱۶۳

حدیث۱۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن نَقَلَ إلَیکَ نَقَلَ عَنکَ ؛ کسی که [از دیگران] برای تو خبر می‌آورد ، از تو [برای دیگران]خبر می‌برد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۹۱۳۳

حدیث۱۴

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن أظهَرَ فَقرَهُ أذَلَّ قَدرَهُ ؛ هر کس ناداری‌اش را آشکار کند ، ارزش خود را فرو کاسته است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۵۵۵

حدیث۱۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن کَشَفَ ضُرَّهُ لِلنّاسِ عَذَّبَ نَفسَهُ ؛ هر کس پریشانْ‌حالی‌اش را برای مردم آشکار کند ، خودش را عذاب داده است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۵۴۲

حدیث۱۶

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن عُرِفَ بِالکِذبِ لَم یُقبَل صِدقُهُ ؛ کسی که به دروغگویی شناخته شود ، سخن راستش نیز پذیرفته نمی‌شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۰۱۰

حدیث۱۷

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن دَخَلَ مَداخِلَ السَّوءِ اتُّهِمَ ؛ هر کس به جاهای بد وارد شود ، بدنام می‌شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۷۷۷۸

حدیث۱۸

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لَیسَ مِنَ العَدلِ القَضاءُ عَلَى الثِّقَةِ بِالظَّنِّ ؛ داوری کردن درباره فرد امین ، با ظنّ و گمان ، عادلانه نیست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۷۵۰۰

حدیث۱۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لَیسَ مَعَ قَطیعَةِ الرَّحِمِ نَماءٌ ؛ با بُریدن از خویشان ، افزایشی [در عمر و مال] نیست . غرر الحکم و درر

الکلم، حدیث۷۴۵۵

حدیث۲۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: کُلَّما کَثُرَ خُزّانُ الأسرارِ کَثُرَ ضِیاعُها ؛ هر چه بر خزانه‌داران رازها افزوده شود ، رازها بیشتر ضایع شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۷۱۹۷

حدیث۲۱

امام علی(علیه السلام) فرمودند: کَیفَ یُصلِحُ غَیرَهُ مَن لا یُصلِحُ نَفسَهُ؟! ؛ چگونه دیگری را اصلاح می‌کند، آن‌که خود را اصلاح نکرده است؟! غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۹۹۵

حدیث۲۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: قَد جَهِلَ مَنِ استَنصَحَ أعداءَهُ ؛ نادانی کرد آن که از دشمنانش راه صلاح را باز جُست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۶۶۳

حدیث۲۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: عَینُ المُحِبّ عَمِیَّةٌ عَن مَعایِبِ المَحبُوبِ ، وَ أُذُنُهُ صَمّاءُ عَن قُبحِ مَساویهِ ؛ چشم عاشق از دیدن عیب‌های معشوق ، کور است و گوش او از [شنیدن]زشتیِ بدی‌هایش کر . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۳۱۴

حدیث۲۴

امام علی(علیه السلام) فرمودند: عَجِبتُ لِمَن یَرجُو فَضلَ مَن فَوقَهُ کَیفَ یَحرِمُ مَن دُونَهُ ؛ در شگفتم از کسی که به احسان فرا دستش امید دارد ، چگونه فرودستش را محروم می‌کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۲۸۵

حدیث۲۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: ظُلمُ الیَتامی وَ الَایامی یُنزِلُ النِّقَمَ وَ یَسلُبُ النِّعَمَ أهلَها ؛ ستم بر یتیمان و بیوه زنان ، کیفر الهی را فرود می‌آورد و نعمت را از اهل نعمت می‌ستاند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۰۷۹

حدیث۲۶

امام علی(علیه السلام) فرمودند: ظَلَمَ المَعروفَ مَن وَضَعَهُ فِی غَیرِ أهلِهِ ؛ به نیکی ستم کرده است کسی که آن را به نااهلش روا بدارد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۰۶۳

حدیث۲۷

امام علی(علیه السلام) فرمودند: رَضِیَ بِالذِّلِ مَن کَشَفَ ضُرَّهُ لِغَیرِهِ ؛ به خواری تن داده است آن که پریشانی خویش را برای دیگری

آشکار کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۴۱۴

حدیث۲۸

امـام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: رُبَّ واعِـظِ غَیرُ مُرتَـدِعٍ ؛ بسـا واعظی که خود [از گنـاه] بـاز نمی‌ایسـتد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۵۳۶۱

حدیث۲۹

امـام علی(علیـه السـلام) فرمودنـد: رَأسُ الجَهـلِ مُعـاداةُ النّاسِ ؛ سـرآغاز نـادانی ، دشـمنی بـا مردم است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۲۴۷

حدیث۳۰

تَضییعُ المَعرُوفِ وَضعُهُ فِی غَیرِ عَرُوفٍ ؛ تبـاه کردن احسـان ، احسـان کردن بـه کسـی است که آن را نمی‌شـناسد (به نااهـل) . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۴۷۰

حدیث۳۱

امـام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: أَقبَحُ الغَـدرِ إذاعَـةُ السِّرِّ ؛ زشت‌ترین بی‌وفـایی ، فـاش کردن راز است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۳۰۰۵

حدیث۳۲

امـام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: إیّاکَ وَ النَّمیمَـةَ فَإنّهـا تَزرَعُ الضَّغینَةَ وَ تُبَعِّدُ عَنِ اللّهِ وَالنّاسِ ؛ بپرهیز از سـخن‌چینی که بـذر کینه می‌افشانَد و از خدا و مردم دور می‌کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۶۶۳

حدیث۳۳

امام علی(علیه السـلام) فرمودند: اِلزَمُوا الجَماعَةَ وَ اجتَنِبُوا الفُرقَةَ ؛ همراه جماعت باشـید و از تفرقه بپرهیزید. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۴۸۸

حدیث۳۴

امام علی علیه‌السـلام: فیما کَتَبَهُ للأشتَرِ حینَ وَلّاهُ مِصـرَ: واعْلَمْ مَع ذلکَ أنّ فی کثیرٍ مِنهُم التُّجّار وذَوی الصَناعاتِ ضِیقا فاحِشا ، وشُحّا قَبیحـا ، واحْتِکـارا للمَنافِعِ ، وتَحَکُّما فی البِیاعاتِ ، وذلکَ بابُ مَضَـرَّةٍ للعامَّـةِ ، وعَیْبٌ علی الوُلاةِ ، فامْنَعْ مِن الاحْتِکارِ ؛ فإنَّ رسولَ اللّه صلی الله علیه و آله و سلّم مَنَعَ مِنهُ؛ - در فرمـان زمامـداری مصـر به مالـک اشتر- : بـا این همه ، بـدان که بسـیاری از آنان - تجّار و صاحبـان صنعت - در داد و سـتد بیش از انـدازه سـختگیرند و بخـل ورزی ناپسـندی دارنـد و به منظور سود بیشـتر کالاـ را احتکـار می‌کنند و به دلخواه نرخ گران می‌بندند و این کار برای توده مردم زیانبار و برای حکمرانان عیب و ننگ است . بنابراین ، از احتکار جلوگیری کن ؛ زیرا که رسول خـدا صـلی الله علیه و آله و سـلّم از آن منع فرموده است . نهـج البلاـغه: الکتـاب ۵۳ و منتخب میزان

الحکمة : ۱۶۰

حدیث۳۵

امام علی علیه‌السلام : الحِرصُ لا یَزیدُ فی الرِّزقِ ، ولکنْ یُذِلُّ القَدْرَ؛ آزمندی، روزی را زیاد نمی‌کند بلکه قدر و منزلت را خوار می‌سازد. غرر الحکم : ۱۸۷۷

حدیث۳۶

امام محمد باقر (علیه السلام)فرمودند: هر که علم و دانش را جوید برای آنکه به علما فخر فروشی کند ، یا با سفهابستیزد ، و یا مردم را متوجه خود نماید ، باید آتش را جای نشستن خود گیرد . بحارالانوار ، دار احیاء الترا العربی ، ۲ ، ص ۳۸

حدیث۳۷

امام حسن عسکری(علیه السلام) فرمودند: همنشین نادان، گرفتار است. (بحارالانوار/۷۸/۳۷۴)

حدیث۳۸

پیـامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرماینـد: إیّاکم و العضه النّمیمه القاله بین النّاس؛ از سـخن چینی مردم پرهیز کنیـد. نهج الفصاحه

حدیث۳۹

پیامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرمایند: إیّاکم و الزّنا فإنّ فیه أربع خصال تذهب البهاء عن الوجه و تقطع الرّزق و تسخط الرّحمن و الخلود فی النّار؛ از زنا بپرهیزید که در آن چهار خصـلت است رونق از چهره ببرد و روزی را ببرد و خدا را خشمگین کند و مایه عذاب جاودان شود. نهج الفصاحه

حدیث۴۰

پیامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إیّاکم و التّسویف و طول الأمل فإنّه کان سببا لهلاک الامم؛ از اهمال و طول امل بپرهیزید که موجب هلاکت اقوام است. نهج الفصاحه

حدیث۴۱

پیامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرماینـد: ألا لا یخلونّ رجل بامرأه إلّا کان ثالثهما الشّـیطان؛ بدانیـد که هیـچ مردی با زن نامحرم خلوت نمی کند جز آن که سومی آنها شیطان است. نهج الفصاحه

حدیث۴۲

پیامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرمایند: إذا کانوا ثلاثه فلا یتناجی اثنان دون الثّالث؛ وقتی سه تن باهمند دوتاشان آهسته

با هم سخن نگویند. نهج الفصاحه

حدیث۴۳

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا ظهر الزّنا و الرّبا فی قریه فقد أحلّوا بانفسهم عذاب اللّه؛ وقتی زنا کاری و ربا خواری در دهکده ای آشکار شود، مردم آن عذاب خدا را بخود خریده اند. نهج الفصاحه

حدیث۴۴

قالَ الْامامُ الْحُسَیْن - علیه السلام - : مُجالَسَةُ أهْلِ الدِّناءَةِ شَرٌّ، وَ مُجالَسَةُ أهْلِ الْفِسْقِ ریبَةٌ ؛ امام حسین - علیه السلام - فرمودند: همنشینی با اشخاص پست و رذل سبب شرّ و بد بختی خواهد گشت و همنشینی و مجالست با معصیت کاران موجب شکّ و بدبینی خواهد شد. بحارالأنوار، ج ۷۸، ص ۱۲۲، ح ۵

حدیث۴۵

ألخلاف یهدم الرأی؛ اختلاف، بنیاد اندیشه درست را درهم می ریزد. نهج البلاغه حکمت ۲۱۵

حدیث۴۶

امام علی (علیه السلام) فرمودند: .. فإن ید الله علی الجماعة و ایاکم و الفرقة فإن الشاذ من الناس للشیطان، کما أن الشاذ من الغنم للذئب؛ دست خدا بر سر جماعت است،از تفرقه بپرهیزید، زیرا شخص تکرو، شکار شیطان است همان گونه که گوسفند تک رو، طعمه گرگ است. شرح نهج البلاغه، جلد ۸ ص ۱۱۲

حدیث۴۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: من فارق الجماعة مات میتة جاهلیة؛ هر کس از گروه مسلمانان جدا شود بر مرگ جاهلیت بمیرد. نهج الفصاحة، ۲۸۵۵

حدیث۴۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: لا تختلفوا، فإن من کان قبلکم اختلفوا فهلکوا. اختلاف نکنید، آنان که قبل از شما بودند اختلاف کردند و هلاک شدند. کنز العمال، حدیث ۸۹۴

حدیث۴۹

امام علی علیه‌السلام می فرمایند : کسانی که به کشمکش و دشمنی با یکدیگر بپردازند، دچار سستی می‌شوند و سرانجام بدِ کارشان را می‌چشند و در نزدشان خوبی، بدی و بدی، خوبی جلوه می کند، در نتیجه راهشان را درست نمی بینند، کارشان دشوار و گریز گاهشان تنگ می‌شود، چنین کسان در معرض خروج از دین و پیروی از راه غیر مؤمنان هستند. خصال، ص ۲۳۳ .

حدیث۵۰

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: اگر تن دادن به شغل، مایه زحمت و رنج است، بیکاری نیز سبب نادرستی و فساد خواهد بود. الحدیث،ص۲۸.

حدیث۵۱

پیامبراکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله وسلم می فرمایند: لاتَخْتَلِفوا، فَإِنَّ مَنْ کانَ قَبْلَکُمُ اخْتَلَفوا فَهَلَکوا؛ باهم اختلاف نکنید، که پیشینیان شما دچار اختلاف شدند و نابود گشتند. کنزالعمال، ح ۸۹۴.

حدیث۵۲

امام علی (علیه السلام)می فرمایند: کسی که ریشه اش ناپاک باشد حضور او (و مصاحبتش) بد باشد. (غررالحمکم ، باب اصل)

حدیث۵۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند : خصومت کردن با مردم ، مبداء هلاکت است . (شرح غررالحکم ، ج ۱، ص ۲۰۲)

حدیث۵۴

رسول اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: وقتی زناکاری و رباخواری در جایی آشکار شود مردم آن عذاب خدا را به خود خریده اند. نهج الفصاحه ، حدیث ۲۱۸

حدیث۵۵

امام رضا (علیه السلام) می فرمایند: با مشروب خوار همنشینی و سلام و علیک نکن. (بحار الانوار ، ج ۶۶، ص ۴۹۱)

حدیث۵۶

پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أولَی النّاسِ بِالتُّهمَهِ مَن جالَسَ أهلَ التُّهمَهِ؛ سزاوارترین مردم به تهمت کسی است که با اهل تهمت همنشینی کند. الأمالی ، صدوق ، ص ۷۳

حدیث۵۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: کثرَهُ المِزاحِ تُذهِبُ البَهاءَ وَ توجِبُ الشَّحناءَ؛ شوخی زیاد، ارج و احترام را می برد و موجب دشمنی می شود. (غرر الحکم، ح ۷۱۲۶)

حدیث۵۸

امام باقر (علیه السلام) فرمودند: الکِبرُ مَطَایَا النَّارِ؛ کبر و بزرگی نمودن(به منزله ی) مرکبی است که سوار خود را به سوی آتش می برد. (جهاد با نفس، ح ۵۷۸)

حدیث۵۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: شَرُّ النّاسِ مَن لا یعفو عَنِ الزَّلَّةِ وَ لا یستُرُ العَورَةَ؛ بدترین مردم کسی است که خطا را نمی بخشد و عیب (دیگران) را نمی پوشاند. (غررالحکم، ج۴، ص۱۷۵، ح ۵۷۳۴)

حدیث۶۰

امام علی (علیه السلام) فرمودند: وَ إیاک ... اَن تَعِدَهُم فَتُتبِعَ مَوعِدَک بِخُلفِک ... فَاِنَّ الخُلفَ یوجِبُ المَقتَ عِندَ اللّهِ وَ النّاس؛ بپرهیز از خلف وعده که آن موجب نفرت خدا و مردم از تو می شود. (نهج البلاغه، نامه ۵۳)

حدیث۶۱

امام حسین(علیه السلام) فرمودند: مُجالَسَةِ أهلِ الدِنَاءَةِ شَر، وَ مُجَالَسَةِ أَهلِ الفُسُوقِ ریبَة؛ همنشینی با سفلگان و افراد پست ناپسند است و همدمی گناهکاران موجب بدبینی مردم و از دست دادن اعتماد و اعتبار است. (بحارالانوار، ج۷۸، ص ۱۲۲)

حدیث۶۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لاتَصحَب المائِق فَاِنَّهُ یُزَیِّنُ لَکَ فِعلَه وَ یَوَدُّ اَن تَکُونَ مِثلَه؛ همنشین بی خرد مباش که او کار (نابخردانه) خود را برای تو آراید و دوست دارد تو را چون خود نماید. (قصارالحکم،۲۹۳)

حدیث۶۳

پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله : فِی الزِّنا سِتُّ خِصالٍ: ثَلاثٌ مِنْها فِی الدُّنْیا وَ ثلاثٌ فِی الْآخِرَةِ، فَاَمّا الَّتی فِی الدُّنْیا فَیَذْهَبُ بِالْبَهاءِ وَ یُعَجِّلُ الْفَناءَ وَ یَقْطَعُ الرِّزْقَ وَ اَمّا الَّتی فِی الْآخِرَةِ فَسوءُ الْحِسابِ وَ سَخَطُ الرَّحمنِ وَ الْخُلودُ فِی النّارِ ؛ زنا، شش پیامد دارد: سه در دنیا و سه در آخرت. سه پیامد دنیایی‌اش این است که: آبرو را می‌بَرد، مرگ را شتاب می‌بخشد و روزی را می‌بُرد و سه پیامد آخرتی‌اش: سختی حسابرسی، خشم خدای رحمان و ماندگاری در آتش است. خصال ، ص ۳۲۱، ح ۳ .

حدیث۶۴

حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: شر الآراء ما خالف الشریعة؛ بدترین رأی آن است که مخالف شریعت باشد. نهج البلاغه، حکمت ۱۷۹.

حدیث۶۵

حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: ضلة الرای تفسد المقاصده؛ نادرستی رأی، اهداف را تباه می کند. غررالحکم، ح۵۹۰۲.

حدیث۶۶

قال الامام علی – علیه السلام – : مَن دَخَلَ مَدَاخِلَ السُوءِ اِتُّهِمَ. امام علی – علیه السلام – فرمودند: هر که به جاهای بد رفت و آمد کند، مورد بدگمانی و تهمت واقع شود. «بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۹۱»

دوست و دوست یابی

حدیث۱

قال الإمام علی (علیه السـلام) : من عذب لسانه کثر إخوانه. امام علی (علیه السلام) فرمودند: کسی که زبانش شیرین باشد، برادرانش زیاد شوند. «غررالحکم، ح ۷۷۶۱»

حدیث۲

قال الامام العسکری - علیه السّلام - : مَنْ کانَ الوَرِعُ سجیّتهُ و الکرَم ُطبیعَتَهُ و الحِلمُ خلّتَهُ کَثُرَ صدیقُهُ و الثّناءُ علیهِ. امام حسن عسکری - علیه السّـلام - فرمودنـد: هرکس ورع و پرهیزگاری روش زندگی او، بزرگواری و سـخاوت عادت او و صبر و بردباری برنامه اش باشد، دوستانش زیاد خواهند بود و دیگران او را مورد مدح و ستایش قرار می دهند. «بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۳۷۹»

حدیث۳

قال الامام الصادق - علیه السـلام - : لا تَثِقَنَّ بِأَخِیکَ کُلَّ الثِّقَةِ، فَإِنَّ صُرعَةَ الاِستِرسَالِ لا تُستَقَالُ. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: به برادرت اعتماد کامل و تمام مکن؛ زیرا زمین خوردن ناشی از اطمینان کردن قابل عفو نیست. «تحف العقول، ص ۳۵۷»

حدیث۴

قال الامام علی - علیه السـلام: فی وصـیته لابنه الحسن - علیه السـلام - : لا یَعـدَمُکَ مِن شَـفِیقٍ سُوءُ الظَّنِّ. امام علی - علیه السـلام - فرمود در سـفارش به فرزنـد بزرگوار خود امـام حسن - علیه السـلام -، می‌فرماینـد: بـدگمانی، تو را از دوست دلسوز محروم نکنـد. «بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۲۱۱»

حدیث۵

قال الامام علی - علیه السـلام - : مَن غَلَبَ عَلَیهِ سُوءُ الظَّنِّ لم یَترُک بَینَهُ و بَینَ خَلِیلٍ صُـلحاً. امام علی - علیه السلام - فرمودند: هرکه بدگمانی بر او چیره شود، بین او و دوستانش دوستی ای باقی نمی ماند. «غرر الحکم، ح ۸۹۵۰»

حدیث۶

قـال الامـام علی - علیه السّـلام - : یا بُنَیَّ ... إیّاک و مُصادقَةَ البَخیل فإنَّهُ یَقعُـد عنک أحوجَ ما تکون الیه. امام علی - علیه السّـلام - (خطاب به فرزنـدشان امام حسن - علیه السّـلام -) فرمودنـد: پسـرم! از دوستی با بخیل بپرهیز، زیرا او از تو باز می‌دارد آن چه را که بسیار به آن نیازمندی. «نهج البلاغه، حکمت ۳۷»

حدیث۷

قـال الامـام علی - علیه السّـلام - : لیس لِبخیـلٍ حـبیبٌ. امـام علی - علیه السّـلام - فرمودنـد: شـخص بخیـل، دوست و رفیقی نـدارد. «غررالحکم، ص ۳۱۵»

حدیث۸

عَن الامامِ موسی بنِ جعفرٍ – علیه السّلام – قال: ثَلاثةٌ یُستظلونَ بظلِ عَرشِ اللهِ یومَ القیامةِ یومٌ لا ظِلَّ الا ظلةُ رَجلٌ زوّجَ اَخاهُ المسلمَ او اَخدمهُ او کتَمَ له سرّاً. امام موسی بن جعفر – علیه السّلام – فرمودند: خداوند در روز قیامت سه دسته را در زیر سایه عرش خویش پناه می دهد در حالتی که سایه ای جز سایه عرش پروردگار وجود ندارد و آنها عبارتند از: کسی که برادر مسلمان خود را زن دهد و کسی یا به برادر دینی خود خدمت کند و یا آنکه از فاش شدن اسرار برادر مسلمانش جلوگیری کند. «نور الثقلین، ج ۳، ص ۵۹۹»

حدیث۹

امام صادق علیه‌السلام : إذا اتَّهَمَ المؤمنُ أخاهُ انْماثَ الإیمانُ مِن قلبِهِ کما یَنْماثُ المِلحُ فی الماءِ . هرگاه مؤمن به برادر خود تهمت زند ایمان در قلب او آب شود همچنان که نمک در آب حلّ می‌شود . الکافی : ۲ / ۳۶۱ / ۱

حدیث۱۰

امام صادق علیه‌السلام : مَنِ اتَّهمَ أخاهُ فی دِینِهِ فلا حُرمَةَ بَینَهُما . هر کس به برادر دینی خود تهمت زند حرمتی میان آن دو به جا نمی‌ماند. الکافی : ۲ / ۳۶۱ / ۲

حدیث۱۱

امام علی علیه‌السلام : غایَةُ الخِیانَةِ خِیانَةُ الخِلِّ الوَدودِ ، ونَقْضُ الْعُهُودِ . اوج خیانت ، خیانت کردن به دوست صمیمی و شکستن عهد و پیمانهاست . غرر الحکم : ۶۳۷۴ منتخب میزان الحکمة : ۱۹۰

حدیث۱۲

امام هادی علیه‌السلام : المِراءُ یُفسِدُ الصَّداقَةَ القَدیمَةَ ، ویَحلُلُ العُقدَةَ الوَثیقَةَ ، وأقلُّ ما فیهِ أن تَکونَ فیهِ المُغالَبةُ ، والمُغالَبةُ اُسُّ أسبابِ القَطیعَةِ . مجادله کردن ، دوستی دیرین را از بین می‌برد و پیوند استوار را از هم می‌گسلد و کمترین چیزی که در آن هست ، چیره‌جویی است و چیره‌جویی ، خود عامل اصلی قطع رابطه می‌باشد . أعلام الدین : ۳۱۱ منتخب میزان الحکمة : ۵۱۲

حدیث۱۳

امام صادق علیه‌السلام : أبعَدُ ما یَکونُ العَبدُ مِنَ اللّه أن یَکونَ الرَّجُلُ یُواخی الرَّجُلَ وهُوَ یَحفَظُ (علَیهِ) زَلاّتِهِ لِیُعَیِّرَهُ بِها یَوما ما . دورترین بنده از خدا ، آن کسی است که با شخصی طرح دوستی افکند و لغزشهای او را نگه دارد ، تا روزی به واسطه آنها او را سرزنش کند . الکافی : ۲ / ۳۵۵ / ۷ منتخب میزان الحکمة : ۴۲۰

حدیث۱۴

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : لا یَحِلُّ للمُؤمنِ أن یَهجُرَ أخاهُ فَوقَ ثلاثةِ أیّام . روا نیست که مؤمن ، بیش از سه روز با برادرش قهر باشد . کنزالعمّال : ۲۴۷۹۳ منتخب میزان الحکمة :

حدیث۱۵

دنَی الکُفرِ أن یَسمَعَ الرجلُ عن أخیهِ الکَلِمَةَ فَیحفَظَها علَیهِ یُریدُ أن یَفضَحَهُ بها ، اُولئکَ لا خَلاقَ لَهُم . کمترین درجه کفر ، این است

که آدمی از برادر خود سخنی بشنود و آن را نگه دارد تا (روزی) به وسیله آن رسوایش گرداند ؛ اینان از خیر و خوبی بی‌نصیبند . بحار الأنوار : ۷۸/۲۷۶/۱۱۲

حدیث۱۶

امام علی علیه‌السلام : مِن عَلامـةِ الشَّقـاءِ غِشُّ الصَّدیقِ . از نشانه بدبختی ، دغلکاری با دوست است . غرر الحکم : ۹۲۹۷ منتخب میزان الحکمة : ۳۰۰

حدیث۱۷

امام علی علیه‌السلام : لَیسَ لِمُتَکَبِّرٍ صَدیقٌ . شخص متکبّر ، از دوست بی‌بهره‌است . غرر الحکم : ۷۴۶۴ منتخب میزان الحکمة : ۴۸۲

حدیث۱۸

امام کاظم علیه‌السلام : ثلاثةٌ یَستَظِلُّونَ بِظِلِّ عَرشِ اللّه یَومَ لا ظِلَّ إلاّ ظِلُّهُ : رَجُلٌ زَوَّجَ أخاهُ المسلمَ ، أو أخدَمَهُ ، أو کَتَمَ لَهُ سِرّا ؛ سه نفرند که در روزی که سایه‌ای جز سایه عرش خدا نیست در سایه عرش اویند : مردی که برادر مسلمان خود را زن دهد ، یا به او خدمت کند ، یا رازش را بپوشاند . الخصال : ۱۴۱ / ۱۶۲ منتخب میزان الحکمة : ۲۵۲

حدیث۱۹

امام صادق علیه‌السلام : یَنبَغی لأولیاءِ المَیّتِ أن یُؤْذِنوا إخوانَ المَیّتِ بمَوتهِ ، فیَشهَدونَ جَنازَتَهُ ویُصَلُّونَ علَیهِ ، فیُکسِبُ لَهُمُ الأجرَ ویُکسِبُ لِمَیّتِهِ الاستِغفارَ ؛ شایسته است که صاحبان عزا برادران دینی میّت را از مرگ او با خبر سازند ، تا در تشییع جنازه حاضر شوند و بر او نماز خوانند و بدین ترتیب ، هم برای آنان اجری حاصل شود و هم برای میّت استغفار به عمل آید . علل الشرائع : ۳۰۱ /۱ منتخب میزان الحکمة : ۵۲۲

حدیث۲۰

امام علی علیه‌السلام : مِن کَرَمِ المَرءِ بُکاؤهُ علی ما مَضی مِن زَمانِهِ ، وحَنینُهُ إلی أوطانِهِ ، وحِفظُهُ قَدیمَ إخوانِهِ ؛ از بزرگواری انسان، گریستن اوست بر عمر سپری شده‌اش و علاقه او به میهنش و نگهداشتن دوستان دیرینه‌اش . بحار الأنوار : ۷۴ / ۲۶۴ / ۳ منتخب میزان الحکمة : ۵۹۶

حدیث۲۱

امام صادق علیه‌السلام : مَنِ استَشارَ أخاهُ فَلَم یَنصَحْهُ مَحْضَ الرَّأیِ سَلَبَهُ اللّه رَأیَهُ ؛ هرکه با برادر خود مشورت کند و او خالصانه راهناییش نکند ، خداوند اندیشه او را از وی بگیرد . المحاسن : ۲ / ۴۳۸ / ۲۵۲۱ منتخب میزان الحکمة : ۳۰۸

حدیث۲۲

امام صادق علیه‌السلام : الجَهلُ فی ثلاثٍ : فی تَبدُّلِ الإخْوانِ ، والمُنابَذَةِ بغَیرِ بَیانٍ ، والتَّجَسُّسِ عمّا لا یَعنی ؛ نادانی در سه چیز است :

دوست عوض کردن ، مخالفت کردن بدون دلیل و برهان و پرس و جو از چیزهای بیهوده . تحف العقول : ۳۱۷ منتخب میزان الحکمهٔ : ۱۲۰

حدیث۲۳

امام علی(سلام الله علیه): مَن عَذُبَ لِسانُهُ كَثُرَ إخوانُهُ؛ کسی که زبانش شیرین باشد، برادرانش زیاد شوند. میزان الحکمهٔ: ح ۱۸۰۶۲

حدیث۲۴

امام علی(سلام الله علیه): دارِ عَدُوَّكَ، وأخلِص لِوَدودِكَ؛ با دشمنت مدارا کن و دوستیت را برای دوستانت خالص گردان. موسوعه امام علی: ج ۶ ص ۲۰۴ ح ۵۴۹۷

حدیث۲۵

امام علی(سلام الله علیه): مَن تَألَّفَ النّاسَ أحَبّوهُ؛ هر که با مردم الفت بگیرد، مردم او را دوست می‌دارند. میزان الحکمهٔ: ح ۲۳۷۵

حدیث۲۶

پیامبر خدا(صلی الله علیه و آله): اِختَبِرُوا النّاسَ بِأخدانِهِم فَإنّما يُخادِنُ الرَّجُلُ مَن يُعجِبُهُ نَحوُهُ؛ مردم را به دوستانشان بیازمایید؛ زیرا آدمی با کسی که از رفتارش خوشش بیاید، دوستی می‌کند. تنبیه الخواطر، ج ۲، ص ۲۴۹

حدیث۲۷

امام علی(سلام الله علیه): اِتَّقُوا اللّهَ، وكونوا إخوَةً بَرَرَةً، مُتَحابّينَ فِي اللّهِ، مُتَواصِلينَ مُتَراحِمينَ؛ از خدا بترسید و برادرانی نیکوکار باشید، در راه خدا یکدیگر را دوست بدارید و با هم ارتباط برقرار سازید و به هم مهر و شفقت بورزید. الکافی: ج ۲، ص ۱۷۵، ح ۱

حدیث۲۸

پیامبر خدا(صلی الله علیه و آله): مَن رَدَّ عَن عِرضِ أخيهِ كانَ لَهُ حِجاباً مِنَ النّارِ؛ هر که از آبروی برادر خود دفاع کند این کار حجابی میان او و آتش است. میزان الحکمهٔ: ح ۱۲۲۹۰

حدیث۲۹

امام علی(سلام الله علیه): المَوَدَّةُ قَرابَةٌ مُستَفادَةٌ؛ دوستی، خویشاوندیِ اکتسابی است. میزان الحکمهٔ: ح ۳۱۹۷

حدیث۳۰

امام عسکری(سلام الله علیه): صَديقُ الجاهِلِ تَعِبٌ. دوستِ نادان، سختی‌آور است. دانش‌نامه عقاید اسلامی: ج ۲ ص ۱۳۰ ح ۱۱۷۶

حدیث۳۱

امام رضا(سلام الله علیه): مَن تَبَسَّمَ فی وَجهِ أخیهِ المُؤمِنِ کَتَبَ اللّهُ لَهُ حَسَنَةً؛ هر که به روی برادر مؤمنش لبخند بزند، خداوند برایش ثوابی خواهد نوشت. دوستی: ص ۲۱۶ ح ۵۳۵

حدیث۳۲

امام عسکری(سلام الله علیه): خَصلَتانِ لَیسَ فَوقَهُما شَیءٌ: اَلْإیمانُ بِاللّهِ ونَفعُ الإخوانِ؛ دو خصلت است که بالاتر از آنها چیزی نیست: ایمان به خدا و سود رساندن به برادران. بحارالأنوار، ج ۷۸، ص ۳۷۴

حدیث۳۳

امام عسکری(سلام الله علیه): خَیرُ إخوانِکَ مَن نَسِیَ ذَنبَکَ، وذَکَرَ إحسانَکَ إلَیهِ. بهترین برادر تو آن کسی است که گناه و خطای تو را به خود، فراموش کند. میزان الحکمۀ: ح ۲۸۸

حدیث۳۴

امام علی(سلام الله علیه): فِی الضّیقِ یَتَبَیَّنُ حُسنُ مُواساةِ الرَّفیقِ؛ خوب یاری رساندن به دوست، در تنگنا آشکار می‌شود. میزان الحکمه، ح ۷۳۷۰

حدیث۳۵

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: وقتی مسلمانی از کنار برادر مسلمانش عبور می نماید و سلام نمی کند ملائکه از آن مسلمان تعجب می کنند. محجه البیضاء جلد ۳ صفحه ۳۸۲

حدیث۳۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: آدمی تحت تاثیر رفیق خویش است و از روش او پیروی می کند، البته هرکدام از شما باید در انتخاب دوست دقت کند و ببیند با چه کسی دارد طرح رفاقت و دوستی می ریزد. الحدیث، ج ۲، ص ۴۸

حدیث۳۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند : کسی که برای رفع نیاز برادر مومن خود کوشش نماید مانند این است که نه هزار سال خداوند متعال را عبادت نموده در حالی که روزها را روزه گرفته و شب ها را هم شب زنده داری نموده. بحارالانوار جلد ۷۴ صفحه ۳۱۵

حدیث۳۸

امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: عَلَیکَ بِمُداراةِ النّاسِ وَ اِکْرامِ الْعُلَماءِ وَ الصَّفْحِ عَنْ زَلّاتِ الْاِخْوانِ فَقَدْ اَدَّبَکَ سَیِّدُ الاَْوَّلینَ وَ الاْخِرینَ بِقَولِهِ صلی‌الله‌علیه‌وآله : اُعْفُ عَمَّنْ ظَلَمَکَ وَ صِلْ مَنْ قَطَعَکَ وَ اَعْطِ مَنْ حَرَمَکَ ؛ تو را سفارش می‌کنم به مدارای با مردم و احترام به علما و گذشت از لغزش برادران (دینی)؛ چرا که سرور اولین و آخرین، تو را چنین ادب آموخته و فرموده است : «گذشت کن از

کسی که به تو ظلم کرده ، رابطه برقرار کن با کسی که با تو قطع رابطه کرده و عطا کن به کسی که از تو دریغ نموده است». اعلام الدین، ص ۹۶

حدیث۳۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا عَیشَ لِمَن فارَقَ أحِبّتَهُ ؛ کسی را که از دوستانش جدا شده است ،آسایشی نیست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۶۶۱

حدیث۴۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا خَیرَ فیمَن یَهجُرُ أخاهُ مِن غَیرِ جُرمٍ ؛ خیری نیست در آن که از دوستانش بی‌هیچ جرمی کناره می گیرد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۷۴۱

حدیث۴۱

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا یُغتَبَطُ بِمَوَدّةِ مَن لا دینَ لَهُ ؛ به دوستی فرد بی دین ، شادی نمی کنند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۸۰۳

حدیث۴۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا یَکُونُ الصّدیقُ صَدیقا حَتّی یَحفَظَ أخاهُ فی غَیبَتِهِ وَ نَکبَتِهِ وَ وَفاتِهِ ؛ دوست ، دوست نیست ، مگر آ ن که در غیاب دوستش و گرفتاری و مرگ او حقّ دوستی را به‌جای آورد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۸۲۱

حدیث۴۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا خَیرَ فی أخٍ لا یُوجِبُ لَکَ مِثلَ الّذی یُوجِبُ لِنَفسِهِ ؛ خیری نیست در دوست و برادری که مانند آنچه را برای خود واجب می‌داند ، برای تو واجب نداند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۸۹۱

حدیث۴۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: البَشاشَةُ حِبالَةُ المَوَدّةِ؛ خوشرویی، کمند دوستی است. (میزان الحکمهٔ، ح ۱۸۴۱)

حدیث۴۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: إذَا احتَشَمَ المُومِن أخَاهُ فَقَد فَارقَهُ ؛ به خشم درآوردن و شرمنده ساختن دوست، مقدمه جدایی از اوست. (محاضرات، ج۲، ص۲۸)

حدیث۴۶

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لا تَصحَب مَن یَحفَظُ مَساوِیَکَ ، وَ یَنسی فَضائِلَکَ وَ مَعالِیَکَ ؛ با کسی که بدی‌های تو را به خاطر

می‌سپارد و نیکی‌ها و بزرگواری‌های تو را فراموش می کند ، دوستی مکن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۴۱۹

حدیث۴۷

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لاـ تَثِق بِالصَّدیقِ قَبلَ الخُبرَةِ ؛ پیش از آزمایش ، به دوست اعتماد مکن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۲۵۷

حدیث۴۸

امام علی(علیه السلام) فرمودند: وَحدَةُ المَرءِ خَیرٌ لَهُ مِن قَرینِ السُّوءِ ؛ تنهایی آدمی برای او از همنشین بد ، بهتر است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۰۱۳۶

حدیث۴۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: نِظامُ الدِّینِ خَصلَتانِ : إنصافُکَ مِن نَفسِکَ ، وَ مُواساةُ إخوانِکَ ؛ رشته پیوند دین دو ویژگی است : انصاف داشتن با خود ، و با جان و مال به یاری برادران شتافتن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۹۹۸۳

حدیث۵۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَجالِسُ اللَّهوِ تُفسِدُ الإیمانَ ؛ نشست‌های بیهوده ، ایمان را تباه می کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۹۸۱۵

حدیث۵۱

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مِن شَرائِطِ الإیمانِ حُسنُ مُصاحَبَةِ الإخوانِ ؛ از شرایط ایمان ، نشست و برخاستِ نیک با برادران داشتن است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۹۲۸۲

حدیث۵۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: ما حُفِظَتِ الأُخُوَّةُ بِمِثلِ المُواساةِ ؛ [دوستی و] برادری با هیچ چیزی به مانند یاری کردن با مال و جان ، محفوظ نمی‌مانَد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۹۵۷۸

حدیث۵۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن هانَت عَلَیهِ نَفسُهُ فَلا تَرجُ خَیرَهُ ؛ هر که خود را خوار شمارد ، به خیرش امید مدار . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۹۰۸۷

حدیث۵۴

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن دَنَت هِمَّتُهُ فَلا تَصحَبهُ ؛ دونْ همّت را همدم مباش . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۹۰۸۶

حدیث۵۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن مَدَحَکَ بِمالَیسَ فیکَ فَهُوَ خَلیقٌ أن یَذُمَّکَ بِما لَیسَ فِیکَ ؛ هر کس تو را به چیزی که در تو نیست ، بستاید ، سزاوار است که تو را به آنچه در تو نیست ، سرزنش کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۶۵۸

حدیث۵۶

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن جالَسَ الجُهّالَ فَلیَستَعِدِّ لِلقیلِ وَ القالِ ؛ آن که با نادانان همنشینی می‌کند ، آماده بگو مگو (سخن‌های بی‌پایه) باشد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۵۰۵

حدیث۵۷

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن یَطلُبِ الهِدایَةَ مِن غَیرِ أهلِها یَضِلُّ ؛ هر که طالب هدایت از نااهل باشد ، گمراه می‌شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۵۰۱

حدیث۵۸

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن حَسُنَت عِشرَتُهُ کَثُرَ إخوانُهُ ؛ هر کس معاشرتش نیکو باشد ، برادرانش بسیار شوند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۳۹۲

حدیث۵۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن أبانَ لَکَ عَیبَکَ فَهُوَ وَدُودُکَ ؛ هر کس عیب تو را برایت آشکار کند ، همو دوستدار توست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۲۱۰

حدیث۶۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن جانَبَ الإخوانَ عَلی کُلِّ ذَنبٍ قَلَّ أصدِقاؤُهُ ؛ هر کس به دلیل هر خطایی که از دوستانش سر می‌زند ، از آنان کناره گیرد ، دوستانش اندک می‌شوند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۱۶۶

حدیث۶۱

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لَیسَ لَکَ بِأخٍ مَن أحوَجَکَ إلی حاکِمٍ بَینَکَ وَ بَینَهُ ؛ برادر تو نیست آن کس که تو را به داوری بین تو و خودش نیازمند کند فرد سومی را به عنوان قاضی قرار دهد) . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۷۵۰۵

حدیث۶۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: لَیسَ لَکَ بِأخٍ مَنِ احتَجتَ إلی مُداراتِهِ ؛ برادر تو نیست آن کس که نیازمند به مدارای با او باشی . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۷۵۰۳

حدیث۶۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: کُلُّ امرِءٍ یَمیلُ إلی مِثلِهِ ؛ هر فردی ، به همانند خود گرایش دارد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۸۶۵

حدیث۶۴

امام علی(علیه السلام) فرمودند: قارِن أهلَ الخَیرِ تَکُن مِنهُم ، وَ باین أهلَ الشَّرِّ تَبِن عَنهُم ؛ با نیکوکاران همراه باش تا از آنان باشی ، و از بدکاران کناره جو تا از آنان جدا باشی . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۸۰۵

حدیث۶۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: فِی الضِّیقِ یَتَبَیَّنُ حُسنُ مُواساةِ الرَّفیقِ ؛ خوبْ یاری رساندن به دوست ، در تنگنا آشکار می‌شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۴۷۳

حدیث۶۶

امام علی(علیه السلام) فرمودند: غایَةُ الخِیانَةِ خِیانَةُ الخِلِّ الوَدُودِ وَ نَقضُ العُهُودِ ؛ منتهای خیانت ، خیانت کردن به دوست صمیمی و شکستن پیمان است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۳۷۴

حدیث۶۷

امام علی(علیه السلام) فرمودند: عِندَ نُزُولِ الشَّدائِدِ یُجَرَّبُ حِفاظُ الإخوانِ ؛ نگاه دارندگان برادری و دوستی، هنگام‌فرود آمدن‌سختی‌ها آزمایش می‌شوند. غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۲۰۵

حدیث۶۸

امام علی(علیه السلام) فرمودند: عَلَی التَّواخِی فِی اللّهِ تَخلُصُ المَحَبَّةُ ؛ با برادری در راه خدا ، محبّت خالص می‌شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۱۹۱

حدیث۶۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: عَلَیکَ بِإخوانِ الصَّفاءِ فَإنَّهُم زینَةٌ فِی الرَّخاءِ وَ عَونٌ فِی البَلاءِ ؛ بر تو باد برادران پاکْ نهاد ، که در گشایش زینت‌اند و در بلا یاور . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۱۲۸

حدیث۷۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: عَلَیکَ بِالبَشاشَةِ فَإنَّها حِبالَةُ المَوَدَّةِ ؛ بر تو باد خوش‌رویی ، که خوش‌رویی ، کمند دوستی است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۶۱۰۱

حدیث۷۱

امام علی(علیه السلام) فرمودند: صاحِبُ السَّوءِ قِطعَةٌ مِنَ النّارِ ؛ همنشین بد ، پاره‌ای از آتش دوزخ است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۸۲۴

حدیث۷۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: شَرُّ الَاصحابِ السَّریعُ الاِنقِلابِ ؛ بدترینِ یاران ، کسی است که زود دگرگون شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۷۴۲

حدیث۷۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: شَرُّ اَصدِقائِکَ مَن تَتَکَلَّفُ لَهُ ؛ بدترین دوستت کسی است که برای او به زحمت افتی . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۷۰۶

حدیث۷۴

امام علی(علیه السلام) فرمودند: سَلُوا القُلُوبَ عَنِ المَوَدّاتِ فَإنَّها شَواهِدُ لا تَقبَلُ الرُّشا ؛ دوستی و محبّت را از دل‌ها بپرسید که دل‌ها گواهانی هستند که رشوه نمی‌پذیرند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۶۴۱

حدیث۷۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: زِیادَةُ الشُّحِ تَشینُ الفُتُوَّةَ وَ تُفسِدُ الأُخُوَّةَ ؛ بسیاریِ بخل ، جوانمردی را زشت و برادری را تباه می‌کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۵۰۸

حدیث۷۶

امام علی(علیه السلام) فرمودند: رَغبَتُکَ فِی زاهِدٍ فیکَ ذُلٌّ ؛ میل تو به کسی که از تو دوری می‌کند ، خواری است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۳۸۳

حدیث۷۷

امام علی(علیه السلام) فرمودند: رُبَّ مُتَوَدِّدٍ مُتَصَنِّعٍ ؛ بسا دوستی که دوست‌نماست . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۲۷۷

حدیث۷۸

امام علی(علیه السلام) فرمودند: خَیرُالإخوانِ مَن لَم یَکُن عَلی إخوانِهِ مُستَقصِیا ؛ بهترینِ برادران، کسی است که نسبت به برادرانش پُر توقّع و سختگیر نباشد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۴۹۹۷

حدیث۷۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: خَیرُ إخوانِکَ مَن سارَعَ إلَی الخَیرِ وَ جَذَبَکَ إلَیهِ وَ أمَرَکَ بِالبِرِ وَ أعانَکَ عَلَیهِ ؛ بهترین برادر تو کسی

است که به سوی کارهـای نیـک بشـتابد و تو را نیز به سوی آن بکشانـد و به نیکوکاری فرمانت دهـد و در انجام دادن آن، یاری‌ات کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۰۲۱

حدیث۸۰

امام علی(علیه السـلام) فرمودند: حُسنُ اللِّقاءِ یَزیدُ فِی تَأَکُّدِ الإخاءِ ؛ برخورد خوب بر اسـتحکام برادری می‌افزاید . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۴۸۲۷

حدیث۸۱

امـام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: ثَلاثٌ یُوجِبنَ المَحَبَّهَ: حُسنُ الخُلقِ وَ حُسنُ الرِّفقِ وَ التَّواضُعُ ؛ سه خصـلت موجب دوسـتی است : خوش‌خویی ، مهربانی و فروتنی . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۴۶۸۴

حدیث۸۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: ثَمَرَهُ التَّواضُعِ المَحَبَّهُ ؛ دوستی میوه فروتنی است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۶۱۳

حدیث۸۳

امام علی(علیه السـلام) فرمودند: تَمَسَّک بِکُلِّ صَدِیقٍ أفادَتکَهُ الشِّدَّهُ ؛ به دوستی چنگ در زن که سـختی روزگار، او را به تو ارزانی داشته است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۴۵۰۸

حدیث۸۴

امام علی(علیه السـلام) فرمودند: بِحُسنِ العِشـرَهِ تَدوُمُ المَوَدَّهُ ؛ با نیکویِی معاشـرت، دوستی پایدار می‌شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۲۰۰

حدیث۸۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: إیّاکَ أن تَجعَلَ مَرکَبکَ لِسانَکَ فی غِیبَهِ إخوانِکَ أو تَقُولَ ما یَصیرُ عَلَیکَ حُجَّهً وَ فِی الإساءَهِ إلَیکَ عِلَّهً ؛ بپرهیز از اینکه زبـانت را مَرکب غیبت برادرانت کنی ، یـا سـخنی بگویی که حجّت بر تو و بهانه بـدی کردن به تو شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۷۲۴

حدیث۸۶

امام علی(علیه السـلام) فرمودند: اِحذَر مُجالَسَهَ قَرینِ السُّوءِ فَإنَّهُ یُهلِکُ مُقارِنَهُ وَ یُردی مُصاحِبَهُ ؛ از همنشـینی با دوست بد، دوری کن که همدمش را تباه و همراهش را خوار می کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۵۹۹

حدیث۸۷

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اُبذُل لِصَدیقِکَ کُلَ المَوَدّةِ وَ لا تَبذُل لَهُ کُلَ الطُمَأنینَةِ وَأعطِهِ مِن نَفسِکَ کُلَ المُواساةِ وَ لا تَقُصَّ إلَیهِ بِکُلِّ أسرارِکَ ؛ تمامت دوستی را نثار دوستت کن ، امّا به او یکسره اطمینان مکن ، و با او، به کمال ، یک‌دل باش، امّا همه اسرارت را با او بازگو مکن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۴۶۳

حدیث۸۸

امام علی(علیه السلام) فرمودند: أعِن أخاکَ عَلی هِدایَتِهِ ؛ برادرت را در راه بردن [به نیکی‌ها] یاری رسان . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۲۲۸۱

حدیث۸۹

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اَلطُّمَأنِینَةُ إلی کُلِّ أحَدٍ قَبلَ الاِختِبارِ مِن قُصُورِ العَقلِ ؛ اطمینان به هرکس قبل از آزمودن او نشانه کم خِردی است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۱۹۸۰

حدیث۹۰

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اَلصِّدیقُ الصَّدوُقُ مَن نَصَحَکَ فِی عَیبِکَ وَ حَفِظَکَ فِی غَیبِک وَ آثَرَکَ عَلی نَفسِهِ ؛ دوست راستین، کسی است که تو را در [برطرف کردن] عیب‌هایت پند دهد ، هنگام غیبتت هوای تو را داشته باشد و تو را بر خود ترجیح دهد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۹۰۴

حدیث۹۱

امام علی(علیه السلام) فرمودند: إخوانُ الصِدقِ زِینَةٌ فِی السَّرّاءِ وَ عُدَّةٌ فِی الضَّرّاءِ ؛ برادران راستین در شادی ، زینت و در سختی ، ساز و سامان هم‌اند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۸۰۵

حدیث۹۲

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اَلإِخوانُ فِی اللّهِ تَعالی تَدُومُ مَوَدَّتُهُم لِدَوامِ سَبَبِها ؛ کسانی که برای خدا برادری می‌ورزند ، دوستی‌شان می‌پاید؛ زیرا عامل آن دوستیْ پایدار است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۷۹۵

حدیث۹۳

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اَلمُعینُ عَلَی الطّاعَةِ خَیرُ الأصحابِ ؛ بهترینِ یاران، کسی است که در راه طاعت خدا یاری کند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۱۴۲

حدیث۹۴

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اَلحَلیمُ مَنِ احتَمَلَ إخوانَهُ ؛ بردبار، کسی است که [لغزش‌های] برادرانش را بر تابد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۱۱۱۱

حدیث۹۵

امام علی(علیه السـلام) فرمودند: أخُوکَ مُواسِیکَ فِی الشِّدَّةِ ؛ برادر تو کسی است که هنگام سختی با جان و مال به تو یاری رساند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث ۴۲۰

حدیث۹۶

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اَلهَدِیَّةُ تَجلِبُ المَحَبَّةَ ؛ هدیه دادن ، دوستی می‌آورد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۳۱۶

حدیث۹۷

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اَلسَّخاءُ یَزرَعُ المَحَبَّةَ ؛ بخشش ، بذر دوستی می‌افشاند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۳۰۶

حدیث۹۸

امام علی(علیه السلام) فرمودند: اَلإنسانُ عَبدُ الإحسانِ ؛ انسان، بنده احسان است . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۲۶۳

حدیث۹۹

قال ابوعبدالله علیه السـلام: لا تدع زیارة الحسـین بن علی علیهماالسلام و مُرّ أصحابک بذلک یمدالله فی عمرک و یزید فی رزقک و یحییک الله سـعیدا ولا تموت الا شـهیدا؛ امام صادق (علیه السلام) فرمودند: زیارت امام حسین علیه السلام را ترک نکن و به دوستان و یارانت نیز همین را سـفارش کن! تا خـدا عمرت را دراز و روزی و رزقت را زیاد کنـد و خـدا تو را با سـعادت زنده دارد و نمیری مگر با شهادت. وسائل الشیعه، ج، ??ص???

حدیث۱۰۰

پیامبر خدا صـلی الله علیه و آله و سـلّم : إنّ اللّه یُحِبُّ إذا خَرَجَ عَبدُهُ المؤمنُ إلی أخیهِ - أن یَتَهَیّأ لَهُ وأن یَتَجَمّلَ؛ خداوند دوست دارد هرگاه بنده مؤمنش نزد برادر خود می‌رود ، خویشتن را برای رفتن پیش او آماده و آراسته گرداند . بحار الأنوار : ۷۹ / ۳۰۷ / ۲۳

حدیث۱۰۱

امام علی علیه‌السـلام : لِیَتَزَیّنْ أحدُکُم لأخیهِ‌المُسـلمِ إذا أتاهُ کما یَتَزَیّنُ للغَریبِ الذی یُحِبُّ أن یَراهُ فی أحسَنِ الهَیئَةِ؛ هر یک از شـما ، همان گونه که خود را برای غریبه‌ای که دوست دارد وی را در بهترین حالت ببینـد ، آراسـته و مرتب می‌کنـد ، برای رفتن نزد برادر مسلمانش نیز خود را بیاراید . بحار الأنوار : ۷۹ / ۲۹۸ / ۳

حدیث۱۰۲

امـام علی علیه‌السـلام : لاتُحَقِّروا ضُـعفاءَ إخوانِکُم ؛ فإنّهُ مَنِ احتَقَرَ مُؤمِنا لم یَجمَعِ اللّه‌عز و جل بینهما فی الجَنّةِ إلاّ أن یتوبَ؛ برادران تهیدست خود را تحقیر نکنید؛ زیرا هر کس مؤمنی را حقیر شمارد، خداوند عز و جل میان آن دو در بهشت جمع نکند، مگر این که توبه نماید. الخصال : ۶۱۴ / ۱۰

حدیث۱۰۳

امام علی علیه‌السلام : مُواساةُ الأخِ فی اللّه عز و جل تَزیدُ فی الرِّزقِ؛ کمک مالی به برادر دینی، روزی را زیاد می‌کند. بحار الأنوار : ۷۴ / ۳۹۵ / ۲۲

حدیث۱۰۴

امام باقر علیه‌السلام : علَیکَ بالدعاءِ لإخوانِکَ بظَهْرِ الغَیبِ فإنّهُ یَهیلُ الرِّزقَ؛ پشت سر برادرانت دعا کن، که این کار روزی را به طرف تو سرازیر می‌کند . بحار الأنوار : ۷۶ / ۶۰ / ۱۴

حدیث۱۰۵

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : مَن غَشَّ أخاهُ المُسلِمَ نَزَعَ اللّه‌عَنهُ بَرَکةَ رِزقِهِ ، وأفسَدَ علَیهِ مَعیشَتَهُ ، ووَکَلَهُ إلی نفسِهِ؛ هر که به برادر مسلمان خود دغلکاری روا دارد ، خداوند برکت را از روزی او بگیرد و زندگیش را بر وی تباه گرداند و او را به خودش واگذارد . بحار الأنوار : ۷۶ / ۳۶۵ / ۳۰

حدیث۱۰۶

امام صادق علیه‌السلام : ما کَثُرَ مالُ رجُلٍ قَطُّ إلاّ عَظُمَتِ الحُجّةُ للّهِ تعالی علَیهِ ، فإن قَدَرتُم أن تَدفَعوها عَن أنفُسِکُم فافعَلوا ، فقیلَ : بماذا ؟ قالَ : بقَضاءِ حَوائجِ إخوانِکُم مِن أموالِکُم؛ هیچ گاه ثروت مردی زیاد نشد ، مگر این که حجّت خداوند متعال بر او بزرگ شد . پس ، اگر می‌توانید این حجّت را از خود دور کنید ، این کار را بکنید . عرض شد : با چه چیز ؟ فرمودند: با برآوردن نیازهای برادران خود از اموالتان . أمالی الطوسیّ : ۳۰۲ / ۶۰۰

حدیث۱۰۷

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلّم : مَن حَبَسَ عن أخیهِ المسلمِ شیئا مِن حَقٍّ حَرَّمَ اللّه‌علَیهِ بَرَکةَ الرِّزقِ إلاّ أن یَتوبَ ؛ هرکه حقی از حقوق برادر مسلمان خود را به او نپردازد ، خداوند ، برکت روزی را بر او حرام گرداند ، مگر آن که توبه کند . أمالی الصدوق : ۳۵۰ / ۱

حدیث۱۰۸

امام صادق علیه‌السلام : التّواصُلُ بینَ الإخوانِ فی الحَضَرِ التّزاوُرُ ، والتّواصُلُ فی السّفَرِ المُکاتَبةُ ؛ ارتباط میان برادران در حَضَر ، دید و بازدید است و در سفر ، نامه نگاری . تحف العقول : ۳۵۸

حدیث۱۰۹

اوصی رسول الله -صلی الله علیه وآله – علیا – علیه السلام – فقال له : یا علی ! ثلاث فرحات للمؤ من فی الدنیاء لقاء الاخوان ، و الافطار من الصیام ، و التهجد من آخر اللیل رسول خدا(صلی الله علیه وآله) به علی (علیه السلام) وصیت نمود: ای علی ! در این دنیا سه چیز برای مؤ من سرور آفرین است : ۱ – دیدار برادران دینی ؛ ۲ – افطار روزه دار در پایان روزه ؛ ۳ – عبادت در ساعات آخر

شب . (اعلام الدین فی صفات دیلمی ، ص ۱۳۳، بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۳۵۲).

حدیث۱۱۰

قال الصادق - علیه السلام -: من قدم اربعین رجلا من اخوانه فدعا لهم ثم دعا لنفسه استجیب له فیهم و فی نفسه ؛ هرکس برای چهل تن از برادران (دینی) خود دعاکند و سپس برای خود دعا کند، خدا، دعای او را در حق آنان و او مستجاب کند. (المواعظ العددیه ، ص ۲۷۴).

حدیث۱۱۱

قال الصادق - علیه السلام -: اختبروا اخوانکم بخصلتین فان کانتا فیهم و الا فاعزب ثم اعزب ثم اعزب المحافظهٔ علی الصلوات فی مواقیتها و البر بالاخوان فی العسر و الیسر؛ برادران خود را در زمینه دو خصلت ، آزمایش کنید، اگر این دو خصلت را دارا بودند (به دوستی و رفاقت باآنان ادامه دهید)، وگرنه از آنان دوری کنید، دوری کنید، دوری کنید، و آن دو خصلت عبارت است از: ۱ - مراقبت بر نماز در وقت . ۲ - احسان و نیکی به برادران در حالت تنگدستی و گشایش . (وسائل الشیعه ، ج ۸ ص ۵۰۳)

حدیث۱۱۲

امام عسکری علیه‌السلام : مَن وَعَظَ أخاهُ سِرّا فَقَد زانَهُ ، ومَن وَعَظَهُ عَلانِیَهً فَقَد شانَهُ ؛ هرکه برادر خود را پنهانی اندرز دهد ، او را آراسته است و هر که در برابر دیگران موعظه‌اش کند ، او را لکّه‌دار کرده‌است . تحف العقول : ۴۸۹

حدیث۱۱۳

امام صادق علیه‌السلام : امتَحِنوا شیعَتَنا عِندَ ثَلاثٍ : عِندَ مَواقیتِ الصّلاهِٔ کیفَ مُحافَظَتُهُم علَیها ، وعِندَ أسرارِهِم کیفَ حِفظُهُم لَها عِندَ عَدُوِّنا ، وإلی أموالِهِم کیفَ مُواساتُهُم لإخوانِهِم فیها ؛ شیعیان ما را در سه چیز بیازمایید : در اوقات نمازشان ، که چگونه بر آنها مواظبت می‌کنند ؛ در اسرارشان ، که چگونه آنها را از دشمنان ما حفظ می‌کنند و در اموالشان ، که چگونه با آن به برادران خود کمک می‌کنند . الخصال : ۱۰۳ / ۶۲ منتخب میزان الحکمهٔ : ۵۰۶

حدیث۱۱۴

امام صادق علیه السلام فرمودند: مَن اَحصی عَلی اَخیهِ المُؤمِنِ عَیبا لِیَعیبَهُ بِهِ یَوما ما کانَ مِن اَهلِ هذِهِ الآیَهِٔ قالَ اللّه عَزّوَجَلّ: انّ الّذینَ یُحِبّونَ اَن تَشیعَ الفاحِشَهُٔ فِی الّذینَ آمَنوا لَهُم عَذابٌ اَلیمٌ فِی الدُّنیا وَ الآخِرَهِٔ وَ اللّه یَعلَمُ وَ اَ نتُم لا تَعلَمونَ ؛ هر کس درصدد عیب جویی برادر مؤمنش برآید، تا با آن روزی او را سرزنش کند، مشمول این آیه است: کسانی که دوست دارند، زشتی ها در میان مردم با ایمان شیوع پیدا کند، عذاب دردناکی برای آنان در دنیا و آخرت خواهد بود و خداوند می داند و شما نمی دانید. مستدرک الوسایل، ج ۹، ص ۱۱۰، ح ۱۰۳۷۹

حدیث۱۱۵

پیامبراکرم صلی الله علیه و آله وسلم فرمودند: أدنی الکُفر أن یَسمَعَ الرّجُلُ مِن أخیهِ الکَلِمَهَٔ فَیَحفَظَها عَلَیهِ یُریدُ أن یَفضَحَهُ بِها؛ کمترین کفر این است که انسان از برادرش سخنی بشنود و آن را نگه دارد تا او را با آن سخن رسوا کند. (وسایل الشیعه، ج۱۷،

ص ۲۱۱)

حدیث۱۱۶

امام محمد باقر (علیه السلام)فرمودند: رفاقت بیست سال ، خویشاوندی است . تحف‌العقول ، ص ۳۰۲

حدیث۱۱۷

امام محمد باقر (علیه السلام)فرمودند: مؤمن برادر مؤمن است ، او را دشنام نمی‌دهد ، از او دریغ نمی کند ، و به او گمان بد نمی‌برد . بحارالانوار ، دار احیاء الترا العربی ، ج ۷۵ ، ص ۱۷۶

حدیث۱۱۸

امام محمد باقر (علیه السلام)فرمودند: دعای انسان پشت سر برادر دینی‌اش ، نزدیکترین و سریعترین دعا به اجابت است. کافی ، ج ۲ ، ص ۵۰۷

حدیث۱۱۹

امام حسن عسکری(علیه السلام) فرمودند: دو صفت هست که بالاتر از آنها چیزی نیست: ۱- ایمان به خدا، ۲- سود رسانی به برادران دینی. (تحف‌العقول/۵۲۰)

حدیث۱۲۰

امام حسن عسکری(علیه السلام) فرمودند: بهترین دوستانت کسی است که بدی تو را فراموش کرده و خوبی‌ات را یادآور شود. (اعلام الدین/۳۱۳)

حدیث۱۲۱

امام حسن عسکری(علیه السلام) فرمودند: بهترین برادر تو کسی است که خطای تو نسبت به خود را فراموش کند. (بحارالانوار/۷۸/۳۷۷)

حدیث۱۲۲

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: نعم العطیّه کلمه حقّ تسمعها ثمّ تحملها إلی أخ لک مسلم؛ چه نیکو عطائی است سخن حقی که بشنوی و به برادر مؤمن خویش برسانی. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۳

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: المرء مع من أحبّ و له ما اکتسب؛ مرد در صف دوستان خویش است و نتیجه اعمالش بدو می رسد. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۴

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: المرء علی دین خلیله؛ مرد بر روش دوست خویشتن است. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۵

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من المروّه أن ینصت الأخ لأخیه إذا حدّثه و من حسن المماشاه أن یقف الأخ لأخیه إذا أنقطع شسع نعله؛ از لوازم جوانمردی این است که برادر به گفتار برادر خویش وقتی با او سخن می کند، گوش فرا دارد و از نیک رفتاری این است که برادر با برادر خویش وقتی بند کفش وی بریده (و رفتن نتواند) توقف کند. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۶

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من أراد اللّه به خیرا رزقه اللّه خلیلا صالحا؛ هر که خدا خیر او خواهد دوستی شایسته نصیب وی کند. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۷

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من ستر أخاه المسلم فی الدّنیا فلم یفضحه ستره اللّه یوم القیمه؛ هر که در دنیا راز برادر مسلمان خویش بپوشد و او را رسوا نکند خدا روز قیامت راز وی بپوشاند. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۸

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من رفع حجرا عن الطّریق کتبت له حسنه؛ هر که سنگی از راه بردارد عمل نیکی برای وی ثبت کند. نهج الفصاحه

حدیث۱۲۹

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من ردّ عن عرض أخیه ردّ اللّه عن وجهه النّار؛ هر که از آبروی برادر خویش دفاع کند خدا آتش را از چهره وی باز دارد. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۰

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من ذبّ عن عرض أخیه بالغیبه کان حقّا علی اللّه أن یقیه من النّار؛ هر که در غیاب برادرش از آبروی وی دفاع کند بر خدا واجب است که او را از جهنم مصون دارد. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من أتاه أخوه متنصّلا فلیقبل ذلک منه محقّا أو مبطلا فإن لم یفعل لم یرد علیّ الحوض؛ هر که برادرش به عذر خواهی پیش وی آید باید عذر وی را درست باشد یا نادرست بپذیرد و اگر نپذیرد بر من به حوض در نیاید. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۲

پیـامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرماینـد: من قضـی لأـخیه المسـلم حاجه کان له من الأجر کمن خـدم اللّه عمره؛ هر که حاجت برادر مسلمان خویش را برآرد چنان است که همه عمر خویش را خدمت خدا کرده باشد. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۳

پیامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من قضی لأخیه المسلم حاجه کان له من الأجر کمن حجّ و اعتمر؛ هر که حاجت برادر مسلمان خویش بر آرد چنان است که حج کرده و عمره گذاشته باشد. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۴

پیامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرمایند: من هجر أخاه سـنه فهو کسـفکک دمه؛ هر که یک سال از برادر خویش قهر کند چنان است که خون وی را ریخته است. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۵

پیـامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرماینـد: من کان فی حاجه أخیه کان اللّه فی حاجته؛ هر که از پی حاجت برادر خویش باشد خدا از پی حاجت وی باشد. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۶

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من نظر إلی أخیه نظر مودّه لم یکن فی قلبه إحنه لم یطرف حتّی یغفر اللّه ما تقدّم من ذنبه؛ هر که به چشم مهربـانی به برادر خـویش نظری کنـد که کینه در دل وی نباشـد پیش از آن که دیـده برگیرد خداونـد همه گناهان گذشته وی را آمرزیده باشد. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۷

پیـامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرماینـد: من هجر أخـاه فـوق ثلاـث فمـات دخـل النّـار؛ هر که بیش از سه روز از برادر خویش قهر کند و بمیرد به جهنم رود. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۸

پیـامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرماینـد: مـا یحـلّ لمـؤمن أن یشـتدّ إلی أخیه بنظره تؤذیه؛ روا نیست که مؤمنی به برادر خویش به تندی نظر کند که مایه آزار او شود. نهج الفصاحه

حدیث۱۳۹

پیامبراکرم(صـلّی الله علیه و آله و سـلم) می فرمایند: ما ضاق مجلس بمتحابّین؛ هیچ نشـیمن گاهی برای دو دوست تنگ نیست. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۰

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ما أهدی المرء المسلم لأخیه هدیّه أفضل من کلمه حکمه یزیده اللّه بها هدی أو یردّه بها عن ردی؛ مرد مسلمان به برادر خویش هدیه ای بهتر از سخن حکمت آمیزی که خدا به وسیله آن هدایت وی افزون کند یا خطری از وی بگرداند نتواند داد. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: لا تظهر الشّماته لأخیک فیعافیه اللّه و یبتلیک؛ برادر خویش را شماتت مکن که خدا او را معاف دارد و تو را مبتلا کند. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۲

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: عون العبد أخاه یوما خیر من اعتکافه شهرا؛ کمک یک روزه که کسی به برادر خود کند بهتر از اعتکاف یک ماهه است. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۳

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خیر إخوانکم من أهدی إلیکم عیوبکم؛ بهترین برادران شما آن است که عیوبتان را به شما آشکارا بگوید. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۴

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خیر الأصحاب عند اللّه خیرهم لصاحبه و خیر الجیران عند اللّه خیرهم لجاره؛ بهترین رفیقان پیش خدا کسی است که برای رفیق خود بهتر باشد و بهترین همسایگان کسی است که برای همسایه خود بهتر باشد. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۵

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خیر الأصحاب صاحب إذا ذکرت اللّه أعانک و إذا نسیت ذکّرک؛ بهترین یاران کسی است که وقتی خدا را یاد کردی تو را کمک کند وقتی یاد خدا را فراموشی کردی او را به یاد تو آورد. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۶

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خیارکم من ذکّرکم باللّه رؤیته و زاد فی علمکم منطقه و رغّبکم فی الآخره عمله؛ بهترین شما آن کس است که دیدار او خدا را به یاد شما آرد و سخنانش دانش شما را بیفزاید و رفتارش شما را به آخرت راغب سازد. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۷

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خمسه من مصائب الدّنیا فوت الحبیب و ذهاب المال و شماته الأعداء و ترک العلم و امرأه سوء؛ پنج چیز از مصائب دنیاست: مرگ دوست و تلف شدن مال و سرزنش دشمنان و ترک دانش و زن بد. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۸

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: حسن الخلق یثبت المودّه؛ نیک خوئی، دوستی را استوار می کند. نهج الفصاحه

حدیث۱۴۹

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: الجار قبل الدّار و الرّفیق قبل الطّریق و الزّاد قبل الرّحیل؛ همسایه را پیش از خانه و رفیق را پیش از راه و توشه را پیش از سفر باید جست. نهج الفصاحه

حدیث۱۵۰

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ثلاث یصفین لک ودّ أخیک تسلّم علیه إذا لقیته و توسّع له فی المجلس و تدعوه بأحبّ أسمائه إلیه؛ سه چیز محبت دوست را خالص می کند: سلامش کنی وقتی او را دیدی در مجلس جای او را باز کنی و او را به بهترین نامهایش بخوانی. نهج الفصاحه

حدیث۱۵۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إیّاک و قرین السّوء فإنّک به تعرف؛ از یار بد بپرهیز که تو را بدو شناسند. نهج الفصاحه

حدیث۱۵۲

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إنّ المتحابّین فی اللّه فی ظلّ العرش؛ آن ها که در راه خدا دوستی می کنند در سایه عرش جای دارند. نهج الفصاحه

حدیث۱۵۳

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إنّ اللّه تعالی یحبّ المداومه علی الإخاء القدیم فداوموا؛ خداوند ادامه دوستی دیرینه را دوست دارد، بنا بر این دوستی دیرینه را ادامه دهید. نهج الفصاحه

حدیث۱۵۴

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إنّ أحدکم مرآه أخیه فإذا رأی به أذی فلیمطّه عنه؛ هر یک از شما آئینه برادر خویش است وقتی عیبی بر او دید، باید بزداید. نهج الفصاحه

حدیث۱۵۵

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إنّ أبرّ البرّ أن یصل الرّجل أهل ودّ أبیه بعد أن یولّی الأب؛ بهترین نیکی آن است که مرد پس از مرگ پدر خویش با دوستان او دوستی کند. نهج الفصاحه

حدیث۱۵۶

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اللّه فی عون العبد ما کان العبد فی عون أخیه؛ تا هنگامی که شخص به یاری برادر خویش می پردازد، خداوند یاور اوست. نهج الفصاحه

حدیث۱۵۷

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أکثروا من الإخوان فإنّ ربّکم حییّ کریم یستحیی أن یعذّب عبده بین إخوانه یوم القیمه؛ دوست بسیار گیرید زیرا خدای شما با حیا و بخشنده است و شرم دارد که روز رستاخیز بنده خود را میان برادرانش عذاب کند. نهج الفصاحه

حدیث۱۵۸

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أفضل الأعمال الحبّ فی اللّه و البغض فی اللّه؛ بهترین کارها دوستی و دشمنی در راه خداست. نهج الفصاحه

حدیث۱۵۹

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أفضل الأعمال بعد الإیمان باللّه التّودّد إلی النّاس؛ بهترین کارها پس از ایمان به خدا دوستی با مردم است. نهج الفصاحه

حدیث۱۶۰

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أفضل الأعمال أن تدخل علی أخیك المؤمن سرورا أو تقضی عنه دینا؛ بهترین کارها آن است که برادر مؤمن خویش را خوشحال سازی یا قرض او را بپردازی. نهج الفصاحه

حدیث۱۶۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أفضل الأصحاب من إذا ذکرت أعانک و إذا نسیت ذکرك؛ بهترین دوستان کسی است که وقتی یاد کردی تو را یاری کند و و وقتی فراموش کردی تو را بیاد آرد. نهج الفصاحه

حدیث۱۶۲

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أفشوا السّلام بینکم تحابّوا؛ سلام را آشکار کنید تا رشته دوستی شما استوار شود. نهج الفصاحه

حدیث۱۶۳

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أسدّ الأعمال ثلاثه ذکر اللّه علی کلّ حال و الإنصاف من نفسک و مواساه الأخ فی المال؛ استوارترین کارها سه چیز است یاد خداوند در همه حال و رعایت انصاف بر ضرر خویش و تقسیم مال با برادر دینی. نهج الفصاحه

حدیث۱۶۴

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا رأی أحدکم من نفسه أو ماله أو من أخیه ما یعجبه فلیدع له بالبرکه فإنّ العین حقّ؛ وقتی یکی از شما از خود یا مال خود یا برادر خود چیز جالب توجهی دید برای وی بدعا برکت خواهد زیرا چشم حق است. نهج الفصاحه

حدیث۱۶۵

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا رأیت من أخیک ثلاث خصال فارجه: الحیاء و الأمانه و الصّدق و إذا لم ترها فلا ترجه؛ وقتی در برادر خود سه صفت دیدی بدو امیدوار باش، حیا و امانت و راستی و اگر این صفات را ندارد از او امیدی نداشته باش. نهج الفصاحه

حدیث۱۶۶

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا أحببت رجلا فلا تماره و لا تجاره و لا تشارّه و لا تسئل عنه أحدا فعسی أن توافی له عدوّا فیخبرک بما لیس فیه فیفرّق ما بینک و بینه؛ وقتی با کسی دوست شدی با او مجادله و رقابت مکن و بر او برتری مجو و از هیچ کس در باره او چیزی مپرس چون ممکن است به یکی از دشمنان او بر خوری و درباره وی سخن به خطا گوید و میان شما را تفرقه اندازد. نهج الفصاحه

حدیث۱۶۷

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اختبروا النّاس بأخدانهم فإنّ الرّجل یخادن من یعجبه؛ مردم را از معاشرانشان بشناسید زیرا کند هم جنس با هم جنس پرواز. نهج الفصاحه

حدیث۱۶۸

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أحبّ الأعمال إلی اللّه الحبّ فی اللّه و البغض فی اللّه؛ بهترین کارها در پیش خدا دوستی و دشمنی در راه خداست. نهج الفصاحه

حدیث۱۶۹

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أحبب حبیبک هونا ما عسی أن یکون بغیضک یوما ما و أبغض بغیضک هونا ما عسی أن یکون حبیبک یوما ما؛ در دوستی میانه نگهدار که شاید دوست روزی دشمن تو شود و در دشمنی راه افراط مسپار که شاید دشمن روزی دوست گردد. نهج الفصاحه

حدیث۱۷۰

پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اتَّخِذُوا عِندَ الفُقَراءِ أیادِی فَإنَّ لَهُم دَولَهٌ یَومَ القِیامَهِ؛ با فقرا دوستی کنید زیرا در روز رستاخیز دولتی بزرگ دارند. نهج الفصاحه

حدیث۱۷۱

پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أبـد المَوَدَّهَ لِمَن وادّکَ فَإنَّهـا أثبَتَ؛ آن که با تو در دوستی می زنـد با وی ره دوستی گیر که این گونه دوستی پایدارتر است. نهج الفصاحه

حدیث۱۷۲

امـام حسن عسـکری(علیه السـلام) فرمودنـد: بهترین دوسـتانت کسـی است که بـدی تو را فراموش کرده و خوبی‌ات را یادآور شود. (اعلام الدین/۳۱۳)

حدیث۱۷۳

امـام حسن عسـکری(علیه السـلام) فرمودنـد: دو صـفت هست که بالاـتر از آنها چیزی نیست: ۱- ایمان به خـدا، ۲- سود رسـانی به برادران دینی (تحف‌العقول/۵۲۰)

حدیث۱۷۴

امـام حسـن عســکری(علیـه السـلام) فرمودنــد: بهـترین برادر تـو کســی اسـت کـه خطای تـو نسـبت بـه خـود را فراموش کنــد. (بحارالانوار/۷۸/۳۷۷)

حدیث۱۷۵

امام حسن عسـکری (علیه السلام) می فرمایند: حب الأبرار للأبرار ثواب للأبرار ، و حب الفجار للأبرار فضیلهْ للأبرار ، و بغض الفجار للأـبرار زین للأـبرار ، و بغض الأـبرار للفجـار خزی علی الفجـار؛ دوستی نیکـان به نیکان ثواب است برای نیکان ، و دوستی بـدان به نیکان بزرگواری است برای نیکان ، و دشـمنی بـدان با نیکان زینتی است برای نیکان ، و دشـمنی خوبان با بـدان رسوایی است برای بدان . تحف العقول ، ص ۵۱۷

حدیث۱۷۶

امام حسن عسکری (علیه السلام) می فرمایند: من کان الورع سجیته ، و الکرم طبیعته ، و الحلم خلته ، کثر صدیقه؛ کسی که پارسایی خوی او ، و بخشندگی طبیعت او ، و بردباری خصلت او باشد ، دوستانش بسیار شوند . مسند الامام العسکری ، ص ۲۸۹

حدیث۱۷۷

امام حسن عسـکری (علیه السـلام) می فرمایند: من وعظ أخاه سـرا فقد زانه ، و من وعظه علانیهْ فقد شانه؛ هر که نهانی برادر خود را

پند دهد او را آراسته و زیور بسته ، و هر که در برابر دیگرانش پند دهد زشتش کرده. تحف العقول ، ص ۵۲۰

حدیث۱۷۸

امام هادی(علیه السلام) می‌فرمایند: کسی که خود را سبک می‌شمارد، از شرّ او در امان نباش. (تحف‌العقول/۵۱۲)

حدیث۱۷۹

امام هادی(علیه السلام) می‌فرمایند: اگر کسی برای تو دوستی و نظرش را به تمامه گذاشت (دوستانه تو را راهنمایی کرد) تو نیز با اطاعت، او را یاری نما. (بحارالانوار/۷۵/۳۶۵)

حدیث۱۸۰

امام هادی(علیه السلام) می‌فرمایند: ستیزه‌جویی و جدال لفظی، دوستی دیرین را تباه می‌سازد. (بحارالانوار/۷۸/۳۷۰)

حدیث۱۸۱

امام هادی (علیه السلام) می فرمایند: المراء یفسد الصداقهٔ القدیمهٔ و یحلل العقدهٔ الوثیقهٔ ، و أقل ما فیه أن تکون فیه المغالبهٔ ، و المغالبهٔ أس أسباب القطیعهٔ؛ جدال ، دوستی قدیمی را تباه می کند و پیوند محکم را می گسلد و کمترین چیزی که در آن است کوشش برای غلبه بر دیگری است ، که آن هم ریشه علتهای جدایی می باشد . مسند الامام الهادی ، ص ۳۰۴

حدیث۱۸۲

امام محمد باقر (ع) می فرمایند: دعای انسان پشت سر برادر دینی اش ، نزدیکترین و سریعترین دعا به اجابت است . کافی ، ج ۲ ، ص ۵۰۷

حدیث۱۸۳

امام محمد باقر (ع) می فرمایند: دوستی قلبی برادرت را از اندازه دوستی قلبی خودت نسبت به او بفهم . تحف العقول ، ص ۳۰۴

حدیث۱۸۴

امام محمد باقر (ع) می فرمایند: ایمان ، دوستی (با دوستان خدا) و دشمنی (با دشمنان خدا) است . تحف العقول ، ص ۳۰۴

حدیث۱۸۵

امام سجاد(علیه‌السلام) می فرمایند: نگاه دوستانه و محبت‌آمیز مؤمن به چهره‌ی برادر مؤمنش، عبادت است. (بحارالانوار/۷۱/۲۸۰)

حدیث۱۸۶

قالَ الْاِمامُ الْحُسَیْن – علیه السلام – : لاـ تَقُولَنَّ فی أخیکَ الْمُؤمِنِ إذا تَواری عَنْکَ إلاّ مِثْلَ ماتُحِبُّ أنْ یَقُولَ فیکَ إذا تَوارَیْتَ عَنْهُ ؛

امام حسین – علیه السلام – فرمودند: سخنی ـ که ناراحت کننده باشد ـ پشت سر دوست و برادر خود مگو، مگر آن که دوست داشته باشی که همان سخن پشت سر خودت گفته شود. بحارالأنوار، ج ۷۵، ص ۱۲۷، ح ۱۰

حدیث۱۸۷

قالَ الإمامُ الْحَسَنُ الْمُجتبی – عَلَیْهِ السَّلام – : لَقَضاءُ حاجَةِ أخ لی فِی اللّهِ أحَبُّ مِنْ إعْتِکافِ شَهْر؛ امام حسن مجتبی – علیه السلام – فرمودند: هر آینه برآوردن حاجت و رفع مشکل دوست و برادرم، از یک ماه اعتکاف، در مسجد ـ و عبادت مستحبّی، نزد من ـ بهتر و محبوب تر است. کلمةُ الإمام الحسن – علیه السلام –، ص ۱۳۹

حدیث۱۸۸

قالَ الإمامُ الْحَسَنُ الْمُجتبی – عَلَیْهِ السَّلام – : مَنِ اسْتَخَفَّ بِإخوانِهِ فَسَدَتْ مُرُوَّتُهُ؛ امام حسن مجتبی – علیه السلام – فرمودند: کسی که دوستان و برادرانش را سبک شمارد و نسبت به آن ها بی اعتناء باشد، مروّت و جوانمردیش فاسد گشته است. کلمةُ الإمام الحسن – علیه السلام –، ص ۲۰۹

حدیث۱۸۹

قالَ الإمامُ الْحَسَنُ الْمُجتبی – عَلَیْهِ السَّلام – : القَریبُ مَنْ قَرَّبَتْهُ الْمَوَدَّةُ وَإنْ بَعُدَ نَسَبُهُ، وَالْبَعیدُ مَنْ باعَدَتْهُ الْمَوَدَّةُ وَإنْ قَرُبَ نَسَبُهُ؛ امام حسن مجتبی – علیه السلام – فرمودند: بهترین دوست نزدیک به انسان، آن کسی است که در تمام حالات دلسوز و با محبّت باشد گرچه خویشاوندی نزدیکی هم نداشته باشد. و بیگانه ترین افراد کسی است که از محبّت و دلسوزی بیگانه باشد گرچه از نزدیک ترین خویشاوندان باشد. بحارالأنوار، ج ۷۵، ص ۱۰۶، ح ۴

حدیث۱۹۰

قالَ الإمامُ الْحَسَنُ الْمُجتبی – عَلَیْهِ السَّلام – : إنَّ مَنْ خَوَّفَکَ حَتّی تَبْلُغَ الاْمْنَ، خَیْرٌ مِمَّنْ یُؤْمِنْکَ حَتّی تَلْتَقِی الْخَوْفَ؛ امام حسن مجتبی – علیه السلام – فرمودند: همانا کسی تو را ـ در برابر عیب ها و کم بودها ـ هشدار دهد تا آگاه و بیدار شوی، بهتر است از آن کسی که فقط تو را تعریف و تمجید کند تا بر عیب هایت افزوده گردد. إحقاق الحقّ، ج ۱۱، ص ۲۴۲

حدیث۱۹۱

قالَ الإمامُ الْحَسَنُ الْمُجتبی – عَلَیْهِ السَّلام – : إذا لَقی أحَدُکُمْ أخاهُ فَلْیُقَبِّلْ مَوْضِعَ النُّورِ مِنْ جَبْهَتِهِ؛ امام حسن مجتبی – علیه السلام – فرمودند: وقتی انسان برادر مؤمن ـ و دوست ـ خود را ملاقات نمود، باید پیشانی و سجده گاه او را ببوسد. بحارالأنوار، ج ۷۵، ص ۱۰۵، ح ۴

حدیث۱۹۲

قالَ الاْمامُ علی – علیه السلام – : فی وَصیَّتِهِ لِلْحَسَنِ – علیه السلام – : سَلْ عَنِ الرَّفیقِ قَبْلَ الطَّریقِ، وَعَنِ الْجارِ قَبْلَ الدّارِ ؛ امام علی – علیه السلام – ضمن سفارشی به فرزندش امام حسن – علیه السلام – فرمودند: پیش از آن که بخواهی مسافرت بروی، رفیق مناسب راه را جویا باش، و پیش از آن که منزلی را تهیّه کنی همسایگان را بررسی کن که چگونه هستند. بحارالأنوار، ج ۷۶، ص ۱۵۵، ح

حدیث۱۹۳

قال رَسُولُ اللّهِ – صلی الله علیه وآله – : اَلْمَرْءُ عَلی دینِ خَلیلِهِ، فَلْیَنْظُر أحَدُکُمْ مَنْ یُخالِطُ؛ رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: انسان بر روش و اخلاق دوستش پرورش می یابد و شناخته می شود، پس متوجّه باشید با چه کسی دوست و همنشین می باشید. بحارالأنوار، ج ۷۱، ص ۱۹۲، ح ۱۲

حدیث۱۹۴

قال رَسُولُ اللّهِ – صلی الله علیه وآله – : عَلَیْکُمْ بِمَکارِمِ الْأخْلاقِ، فَإنَّ اللّهَ عَزَّوَجَلَّ بَعَثَنی بِها، وَ إنَّ مِنْ مَکارِمِ الْأخْلاقِ: أنْ یَعْفُوَالرَّجُلُ عَمَّنْ ظَلَمَهُ، وَ یُعْطِیَ مَنْ حَرَمَهُ، وَ یَصِلَ مَنْ قَطَعَهُ، وَ أنْ یَعُودَ مَنْ لایَعُودُهُ؛ رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: بر شما باد رعایت مکارم اخلاق، که خداوند مرا بر آن ها مبعوث نمود، و ـ بعضی از ـ آن ها عبارتند از: کسی که بر تو ظلم کند ـ به جهت غرض شخصی ـ او را ببخش، کسی که تو را نسبت به چیزی محروم گرداند کمکش نما، با شخصی که با تو قطع دوستی کند رابطه دوستی داشته باش، شخصی که به دیدار تو نیاید به دیدارش برو. بحارالأنوار، ج ۶۶، ص ۳۷۵، ح ۲۴.

حدیث۱۹۵

قال رسول اللّه ـ صلّی الله علیه و آله و سلّم ـ : النّظر الی العالم عبادة، و النّظر الی الامام المقسط عبادة، و النّظر الی الوالدین برأفة و رحمة عبادة، و النّظر الی أخ تَوَدُّه فی اللّه عزّوجّل عبادةَ؛ نگریستن به دانشمند عبادت است، نگریستن به پیشوای دادگر عبادت است، نگاه دلسوزانه و مهرآمیز به پدر و مادر عبادت است و نگریستن به برادری که برای خدای عزوجل دوستش داری عبادت است. أمالی الطوسّی: ۴۵۴ / ۱۰۱۵.

حدیث۱۹۶

امام جعفر صادق (علیه السلام) : من زار أخاه فی الله قال الله عز و جل : إیای زرت و ثوابک علی و لست أرضی لک ثوابا دون الجنة ؛ هر کسی که برای خدا از برادرش دیدن کند ، خدای متعال فرماید : مرا دیدن کردی و ثوابت بر من است و به ثوابی جز بهشت برایت خرسند نیستم . اصول کافی ، ج ۳ ، ص ۲۵۵

حدیث۱۹۷

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: تواصلوا و تباروا و تراحموا و کونوا إخوة أبرارا کما أمرکم الله عز و جل؛ همان گونه که خدای عزوجل به شما دستور داده، با هم پیوند داشته باشید، به یکدیگر نیکی کنید، و برادرانی نیکوکار باشید. وسایل الشیعه، جلد ۸ ص ۵۵۲

حدیث۱۹۸

پیامبراکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله و سلم می فرمایند: اِخْتَبِرُوا النّاسَ بِاَخْدانِهِمْ فَاِنَّ الرَّجُلَ یُخادِنُ مَنْ یُعْجِبُهُ؛ مردم را از دوستانشان بشناسید، زیرا انسان با کسی رفاقت می‌کند که او را می‌پسندد. نهج الفصاحه، ح ۱۰۶.

حدیث۱۹۹

امام علی علیه السلام می فرمایند: خَیْرُ اِخْوانِکَ مَنْ دَعاکَ اِلی صِدْقِ الْمَقالِ بِصِدْقِ مَقالِهِ وَ نَدَبَکَ اِلی أفْضَلِ الْاَعْمالِ بِحُسْنِ اَعْمالِهِ؛ بهترین برادران (دینی) تو کسی است که با راستگویی‌اش تو را به راستگویی و باکردار نیکش تو را به بهترین کارها دعوت کند. غررالحکم، ج ۳، ص ۴۳۴، ح ۵۰۲۲.

حدیث۲۰۰

امام صادق علیه‌السلام : مَنْ غَضِبَ عَلَیْکَ ثَلاثَ مَرّاتٍ وَلَم یَقُل فیکَ سوءا فَاتَّخِذْهُ لِنَفْسکَ خَلیلاً؛ هر کس سه بار بر تو خشم گرفت ولی به تو بد نگفت، او را برای خود به دوستی انتخاب کن. معدن الجواهر، ص۳۴.

حدیث۲۰۱

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: برای برادر خود پند را خالص گردان خواه برایش خوش آیند باشد یا ناخوش آیند. (نهج البلاغه ، ن ۳۱)

حدیث۲۰۲

امام علی (علیه السلام)می فرمایند: با انصاف ، دوستان و نزدیکان فراوان دارد. (شرح غررالحکم ، ج ۲، ص ۵۴۳)

حدیث۲۰۳

امام علی (علیه السلام)می فرمایند: انس و همدمی در سه کس باشد: همسر همراه، فرزند صالح، و برادر همراه. (غررالحکم ، باب انس و الفت)

حدیث۲۰۴

امام علی (علیه السلام)می فرمایند: شایسته ترین مردم برای انس و همدمی آن کسی است که بسیار مهربان و انس گیرنده باشد. (غررالحکم ، باب انس و الفت)

حدیث۲۰۵

امام علی (علیه السلام) می فرمایند : خوشرویی به دوستان اُنس بیشتری می دهد. شرح غررالحکم ، ج ۱، ص ۱۹۱

حدیث۲۰۶

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: چه نیکو عطایست سخن حقی که بشنوی و به برادر مومن خویش برسانی. (نهج الفصاحه ، حدیث ۳۱۲۷)

حدیث۲۰۷

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: هر یک از شما آینه برادر خویش است،وقتی عیبی در او دید باید بزداید. (نهج الفصاحه ، حدیث ۵۸۰)

حدیث۲۰۸

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: مومن آینه مومن است ، مومن برادر مومن است از پشت سر مراقب اوست. (نهج الفصاحه ، حدیث ۳۱۰۲)

حدیث۲۰۹

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: دوست دلسوز تو کسی است که تو را به سرای جاویدان دعوت کرده و درباره عمل برای آنجا تو را کمک کند. غررالحکم ، باب آخرت

حدیث۲۱۰

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: سزاوار خواری است کسی که دوستی احمقان را غنیمت داند. غررالحکم ، باب حماقت

حدیث۲۱۱

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی با مردمان احمق از بین می رود همان گونه که سراب از بین می رود و بر طرف شود همان گونه که مه (و ابرهای نازک روی زمین) بر طرف گردد. غررالحکم ، باب حماقت

حدیث۲۱۲

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی کردن با احمق همچون درخت آتشی است که هر قسمتی از آن قسمت دیگر را می خورد. غررالحکم ، باب حماقت

حدیث۲۱۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوست احمق (پیوسته) در رنج است. غررالحکم ، باب حماقت

حدیث۲۱۴

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: بپرهیز از دوستی با احمق که به نظر خودش می خواهد به تو سودی برساند ولی زیان می زند و تو را ناراحت می کند و خودش می پندارد که خوشحال و شادمانت کرده است. غررالحکم ، باب حماقت

حدیث۲۱۵

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: گشادگی رو و به شکفتگی ، و عطا بخشی و نیکوکاری و بذل هدیه ، همه اینها وسیله ای است برای جلب دوستی و محبت مردمان. غررالحکم ، باب خوش رویی

حدیث۲۱۶

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: وسیله محبت و دوستی خوشرویی است. غررالحکم ، باب خوش رویی

حدیث۲۱۷

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دور اندیش کسی است که برای دوستی خود ، انتخاب کند (و بدون تأمّل و دقت کسی را به دوستی نگیرد) زیرا انسان به دوست خود سنجیده شود. غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث۲۱۸

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوست صمیمی باوفا از دوستی خود باز نگردد اگر چه (زمان های بسیاری) دور شود. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۱۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: با کافر دوستی نکنید و با نادان مصاحبت و همراهی ننمایید. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۲۰

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: گوهر دوستی خود را به کسی که وفا ندارد نبخش. (و با او دوستی مکن). غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۲۱

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی کن با دوست خود تا تو را دوست بدارد ، و به او اکرام کن تا تو را اکرام کند ، و او را بر خویش مقدم دار تا او نیز تو را بر خود و خاندانش مقدّم دارد. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۲۲

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: کسی که مبنای دوستی اش در راه خدا نباشد از او پرهیز کن که دوستی او پستی است و مصاحبت با او شوم است. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۲۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: کسی که به خاطر کاری با تو دوستی کند ؛ با انجام شدن آن کار ، از تو روی بگرداند. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۲۴

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: کسی که تو را دوست دارد (از کارهای نا پسند) بازت دارد. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۲۵

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: هر دوستی و محبتی که پایه اش بر چیزی غیر از ذات مبارک خدای متعال پی ریزی شده باشد گمراهی است و تکیه بر آن محال است. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۲۶

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: از دست دادن دوستان ، غربت و تنهایی است. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۲۷

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: در تنگی و سختی ، درستی و نیکویی دوستی آشکار گردد. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۲۸

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: درستی دوستی از گرامی داشتن عهد و پیمان است (چون دوستی نیز پیمانی است و باید آن را گرامی داشت). غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۲۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: اساس عقل و خرد دوستی کردن با مردم است. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۳۰

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: با دوستی کردن محبت (قلبی) خواهد بود. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۳۱

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: سه چیز است که محبت و دوستی مردم را در پی دارد : خوش خلقی ، خوش رفاقتی ، فروتنی. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۳۲

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: وقتی دوستی ثابت و پا بر جا شد تعاون و کمک دادن به یکدیگر لازم شود. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۳۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: با دوستی کردن و احسان رشته های محبت محکم و استوار شود. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۳۴

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: وقتی کسی (یا چیزی) را دوست داشتی زیاده روی نکن (که هر چیزی را حدّی و اندازه ای است). غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۳۵

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: اگر نسبت به دوست خود قرار و آرامش پیدا کردی (همه اسرار و احوال خود را در اختیار او مگذار) و جنبه احتیاط را در کار او نگه دار ، و از اسرار خود نگه دار آنچه را که ممکن است هنگامی از فاش کردن آن پشیمان شوی. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۳۶

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی مردمان بدکار از هر دوستی دیگری زودتر بریده و منقطع گردد. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۳۷

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: شریف‌ترین خلق و خوی ، رعایت کردن دوستی است ، و بهترین همّت ها و تصمیم ها انجام وعده است. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۳۸

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: به راستی که دوستی را زبان اظهار کند ، ولی محبت را چشمان. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۳۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: شایسته ترین کس برای دوست داشتن تو کسی است که تو را دشمن نداشته باشد. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۴۰

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: سودمندترین گنج ها محبّت و دوستی دلهاست. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۴۱

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: بپرهیز از این که دشمنان خدا را دوست بداری یا دوستی خود را برای کسانی جز اولیای خدا خالص گردانی ، که به راستی هر کس مردمی را دوست بدارد با آنها محشور گردد. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۴۲

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی خود را گرامی دار و پیمان خود را حفظ کن. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۴۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی و مهرورزی نسبت به یکدیگر در الفت و آرامش روح هاست. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۴۴

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی در راه خدا از پیوند خویشاوندی محکم‌تر است. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۴۵

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی میمنت و مبارکی آرد. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۴۶

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: دوستی با مردم (نوعی رابطه) خویشاوندی است. غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث۲۴۷

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: شخص کینه توز دوستی ندارد. غررالحکم ، باب کینه

حدیث۲۴۸

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: أَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ اکْتِسَابِ الْإِخْوَانِ وَ أَعْجَزُ مِنْهُ مَنْ ضَيَّعَ مَنْ ظَفِرَ بِهِ مِنْهُمْ؛ ناتوان ترین مردم کسی است که در دوست یابی ناتوان است ، و از او ناتوان تر آن که دوستان خود را از دست بدهد. نهج البلاغه، حکمت۱۲

حدیث۲۴۹

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: سینه خردمند صندوق راز اوست و خوشرویی وسیله دوست یابی ، و شکیبایی ، گورستان پوشاننده عیب هاست . و یا فرمود : پرسش کردن وسیله پوشاندن عیب هاست ، و انسان از خود راضی ، دشمنان او فراوانند. نهج البلاغه، حکمت ۶

حدیث۲۵۰

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: از دشمنان خدا جدایی شوید (و از آنها فاصله گیرید) و با دوستان خدا پیوند کنید. غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث۲۵۱

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: دوست شخص نادان در معرض هلاکت است. غررالحکم ، باب جهل

حدیث۲۵۲

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: دوست آدم نادان ، دچار رنج و سرشکستگی است. غررالحکم ، باب جهل

حدیث۲۵۳

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: بدترین مصاحبان برای انسان ، افراد نادان هستند. غررالحکم ، باب جهل

حدیث۲۵۴

پیامبراکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند : خَیْرُ الاَصْحابِ صاحِبٌ اِذا ذَکَرْتَ اللّه اَعانَکَ وَ اِذا نَسیتَ ذَکَّرَکَ؛ بهترین دوستان کسی است که هرگاه خدا را یاد نمودی تو را یاری کند و چون خدا را فراموش نمودی به یادت آورد. نهج الفصاحه، ح ۱۴۷۹.

حدیث۲۵۵

پیامبراکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند : مَنْ أرادَ اللّه بِهِ خَیْرا رَزَقَهُ اللّه خَلیلاً صالِحا؛ هر کس که خداوند برای او خیر بخواهد، دوستی شایسته نصیب وی خواهد نمود. نهج الفصاحه، ح ۳۰۶۴.

حدیث۲۵۶

رسول اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند : یا عَلیُّ... لاتُصادِقْ آکِلَ الرِّبا فَإِنَّهُ یُبارِزُ اللّه لأَنَّ اللّه تَعالی قالَ: (فَإِنْ لَمْ تَفْعَلوا فَأْذَنوا بِحَرْبٍ مِنَ اللّهِ وَرَسولِهِ)؛ ای علی: با رباخوار رفاقت نکن، زیرا او با خداوند به مبارزه برخواسته، چون خداوند متعال می‌فرماید: اگر دست از رباخواری برنداشتید پس به خدا و رسولش اعلان جنگ دهید. میراث حدیث شیعه، ج ۲، ص ۴۶، ح ۱۸۹ .

حدیث۲۵۷

پیامبراکرم صلی الله علیه و آله وسلم : اِنَّ اللّه تعالی یُحِبُّ الْمُداوَمَةَ عَلَی الْاِخاءِ الْقَدیمِ فَداوِمُوا؛ خداوند تداوم دوستی دیرینه را دوست دارد، پس در دوستی مداومت ورزید. نهج الفصاحه، ح ۷۵۱.

حدیث۲۵۸

امام علی علیه‌السلام می فرمایند: عَوِّدْ لِسانَکَ لینَ الْکَلامِ وَ بَذْلَ السَّلامِ، یَکْثُرْ مُحِبّوکَ وَ یَقِلَّ مُبْغِضوکَ؛ زبان خود را به نرمگویی و سلام کردن عادت ده، تا دوستانت زیاد و دشمنانت کم شوند. غررالحکم، ح ۶۲۳۱

حدیث۲۵۹

امام علی (علیه السلام) فرمودند: اَلإِخوانُ فِی اللّهِ تَعالی تَدُومُ مَوَدَّتُهُم لِدَوامِ سَبَبِها؛ کسانی که برای خدا برادری می‌ورزند ، دوستی‌شان می‌پاید؛ زیرا عامل آن دوستی پایدار است. غررالحکم و دررالکلم، ح ۱۷۹۵

حدیث۲۶۰

امام باقر(علیه السـلام) فرمودنـد: تَبَسُّمُ الرَّجُلِ فی وَجهِ أخیهِ المُؤمِنِ حَسَنَةٌ؛ لبخند آدمی به روی برادر دینی اش حسنه است. مشکاة الأنوار ، ص ۳۱۶

حدیث۲۶۱

امـام علی (علیه السـلام) می فرماینـد: اَلطُّمَأنینَةُ قَبلَ الخُبرَةِ خِلافُ الحَزمِ؛ اعتماد کردن پیش از آزمودن ، خلاف دوراندیشـی است. غررالحکم و دررالکلم ، ح ۱۵۱۴

حدیث۲۶۲

امام صادق (علیه السـلام) می فرماینـد: اَلاُنسُ فی ثَلاثٍ : فِی الزَّوجَةِ المُوافِقَةِ وَالوَلَدِ البارِّ وَالصِّدیقِ المُصافی؛ انس (وآرامش) در سه چیز است : در زن سازگار ، فرزند خوش‌رفتار و دوست باصفای وفادار. تحف العقول، ص ۳۱۸

حدیث۲۶۳

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: اَلمُعینُ عَلَی الطّاعَةِ خَیرُ الأصحابِ ؛ بهترینِ یاران، کسی است که در راه طاعت خدا یاری کند . غررالحکم و دررالکلم، ح ۱۱۴۲

حدیث۲۶۴

امام هادی (علیه السلام) می فرمایند: مَن جَمَعَ لَکَ وُدَّهُ ورَأیَهُ فَاجمَع لَهُ طاعَتَکَ؛ هر که تمامت دوستی خود را برای تو فراهم آورد ، تو نیز تمامت طاعت خود را برایش فرآهم آور. تحف العقول ، ص ۴۸۳

حدیث۲۶۵

امام حسن (علیه السلام) می فرمایند: اَلإخاءُ الوَفاءُ فِی الشِّدَّةِ وَ الرَّخاءِ؛ نشانه برادری ، وفاداری در سختی و آسایش است. بحارالأنوار ، ج ۷۵ ، ص ۱۱۴

حدیث۲۶۶

حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: لا تَصفُو الخِلَّةُ مَعَ غَیرِ اَدیبٍ؛ دوستی با شخص بی ادب ، صمیمانه نخواهد شد . بحار الأنوار، ج ۶۷، ص ۴۰۰

حدیث۲۶۷

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: خَیرُ اِخوانِکَ مَن دَعاکَ اِلی صِدقِ المَقالِ بِصِدق مَقالِهِ وَ نَدَبَکَ اِلی اَفضَلِ الاَعمالِ بِحُسن اَعمالِهِ بهترین برادرانت (دوسـتانت)، کسـی است که با راستگوییِ‌اش تو را به راستگویی دعوت کند و با اعمال نیک خود، تو را به بهترین اعمال برانگیزد. غررالحکم، ح ۵۰۲۲

حدیث۲۶۸

امـام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: اِقبَل عُـذرَ أخیکَ و إنْ لَم یکُن لَهُ عُـذرٌ ، فَالْتَمِس لَهُ عُـذراً ؛ عـذر برادرت را بپـذیر و اگر عـذری نداشت ، عذری برایش بتراش. بحار الأنوار ، ج ۷۴ ، ص ۱۶۵

حدیث۲۶۹

امام صادق علیه السـلام فرمودند: شیعیان ما را در سه چیز بیازمایید : در مواظبت بر اوقات نمازها ، در نگهداری اسرارشان از دشمنان ما و در همدردی و کمک مالی به برادرانشان. میزان الحکمه، باب صفات شّیعه

حدیث۲۷۰

امام علی (علیه السـلام) فرمودنـد: خَیرُ اِخوانِک مَن دَعاک اِلی صِدقِ المَقالِ بِصِدقِ مَقالِهِ وَ نَدَبَک اِلی اَفضَلِ الاَعمالِ بِحُسنِ اَعمالِهِ؛ بهترین دوسـتانت، کسی است که با راستگویی اش تو را به راستگویی دعوت کند و با اعمال نیک خود، تو را به انجام اعمال خوب برانگیزد. غررالحکم، ح ۵۰۲۲

حدیث۲۷۱

امام علی (علیه السـلام) فرمودند: إنَّما یُحِبُّکَ مَن لا یَتَمَلَّقُکَ، وَیُثنی عَلَیکَ مَن لا یُسـمِعُکَ؛ دوستدار حقیقی تو کسی است که از تو چاپلوسی نمیکند و ستایشگر واقعی تو آنکه تو را از [ستایشهایش دربار ?تو] باخبر نمیکند. غررالحکم و دررالکلم، ح ۷۱۱۹

حدیث۲۷۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لا تَصفُو الخِلَّةُ مَعَ غَیرِ اَدیب؛ دوستی با شخص بی ادب، صمیمانه نخواهد شد. (بحار الأنوار، ج ۶۷، ص ۴۰۰، ح ۷۳)

حدیث۲۷۳

پیامبر اکرم(صـلی الله علیه و آله و سـلم) فرمودند: مَن کشَفَ عَورَةَ اَخیهِ المُسـلِمِ کشَفَ اللّه عَورَتَهُ حَتّی یفضَحَهُ بِها فی بَیتِهِ؛ هر کس عیب و زشتی برادر مسـلمان خود را فـاش کنـد، خداونـد زشتی او را آشـکار سـازد، تاجایی که او را در درون خانه اش رسوا سازد. (الترغیب والترهیب، ج ۲، ص ۲۳۹، ح ۹.)

حدیث۲۷۴

امـام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: اَلنّاسُ اِخوانٌ فَمَن کانَت اُخُوَّتُهُ فی غَیرِ ذاتِ اللّهِ فَهِیَ عَـداوَةٌ؛ مردم برادرنـد، اما آن که برادری اش برای خدا نباشد، برادری وی، دشمنی است. (بحارالأنوار، ج ۷۴، ص ۱۶۵، ح ۲۹)

حدیث۲۷۵

امـام صـادق (علیه السـلام) فرمودنـد: الله فی عَون المُومِن، مادامَ المُومِن فی عَون اَخیهِ؛ خداونـد در پی یاری مومن است، تا وقتی که

مومن در پی یاری برادر خویش است. (بحار الانوار، ج۷۴،ص۳۲۲)

حدیث۲۷۶

پیـامبر اکرم (صـلی الله علیه و آله و سـلم) فرمودنـد: مَن عَیرَ اَخـاهُ بِذَنبٍ لَم یمُت حَتّی یعمَلَهُ؛ هر کس برادر[دینی] خود را به گناهی سرزنش کند، نمیرد، مگر آن‌که مرتکب آن شود. (نهج الفصاحه، ح ۲۹۲۰)

حدیث۲۷۷

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لا تَصفُو الخِلَّةُ مَعَ غَیرِ اَدیبٍ؛ دوستی با شخص بی ادب ، صمیمانه نخواهد شد. (بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۸، ح ۶۳ .)

حدیث۲۷۸

پیامبر اعظم(صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: اذا رَأَیتَ مِن أَخیک ثَلاثَ خِصالٍ فَارجُهُ: اَلحَیاءُ وَالأَمانَةُ وَالصِّدقُ؛ هر گاه در برادر (دینی) خود سه صفت دیدی به او امیدوار باش: حیا، امانتداری و راستگویی . (نهج الفصاحه، ح ۲۰۵)

حدیث۲۷۹

امـام علی (علیه السـلام) فرمودنـد: جَمعُ خَیرِ الـدُّنیا وَ الآـخِرَةِ فی کتمـانِ السِّرِّ وَ مُصادَقَةِ الَاخیـارِ، وَ جَمعُ الشَّرِّ فِی الِاذاعَـةِ وَ مُؤاخـاةِ الَاشـرارِ؛ همـه خیر دنیـا و آخرت در رازداری و هم‌نشـینی بـا نیکـان اسـت و همـه شـر در افشـای اسـرار و دوسـتی بـا اشـرار است. (بحارالأنوار، ج ۷۴ ، ص ۱۷۸، ح ۱۷)

حدیث۲۸۰

امـام صـادق (علیه السـلام) فرمودنـد: مَن اَحسَنَ خُلقَهُ اَحَبَّهُ الاخیـارُ وَ جـانَبَهُ الفُجّـارُ؛ انسـان خوش اخلـاق، از دوستی مردمـان خوب برخوردار است و از تعرّض آدم‌های نابکار در امان است . (مستدرک الوسائل، ج ۸ ، ص ۴۴۹)

حدیث۲۸۱

پیـامبر اکرم(صـلی الله علیـه و آلـه و سـلم) فرمودنـد: اَحِبُّو المَعروفَ وَ اَهلَـهُ فَوَالَّذی نَفسـی بِیـدِهِ اِنَّ البَرَکـةَ وَ العافیـةَ مَعَهُمـا نیکی و نیکوکاران را دوست بداریـد. سوگنـد به آن که جانم به دست اوست، برکت و تنـدرستی، با نیکی و نیکوکاران است. (کنز العمّال، ح ۱۵۹۷۴)

حدیث۲۸۲

پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: اِختَبِرُوا النّاسَ بِاَخدانِهِم فَاِنَّ الرَّجُلَ یخادِنُ مَن یعجِبُهُ مردم را از دوستانشان بشناسید، زیرا انسان با کسی رفاقت می کند که او را می پسندد. (تحف العقول، ص ۲۱۴)

حدیث۲۸۳

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: اِنَّ المُؤمِنَ لَیسکُنُ اِلَی المُؤمِنِ کما یسکُنُ الظَّمانِ اِلَی الماءِ البارِدِ. به راستی که مؤمن با برادر مؤمنش آرامش پیدا می کند، چنان که تشنه، با آب خنک آرامش می یابد. (کافی، ج ۲، ص ۲۴۷)

حدیث۲۸۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: جَلیسُ الخَیرِ نِعمَهٌ، جَلیسُ الشَّرِّ نِقمَهٌ همنشین خوب نعمت و همنشین بد، بلا و مصیبت است. (غررالحکم، ح۴۷۱۹ و ۴۷۲۰)

حدیث۲۸۵

أوْشَکُ دَعْوَةً وَ أسْرَعُ إجابَةُ دُعاءُ الْمَرْءِ لِاخیهِ بِظَهْرِ الْغَیبِ. دعایی که بیشتر امید اجابت آن می رود و زودتر به اجابت می رسد، دعا برای برادر دینی است در پشت سر او. (اصول کافی،ج۱ ،ص۵۲)

حدیث۲۸۶

حضرت امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند: هر کس به برادران و خانواده ی خود نیکی کند، عمرش دراز شود. بحارالانوار، ج۷۸، ص ۵۳.

حدیث۲۸۷

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: بهترین برادر تو کسی است که در راه اطاعت خدا یاریت رساند و از نافرمانی های او بازت دارد و به خشنودی او فرمانت دهد. تنبیه الخواطر، ج۲، ص ۱۲۳.

حدیث۲۸۸

حضرت امام علی(علیه السلام) می فرمایند: پیش از انتخاب برادران، آنها را بیازمای؛ زیرا آزمایش معیاری است که نیکان را از بدان جدا می کند. غررالحکم، ح ۶۸۰۱.

حدیث۲۸۹

حضرت امام علی(علیه السلام) می فرمایند: از کسی که دوستیش برای خدا نباشد بپرهیز؛ زیرا دوستی او پستی است و همنشینی با او شوم و بی برکت. غررالحکم، ح ۸۹۷۸.

حدیث۲۹۰

حضرت امام باقر(علیه السلام) می فرمایند: هر کس برای جلب رضای خدا، بر پایه ی ایمان به او و وفاداری به برادری، برادری خدایی و دینی به دست آورد پرتوی از نور خدا را به دست آورده است. تحف العقول، ح ۲۹۵.

حدیث۲۹۱

حضرت امام صادق(علیه السلام) می فرماینـد: برادران در میان خود به سه چیز نیازمندند که اگر به کار بندند، دوستی بپاید و گرنه از یکـدیگر جـدا شوند و دشـمن هم گردند، آن سه چیز این هاست: انصاف با یکدیگر، مهربانی با یکدیگر و حسد نبردن نسبت به هم. تحف العقول، ح ۳۲۲.

حدیث۲۹۲

حضرت امام علی (علیه السلام) می فرمایند: برادری کردن به خاطر خدا، محبت را خالص می گرداند. غررالحکم، ح ۹۸۲۸.

حدیث۲۹۳

حضرت امام حسن (علیه السلام) می فرمایند: با هیچ کس رفت و آمد مکن تا بدانی کجاها رفت و آمد می کند، چون از حالش به خوبی آگاه شدی و معاشرتش را پسندیدی، بر پایه ی گذشت از لغزشها و کمک و همیاری در سختی ها با او برادری کن. تحف العقول، ح ۲۳۳.

حدیث۲۹۴

حضرت امـام رضا (علیه السـلام) می فرماینـد: هر کس به خاطر خداونـد برادری به دست آورد، خانه ای در بهشت به دست آورده است. ثواب الاعمال، ص ۱۸۲.

حدیث۲۹۵

حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: هر که به دیدن برادر خود در خانه اش رود، خدای عزوجل به او می فرمایـد: تـو مهمـان و زائر منی، پـذیرایی از تـو بـه عهـده ی من است و من به پـاداش محبت تـو به او، بهشت را بر تـو واجب کردم. بحارالانوار، ج۷۴، ص ۳۴۵.

حدیث۲۹۶

امام کاظم (علیه السـلام) می فرماینـد: هیـچ چیز به انـدازه ی دیـدار برادران از یکدیگر به خاطر خدا، ابلیس و سپاه او را درهم نمی کوبد. اصول کافی، ج۲، ص ۱۸۸.

حدیث۲۹۷

امام صادق(علیه السـلام) می فرماینـد: هر که در راه خـدا و برای خـدا به دیدن برادر خود رود، درروز قیامت میان جامه هایی از نور می خرامد و بر هر چه می گذرد، آن را روشن می کند. بحارالانوار، ج۷۴، ص ۳۷۴.

حدیث۲۹۸

حضرت امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند: هر کس به برادران و خانواده ی خود نیکی کند، عمرش دراز شود. بحارالانوار، ج۷۸، ص ۵۳.

حدیث۲۹۹

امام علی (علیه السلام)می فرمایند: اخلاق نیکو، روزی ها را زیاد می کند و میان دوستان انس و الفت به وجود می آورد. غررالحکم، ح ۴۸۵۶.

حدیث۳۰۰

امام کاظم (علیه السلام)می فرمایند: من قصد الیه رجل من إخوانه مستجیرا به فی بعض أحواله فلم یجره، بعد أن یقدر علیه فقد قطع ولایهٔ الله تبارک و تعالی؛ کسی که برادرش برای رفع گرفتاری یا حاجتی به او پناه ببرد و او بتواند پناهش دهد (مشکل او را حل نماید) اما ندهد، بی گمان پیوند ولایت خدای تبارک و تعالی را بریده است. بحارالانوار، ج۷۴، ص ۳۱۴.

حدیث۳۰۱

امام صادق (علیه السلام)می فرمایند: احب إخوانی الی من اهدی عیوبی الی؛ دوست داشتنی ترین برادرم کسی است که عیبهایم را به من هدیه کند. بحارالانوار، ج۷۴، ص ۲۸۲.

حدیث۳۰۲

امام باقر (علیه السلام)می فرمایند: من الستفاد أخا فی الله علی ایمان بالله و وفاأ بإخائه، طلبا لمرضاهٔ الله فقد استفاد شعاعا من نور الله؛ هر کس برای جلب رضای خدا، بر پایه ی ایمان به او و وفاداری به برادری، برادری خدایی و دینی به دست آورد پرتوی از نور خدا را به دست آورده است. تحف العقول، ح ۲۹۵.

حدیث۳۰۳

قال الامام علیّ (علیه السلام): من لم تکن مودته فی الله فاحذره، فإن مودته لئیمهٔ و صحبته مشومهٔ؛ از کسی که دوستیش برای خدا نباشد بپرهیز؛ زیرا دوستی او پستی است و همنشینی با او شوم و بی برکت. غررالحکم، ح ۸۹۷۸.

حدیث۳۰۴

قال رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): إذا أحب احدکم اخاه فلیعلمه؛ هرگاه یکی از شما، برادر خود را دوست داشته باشد، آن را به او اظهار کند. میزان الحکم، ج۱، ص ۷۲.

حدیث۳۰۵

حضرت امام سجاد (علیه السلام) می فرمایند: زبانت را نگهدار تا برادرت را صاحب شوی. بحارالانوار، ج۷۴، ص ۱۵۶.

حدیث۳۰۶

حضرت امام علی(علیه السلام) می فرمایند: پیش از انتخاب برادران، آنها را بیازمای؛ زیرا آزمایش معیاری است که نیکان را از بدان جدا می کند. غررالحکم، ح ۶۸۰۱.

حدیث۳۰۷

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: بهترین برادر تو کسی است که در راه اطاعت خدا یاریت رساند و از نافرمانی های او بازت دارد و به خشنودی او فرمانت دهد. تنبیه الخواطر، ج۲، ص ۱۲۳.

حدیث۳۰۸

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم)می فرمایند: وقتی پندی برای برادرتان در ذهن خویش می یابید، به او ارزانی اش کنید. نهج الفصاحه/ح ۲۴۵.

حدیث۳۰۹

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم)می فرمایند: الجلیس الصالح خیر من الوحدهٔ و الوحدهٔ خیر من جلیس السوء؛ همنشین خوب بهتر از تنهایی است و تنهایی بهتر از همنشین بد. بحارالانوار/ج۷۴/ص۸۴.

حدیث۳۱۰

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم)می فرمایند: من ستر علی اخیه ستره الله فی الدنیا و الاخرهٔ. هر که پرده پوش برادر خویش در دنیا باشد، خدا در دنیا و آخرت پرده پوش او می شود. نهج الفصاحه/ح ۲۷۶۴.

حدیث۳۱۱

حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: مواساهٔ الأخ فی الله عزوجل تزید فی الرزق کمک مالی به برادر دینی، روزی را زیاد می کند. بحارالانوار، ج۷۴، ص ۳۵۹.

حدیث۳۱۲

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: مَن أرادَ اللّه بِهِ خَیرا رَزَقَهُ اللّه خَلیلاً صالِحًا هر کس که خداوند برای او خیر بخواهد، دوستی شایسته نصیب وی خواهد نمود. (نهج الفصاحه، ح ۳۰۶۴)

حدیث۳۱۳

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند: من وعظ أخاه سرا فقد زانه ، و من وعظه علانیهٔ فقد شانه؛ هر که نهانی برادر خود را پند دهد او را آراسته و زیور بسته ، و هر که در برابر دیگرانش پند دهد زشتش کرده . (تحف العقول ، ص ۵۲۰)

حدیث۳۱۴

امام علی (علیه السلام) فرمودند: جَلیسُ الخَیرِ نِعمَهٌ، جَلیسُ الشَّرِّ نِقمَهٌ همنشین خوب نعمت و همنشین بد، بلا و مصیبت است. (غررالحکم، ح۴۷۱۹ و ۴۷۲۰)

حدیث۳۱۵

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: مَن أرادَ اللّه بِهِ خَیرا رَزَقَهُ اللّه خَلیلاً صالِحا هر کس که خداوند برای او خیر بخواهد، دوستی شایسته نصیب وی خواهد نمود. (نهج الفصاحه، ح ۳۰۶۴)

حدیث۳۱۶

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند: من وعظ أخاه سرا فقد زانه ، و من وعظه علانیهٔ فقد شانه؛ هر که نهانی برادر خود را پند دهد او را آراسته و زیور بسته، و هر که در برابر دیگرانش پند دهد زشتش کرده . (تحف العقول ، ص ۵۲۰)

حدیث۳۱۷

قال علی – علیه السلام اَعجَزُ النّاسِ مَن عَجَزَ عَنِ اکتِسابِ الاِخوَانِ، وَاَعجَزُ مِنهُ مَن ضَیَّعَ مَن ظَفِرَ بِهِ مِنهُم حضرت علی(علیه السلام) می فرمایند: عاجز ترین مردم کسی است که از بدست آوردن دوست عاجز بماند و از او عاجزتر کسی است که دوستان بدست آورده را از دست بدهد. (الامالی ص ۱۱۰)

حدیث۳۱۸

امام باقر (علیه السلام) فرمودند: مَا حَسَنَةُ الدُّنیا إلّا صِلَةُ الإخوانِ وَالمَعارِفِ؛ خوبی دنیا جز در پیوند با برادران و آشنایان نیست. (بحار الأنوار، ج۴۶، ص ۲۹۱)

حدیث۳۱۹

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: اَسَدُّ الاَعمال ثَلاثَهٔ ذِکرُ الله عَلی کلِّ حال وَ الِانصاف من نَفسَک و مُواساهٔ الاَخ فی المال؛ استوارترین کارها سه چیز است: یاد خداوند در همه حال، و رعایت انصاف به ضرر خویش و تقسیم مال با برادر دینی. (نهج الفصاحه ، ص ۵۷ ، ح ۲۹۰)

حدیث۳۲۰

امام محمد باقر (علیه السلام) فرمودند: مَا حَسَنَةُ الدُّنیا إلّا صِلَةُ الإخوانِ وَالمَعارِفِ؛ خوبی دنیا جز در پیوند با برادران و آشنایان نیست. (بحار الأنوار، ج ۴۶، ص۲۹۱)

حدیث۳۲۱

امام محمد باقر (علیه السلام) فرمودند: اَوشَکُ دَعوَهُ و اَسرَعُ اِجابَه دُعاءَ المَرءِ لِاَخیهِ بِظَهرِ الغَیبِ؛ دعای انسان پشت سر برادر دینی اش ، نزدیکترین و سریعترین دعا به اجابت است . (کافی ، ج ۲ ، ص ۵۰۷)

حدیث۳۲۲

امام علی (علیه السلام) فرمودند: لا یکون الصدیق صدیقا حتی یحفظ اخاه فی ثلاث:فی نکبته و غیبته و وفاته. دوست اگر در سه

مورد دوستش را حمایت نکند دوست نیست:در شدت و گرفتاری او ، در غیبت وی و پس از مرگش. (نهج البلاغه)

حدیث۳۲۳

امام صادق علیه السلام فرمودند: ما عذب الله اُمهٔ الا عند اِستهانتهم بحُقوق فُقَرِاِ اِخْوانِهِم خداوند امتی را عذاب نخواهد کرد، مگر در وقتی که نسبت به حقوق برادران نیازمند خود سستی نمایند. (مستدرک،ج۱۲،ص۴۱۳)

حدیث۳۲۴

امام جواد علیه السلام فرمودند: اِیاک و مصاحبهٔ الشریر ، فاِنه کالسیف المسلول یحسن منظره و یقبح اَثره از همراهی و رفاقت با آدم شرور بپرهیز ،زیرا که او مانند شمشیر برهنه است که ظاهرش نیکو و اثرش زشت است. (مسندالامام الجواد،ص۲۴۳)

حدیث۳۲۵

امام علی علیه السلام فرمودند: اَعْجَزُ النّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ اکْتِسابِ الاِخْوَانِ، وَاَعْجَزُ مِنهُ مَنْ ضَیَّعَ مَنْ ظَفِرَ بِهِ مِنْهُمْ عاجز ترین مردم کسی است که از بدست آوردن دوست عاجز بماند و از او عاجزتر کسی است که دوستان بدست آورده را از دست بدهد (الامالی ص ۱۱۰)

حدیث۳۲۶

امام علی علیه السلام فرمودند: إِذَا ختَشَمَ الْمُؤْمِن أَخَاهُ فَقَدْ فَارقَهُ به خشم درآوردن و شرمنده ساختن دوست، مقدمه جدایی از اوست. (محاضرات ج۲ ص۲۸)

حدیث۳۲۷

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: افضاء سرأخیک خیانهٔ ما جتنب ذلک؛ فاش کردن راز برادرت خیانت است؛ پس از این کار دوری کن. بحارالانوار، ج۷۷، ص ۹۱.

حدیث۳۲۸

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من عرض لأخیه المسلم المتکلم فی حدیثه فکانما خدش وجهه؛ هر که در میان سخن برادر مسلمانش بدود، چنان است که چهره ی او را بخراشد. اصول کافی، ج۲، ص ۶۶۰.

حدیث۳۲۹

قال الامام علی (علیه السلام): قلوب الرجال و خشیهٔ فمن تألفها اقبلت علیه؛ دلهای مردم گریزان است، به کسی روی می آورند که خوش رویی کند. نهج البلاغه حکمت ۵۰.

حدیث۳۳۰

قال الامام الکاظم (علیه السلام): لیس شیء أنکی لإبلیس و جنوده من زیارة الإخوان فی الله بعضهم لبعض؛ هیچ چیز به اندازه ی دیدار برادران از یکدیگر به خاطر خدا، ابلیس و سپاه او را درهم نمی کوبد. اصول کافی، ج۲، ص ۱۸۸.

حدیث۳۳۱

قال رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): من زار أخاه فی بیته قال الله عزوجل له: انت ضیفی و زائری، علی قراك و قد أوجبت لك الجنة بحبك ایاه؛ هر که به دیدن برادر خود در خانه اش رود، خدای عزوجل به او می فرماید: تو مهمان و زائر منی، پذیرایی از تو به عهده ی من است و من به پاداش محبت تو به او، بهشت را بر تو واجب کردم. بحارالانوار، ج۷۴، ص ۳۴۵.

حدیث۳۳۲

حضرت امام رضا (علیه السلام) می فرمایند: هر کس به خاطر خداوند برادری به دست آورد، خانه ای در بهشت به دست آورده است. ثواب الاعمال، ص ۱۸۲.

حدیث۳۳۳

حضرت امام حسن (علیه السلام) می فرمایند: با هیچ کس رفت و آمد مکن تا بدانی کجاها رفت و آمد می کند، چون از حالش به خوبی آگاه شدی و معاشرتش را پسندیدی، بر پایه ی گذشت از لغزشها و کمك و همیاری در سختی ها با او برادری کن. تحف العقول، ح ۲۳۳.

حدیث۳۳۴

حضرت امام علی (علیه السلام) می فرمایند: برادری کردن به خاطر خدا، محبت را خالص می گرداند. غررالحکم، ح ۹۸۲۸.

حدیث۳۳۵

حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: مؤمن آیینه ی برادر مؤمن خویش است. در غیابش خیرخواهی او می کند و در حضورش، امور ناخوشایند را از او دور می کند. بحارالانوار، ج۷۴، ص ۲۳۳.

حدیث۳۳۶

قال الامام الصادق (علیه السلام): المؤمن أخوا المؤمن عینه و دلیله و لا یخونه لا یظلمه و لا یغشه، و لا یعده عدة فیخلفه؛ مؤمن برادر مؤمن است، چشم او را راهنمای اوست. به او خیانت و ستم نمی کند، فریبش نمی دهد و وعده ای به او نمی دهد که به آن عمل نکند. اصول کافی، ج۲، ص ۱۶۶.

حدیث۳۳۷

قال الامام علی (علیه السلام): ینبغی للمسلم أن یتجنب مواخاة: الماجن الفاجر، والأحق، و الکذاب؛ مسلمان باید از برادری کردن با سه گروه دوری کنند: شوخ بی حیا، احمق و دروغگو. اصول کافی، ج۲، ص ۶۳۹.

حدیث۳۳۸

قال رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): النظر إلی الاخ توده فی الله عزوجل عبادة؛ نگاه کردن به برادر(دینی) و دوستی کردن با او به خاطر خداوند بزرگ، عبادت است. بحارالانوار، ج۷۴، ص ۲۷۹.

حدیث۳۳۹

قال الامام الصادق (علیه السلام): تحتاج الإخوة فیما إلی ثلاثه أشیاء فإن استعملوها و إلا تباینو و تباغضوا و هی: التناصف و التراحم و نفی الحسد؛ برادران در میان خود به سه چیز نیازمندند که اگر به کار بندند، دوستی بپاید و گرنه از یکدیگر جدا شوند و دشمن هم گردند، آن سه چیز این هاست: انصاف با یکدیگر، مهربانی با یکدیگر و حسد نبردن نسبت به هم. تحف العقول، ح ۳۲۲.

حدیث۳۴۰

قال الامام الباقر (علیه السلام): لاتقارن و لاتواخ اربعهً: الاحق و البخیل و الجبان واکذاب؛ با چهار کس هم نشینی و برادری مکن: احمق، بخیل، ترسو و دروغگو. خصال شیخ صدوق ص ۲۴۴.

حدیث۳۴۱

قال الامام علی (علیه السلام): من اتخذ أخا بعد حسن الإختبار دامت صحبته و تأکدت مودته. من اتخذ أخا من غیر اختبار ألجأه الإضطرار الی مرافقه الأسرار؛ هر که بعد از آزمایش درست، برادری انتخاب کند، رفاقتش بپاید و دوستیش استوار گردد و هر که بدون آزمایش برادری را انتخاب کند، به همنشینی با بدان دچار خواهد شد. غررالحکم، ح ۸۹۲۱.

حدیث۳۴۲

قال الإمام علی (علیه السلام) : عود لسانک لین الکلام و بذل السلام، یکثر محبوک و یقل مبغضوک. امام علی (علیه السلام) فرمودند: زبانت را به نرم گویی و سلام کردن (به دیگران) عادت ده، تا دوست دارانت زیاد شوند و بدخواهانت اندک. «غررالحکم، ح ۶۲۳۱»

همسایه

حدیث۱

امام صادق علیه‌السلام : ثَلاثَةٌ تُکَدِّرُ العَیشَ : السُّلطانُ الجائرُ ، والجارُ السَّوءُ ، والمَرأةُ البَذِیَّةُ ؛ سه چیز زندگی را تیره می‌کند : فرمانروای ستمگر ، همسایه بد و زن بدزبان و وقیح . تحف العقول : ۳۲۰ منتخب میزان الحکمة : ۴۲۲

حدیث۲

امام علی علیه‌السلام : أمَرَنا رسولُ اللّه صلی الله علیه و آله و سلّم أن نَدفِنَ مَوتانا وَسطَ قَومٍ صالِحینَ ؛ فإنّ المَوتی یَتأذّونَ بجارِ السَّوءِ کما یَتأذّی بِهِ الأحیاءُ ؛ رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلّم به ما دستور داد مردگانمان را در میان مردمانی صالح به خاک بسپاریم ؛ زیرا مردگان نیز همچون زندگان از همسایه بد رنج می‌برند . کنزالعمّال : ۴۲۹۱۶ منتخب میزان الحکمة : ۵۲۲

حدیث۳

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمودند: لایَدخُلُ الجَنَّةَ عَبدٌ لا یَأمَنُ جارُهُ بَوائِقَهُ؛ کسی که همسایه از شرش در امان نباشد به بهشت نمی رود. (نهج الفصاحه، ح ۲۵۳۲)

حدیث۴

امـام علی (علیه‌السـلام) فرمودنـد: مِن حُسنِ الجِوارِ تَفَقُّدُ الجـارِ ؛ از نشانه‌هـای حُسن همسـایگی جویا شـدن از احوال همسایه است . تحف العقول : ۸۵ و منتخب میزان الحکمه : ۱۲۴

حدیث۵

امام علی(علیه السلام) فرمودند: مَن تَطَلَّعَ عَلی أسرارِ جارِهِ انهَتَکَت أستارُهُ ؛ هر که در پی آگاهی از اسرار همسایه‌اش باشد ، پرده‌اش دریده می‌شود . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۸۷۹۸

حدیث۶

امام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: مَن أحسَنَ إلی جِیرانِهِ کَثُرَ خَدَمُهُ ؛ هر کس به همسایگانش نیکی کند ، خادمانش زیاد شوند . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۷۹۶۷

حدیث۷

امام علی(علیه السـلام) فرمودنـد: سَل عَنِ الجارِ قَبلَ الدّارِ ؛ پیش از [خرید] خانه ، درباره همسایه پرس و جو کن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۵۵۹۸

حدیث۸

امام علی(علیه السـلام) فرمودند: جاوِر مَن تَأمَنُ شَرَّهُ ، وَ لا یَعدُوکَ خَیرُهُ ؛ با کسی که از بدی‌اش ایمن باشی و خیرش از تو نگذرد ، همسایگی کن . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۴۷۳۷

حدیث۹

امـام علی(علیـه السـلام) فرمودنـد: مـا عَزَّ مَن ذَلَّ جیرانَهُ ؛ عزّت نیـافت آن که همسـایه‌اش را خـوار کرد . غرر الحکم و درر الکلم، حدیث۹۴۸۶

حدیث۱۰

امام صادق علیه السـلام فرمودند: مَن طَلَبَ الدُّنیا اِستِعْفافاً عَنِ النّاسِ وَ سَعْیاً عَلی اَهْلِهِ وَ تَعَطُّفاً عَلی جارِهِ لَقَی اللهَ عَزَّوَجَلَّ یَوْمَ الْقِیامَـةِ وَ وَجْهُهُ مِثـلُ القَمَرِ لَیْلَـةَ الْبَـدْرِ؛ هرکس دنیـا را طلب کنـد به قصـد این که آبروی خود را از مردم حفـظ، رفاه خانواده‌اش را تأمین و به همسایه‌اش کمک کند، وقتی با خدا دیدار کند، چهره‌اش همانند ماه شب بدر می‌درخشد. وسائل الشیعه، ج۱۷، ص۲۱

حدیث۱۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: من کان یؤمن باللّه و الیوم الآخر فلیحسن إلی جاره و من کان یؤمن باللّه و الیوم الآخر فلیکرم ضیفه و من کان یؤمن باللّه و الیوم الآخر فلیقل خیرا أو لیسکت؛ هر که به خدا و روز جزا ایمان دارد با همسایه خویش نکوئی کند هر که به خدا و روز جزا ایمان دارد مهمان خویش را گرامی دارد هر که به خدا و روز جزا ایمان دارد سخن به خیر گوید یا خاموش ماند. نهج الفصاحه

حدیث۱۲

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: ما آمن بی من بات شبعان و جاره جائع إلی جنبه و هو یعلم به؛ هر که سیر بخوابد و همسایه او پهلویش گرسنه باشد و او بداند به من ایمان ندارد. نهج الفصاحه

حدیث۱۳

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: لیس المؤمن الّذی یشبع و جاره جائع إلی جنبه؛ هر که سیر باشد و همسایه اش پهلوی وی گرسنه باشد، مؤمن نیست. نهج الفصاحه

حدیث۱۴

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: لأن یزنی الرّجل بعشره نسوه خیر له من أن یزنی بامرأه جاره، و لأن یسرق الرّجل من عشره أبیات أیسر له من أن یسرق من بیت جاره؛ این که مرد باده زن زنا کند گناه آن کمتر است تا با زن همسایه خویش زنا کند و این که مرد از ده خانه دزدی کند برای وی آسان است تا از خانه همسایه خویش بدزدد. نهج الفصاحه

حدیث۱۵

صلوا قراباتکم و لا تجاوروهم فإنّ الجوار یورث بینکم الضّغائن؛ با خویشان دوستی کنید و همسایه ایشان مشوید که همسایگی میان شما کینه ها پدید آرد. نهج الفصاحه

حدیث۱۶

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: صله الرّحم و حسن الخلق و حسن الجوار یعمران الدّیار و یزدن فی الأعمار؛ پیوند خویشان و نیک خویی و خوش همسایگی شهرها را آباد کند و عمرها را فزونی دهد. نهج الفصاحه

حدیث۱۷

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: الزّانی بحلیله جاره لا ینظر اللّه إلیه یوم القیامه و لا یزکّیه و یقول له: ادخل النّار مع الدّاخلین؛ آن که با زن همسایه خود زنا کند روز قیامت خدا به او ننگرد و او را پاک نکند و بدو گوید با جهنمیان بجهنم برو. نهج الفصاحه

حدیث۱۸

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: خیر الأصحاب عند اللّٰه خیرهم لصاحبه و خیر الجیران عند اللّٰه خیرهم لجاره؛ بهترین رفیقان پیش خدا کسی است که برای رفیق خود بهتر باشد و بهترین همسایگان کسی است که برای همسایه خود بهتر باشد. نهج الفصاحه

حدیث۱۹

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: حقّ الجار إن مرض عدته و إن مات شیعته و إن استقرضک أقرضته و إن أصابه خیر هنّأته و إن أصابته مصیبه عزّیته و لا ترفع بناءك فوق بنائه فتسدّ علیه الرّیح؛ حق همسایه آن است که اگر مریض شد، عیادتش کنی و اگر مرد همراه جنازه اش بروی و اگر از تو قرض خواست بدهی و اگر حادثه خوشی بر او رخ داد بدو تهنیت گویی و اگر مصیبتی رخ داد تعزیتش گویی و بنای خود را از بنای او فراتر نبری و جریان باد را بر او نبندی. نهج الفصاحه

حدیث۲۰

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: حرمه الجار علی الجار کحرمه دمه؛ حرمت همسایه بر همسایه چون حرمت خون او است. نهج الفصاحه

حدیث۲۱

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: الجار قبل الدّار و الرّفیق قبل الطّریق و الزّاد قبل الرّحیل؛ همسایه را پیش از خانه و رفیق را پیش از راه و توشه را پیش از سفر باید جست. نهج الفصاحه

حدیث۲۲

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: الجار أحقّ بشفعه جاره ینتظر بها و إن کان غائبا إذا کان طریقهما واحدا؛ در معامله سهم همسایه مقدم است اگر راه آنها یکی است باید منتظر او بماند اگر چه غایب باشد. نهج الفصاحه

حدیث۲۳

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: جار الدّار أحقّ بدار الجار؛ همسایه خانه در خرید خانه همسایه مقدم است. نهج الفصاحه

حدیث۲۴

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: تعوّذوا باللّٰه من ثلاث فواقر: جار سوء إن رأی خیرا کتمه و إن رأی شرّا أذاعه و زوجه سوء إن دخلت علیها لسنتک و إن غبت عنها خانتك و إمام سوء إن أحسنت لم یقبل و إن أسأت لم یغفر؛ از سه چیز به خدا پناه ببرید که کمر شکن است: همسایه بد که اگر خیری ببیند مستور دارد و اگر بدی ببیند منتشر سازد و همسر بدی که اگر پیش وی باشی بد زبانی کند و اگر پیش وی نباشی به تو خیانت کند و پیشوای بدی که اگر نیکی کنی نپذیرد و اگر بدی کنی نبخشد.

نهج الفصاحه

حدیث۲۵

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: أوصیکم بالجار؛ شما را در باره همسایه سفارش می کنم. نهج الفصاحه

حدیث۲۶

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إنّ اللّه تعالی لیدفع بالمسلم الصّالح عن مائه أهل بیت من جیرانه البلاء. خداوند به خاطر مسلمان پارسا بلا را از صد خانه همسایه او دفع می کند. نهج الفصاحه

حدیث۲۷

پیامبراکرم(صلّی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إن أحببتم أن یحبّکم اللّه و رسوله فادّوا إذا ائتمنتم و اصدقوا إذا حدّثتم و أحسنوا جوار من جاورکم؛ اگر می خواهید که خدا و پیغمبر شما را دوست بدارند وقتی امانتی به شما سپردند رد کنید و همین که سخن می گوئید راست گوئید و با همسایگان خود به نیکی رفتار کنید. نهج الفصاحه

حدیث۲۸

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا أراد أحدکم أن یبیع عقاره فلیعرضه علی جاره؛ وقتی کسی بخواهد خانه یا ملک خویش را بفروشد باید نخست به همسایه خویش پیشنهاد کند. نهج الفصاحه

حدیث۲۹

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: إذا أثنی علیک جیرانک أنّک محسن فأنت محسن و إذا أثنی علیک جیرانک أنّک مسی ء فأنت مسی ء؛ اگر همسایگانت تو را نیکوکار دانستند، نیکوکاری و اگر همسایه گانت تو را بدکار شمردند، بد کاری. نهج الفصاحه

حدیث۳۰

پیامبراکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: اثنان لا ینظر اللّه إلیهم یوم القیامه قاطع الرّحم و جار السوء؛ دو کس را خداوند روز قیامت به نظر رحمت نمی نگرد، آنکه با خویشان ببرد و آنکه با همسایه بدی کند. نهج الفصاحه

حدیث۳۱

امام حسن عسکری (علیه السلام) می فرمایند: من الفواقر التی تقصم الظهر جار إن رأی حسنهٔ أطفأها و إن رأی سیئهٔ أفشاها؛ از بلاهای کمرشکن ، همسایه ای است که اگر کردار خوبی را بیند نهانش سازد ، و اگر بد کرداری بیند آن را فاش کند . تحف العقول ، ص ۵۱۷

حدیث۳۲

قالَ الْامامُ علی - علیه السـلام - : فی وَصـیَّتِهِ لِلْحَسَنِ - علیه السـلام - : سَلْ عَنِ الرَّفیقِ قَبْلَ الطَّریقِ، وَعَنِ الْجارِ قَبْلَ الـدّارِ ؛ امام علی - علیه السـلام - ضـمن سفارشـی به فرزندش امام حسن - علیه السلام - فرمودند: پیش از آن که بخواهی مسافرت بروی، رفیق مناسب راه را جویا باش، و پیش از آن که منزلی را تهیّه کنی همسایگان را بررسـی کن که چگونه هسـتند. بحارالأنوار، ج ۷۶، ص ۱۵۵، ح ۳۶

حدیث۳۳

قال رَسُولُ اللّهِ - صلی الله علیه وآله - : حَسِّنُوا أخْلاقَکُمْ، وَ ألْطِفُوا جیرانَکُمْ، وَ أکْرِمُوا نِسائَکُمْ، تَدْخُلُوا الْجَنّةَ بِغَیْرِ حِساب؛ رسول خدا - صلی الله علیه و آله - فرمودند: رفتار و اخلاق خود را نیکو سازید، نسبت به همسایگان با ملاطفت و محبّت برخورد نمائید، زنان و همسران خود را گرامی دارید تا بدون حساب وارد بهشت گردید. اعیان الشّیعهٔ، ج ۱، ص ۳۰۱

حدیث۳۴

پیامبراکرم صلی الله علیه وآله وسلم می فرمایند: اَرْبَعٌ تَزیدُ الرِّزْقَ: حُسْنُ الْخُلْقِ وَ حُسْنُ الْجِوارِ وَ کَفُّ الْاَذی وَ قِلَّهُ الضَّجْرِ؛ چهار چیز روزی را زیاد می‌کند: خوش اخلاقی، خوش‌رفتاری با همسایه، اذیت نکردن و کم کردن بی‌تابی. معدن الجواهر، ص ۳۹.

حدیث۳۵

امـام علی علیه السـلام می فرماینـد : زَکـوهُ الْیَسـارِ بِرُّ الْجیرانِ وَ صِـلَهُ الْاَرحـامِ؛ زکـاتِ رفـاه، نیکی بـا همسایگـان و صـله رحم است. غررالحکم، ح ۵۴۵۳ .

حدیث۳۶

امـام علی(علیـه السـلام) می فرماینـد: عزیز و بزرگ نخواهـد شـد کسـی کـه همسایگـان خـود را خـوار گردانـد. غرر الحکم ، بـاب همسایگی

حدیث۳۷

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: بد همسایگی از نشانه های پستی است. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث۳۸

امـام علی(علیه السـلام) می فرماینـد: رسیدگی به همسایگـان (و سـر و سامـان دادن به حـال و وضع آنـان) از جوانمردی است. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث۳۹

امام علی(علیه السـلام) می فرماینـد: کسـی که نیکی و احسان کنـد به همسایگان خود خدمتکارانش بسـیار شوند. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث۴۰

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: بد همسایگی و بد کرداری نسبت به نیکان از بزرگترین پستی هاست. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث۴۱

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: نخست از همسایه پرسش کن سپس از خانه. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث۴۲

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: مجاورت و همسایگی کن با کسی که از شرّش در امان باشی و خیر او از تو نگذرد. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث۴۳

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: همسایه بد ، بزرگترین، سختی و سخت‌ترین گرفتاری است. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث۴۴

امام علی(علیه السلام) می فرمایند: بد همسایه‌ای است همسایه بد. غرر الحکم ، باب همسایگی

حدیث۴۵

إِنْ أَحْبَبْتُمْ أَنْ یُحِبَّکُمُ اللّهوَرَسولُهُ فَأَدّوا إِذَا ائْتُمِنْتُمْ وَاصْدُقوا إِذا حَدَّثْتُمْ وَأَحْسِنوا جِوارَ مَنْ جاوَرَکُمْ؛ اگر می‌خواهید که خدا و پیغمبر شما را دوست بدارند وقتی امانتی به شما سپردند به سلامت برگردانید و چون سخن گویید راست گویید و با همسایگان خود به نیکی رفتار نمایید. نهج الفصاحه، ح ۵۵۴.

حدیث۴۶

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: اِلتَمِسُوا الجارَ قَبلَ شِراءِ الدّارِ وَ الرَّفیقَ قَبلَ الطَّریقِ؛ پیش از خرید خانه، از همسایه ، و پیش از راهی شدن، از همراه پرس و جو کنید مستدرک الوسائل ، ج ۸ ، ص ۴۳۱

حدیث۴۷

پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: لا یدخُلُ الجَنَّةَ عَبدٌ لا یأمَنُ جارُهُ بَوائِقَهُ؛ بنده ای که همسایه اش از شرّ او در امان نباشد، وارد بهشت نمی شود. (مستدرک الوسائل، ج ۸، ص ۴۲۵)

حدیث۴۸

امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند: حسن همسایگی، این نیست که آزار نرسانی، بلکه حسن همسایگی این است که در برابر آزار

و اذیت همسایه، شکیبا باشی. تحف العقول، ح ۴۰۹.

حدیث۴۹

امام علی (علیه السلام) می فرمایند: از نشانه های حسن همسایگی، جویا شدن از احوال همسایه است. تحف العقول، ح ۸۵.

حدیث۵۰

رسول اکرم(صـلی الله علیه و آله و سـلم)می فرماینـد: احترام همسایه بر انسان، هماننـد احترام مادرش می باشد. مکارم الخلاق، ج ۱، ص ۲۷۴.

حدیث۵۱

حضـرت امام رضا(علیه السـلام) می فرمایند: لیس منا لم یأمن جاره توائقه. از ما نیست کسی که همسایه اش از شر او در امان نباشد. عیون الاخیار الرضا، ج ۲، ص ۲۴.

حدیث۵۲

. قـالَ الْإمـامُ الْعَسْـكرِيُّ – عليهِ السَّلاـم – : قالَ رَجُلٌ لِرَسُولُ اللهِ – صَـلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ – : فُلانٌ يَنْظُرُ إلى حَرَمِ جارِهِ وَ إنْ أمْكَنَهُ مُواقَعَةُ حَرامٍ لمْ يَضِقْ عَنْهُ فَغَضِبَ رَسُولُ اللهِ – صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ – وَ ... . امام حسن عسگری – علیه السلام – فرمودند: مردی به پیامبر اکرم – صـلی الله علیه و آله – گفت: فلاـن کس به حرم (همسـر) همسـایه خود چشم می دوزد و اگر امکـان عمـل نامشـروع دست دهـد، کوتاهی نمی کنـد، پیامبر اکرم – صـلی الله علیه و آله – غضـبناک شـد و فرمودنـد: او را حاضـر کنیـد، مردی که در کنار پیامبر بود گفت: یا رسول الله او از پیروان شـما است و به علی – علیه السـلام – عشق می ورزد و از دشـمنان ما بیزاری می جوید. پیامبر – صلی الله علیه و آله – فرمودند: نگو که چنین کسـی از شـیعیان ما است، او دروغگو است زیرا شیعیان ما آن هایی هستند که همگام با ما و پیرو ما در اعمال باشند. «لئالی الاخبار، ج ۵، ص ۱۵۷»

طبیعت و محیط زیست

حدیث۱

قـال الامـام علی – علیـه السـلام – للاـشتر نخعی: وَلْیَکُن نَظَرُک فی عِمـارَةِ الأـرضِ أبلَغَ مِن نَظَرِکَ فی استِجلابِ الخَراجِ لأِـنَّ ذلِکَ لایُـدرَکُ إلّـا بِالعِمـارَةِ. امـام علی – علیه السـلام – به مالک اشتر فرمودنـد: بایـد توجّه تو به آباد کردن زمین بیش از توجه به گرفتن خراج باشد؛ زیرا آن (خراج) جز در نتیجه آبادانی فراهم نمی‌آید. «نهج البلاغه، نامه ۵۳»

حدیث۲

قـال الامـام علی – علیه السـلام – : لاـ تُؤوُوا التُّرابَ خَلفَ البابِ فَإنَّهُ مَأوَی الشَّیاطینِ. امام علی – علیه السـلام – فرمودنـد: خاکروبه را پشت در منزل نریزید؛ زیرا جایگاه شیاطین است. «علل الشرائع، ج ۲، ص ۵۸۳»

حدیث۳

قال الامام الصادق - علیه السلام - : اِزرَعُوا و اغرِسُوا وَاللّهِ ما عَمِلَ النّاسُ عَمَلاً اَجَلَّ و لا أطیَبَ مِنهُ. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: زراعت کنید و درخت بکارید؛ به خدا قسم آدمیان کاری برتر و پاک‌تر از این نکرده‌اند. «بحار الأنوار، ج ۱۰۳، ص ۶۸»

حدیث۴

قال الامام الصادق - علیه السلام - : لا تَطیبُ السُّکنی إلّا بِثَلاثٍ: الهَواءِ الطَّیِّبِ وَ الماءِ الغَزیرِ العَذبِ و الأرضِ الخَوّارَةِ. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: زندگی جز با سه چیز خوش نمی‌شود: هوای پاک، آب فراوان گوارا و زمین نرم و سست (آماده زراعت). «تحف العقول، ص ۳۲۰»

حدیث۵

قال الامام علی - علیه السلام - : النَّظَرُ إلَی الخُضرَةِ نُشرَةٌ. امام علی - علیه السلام - فرمودند: نگاه کردن به سبزه، موجب شادابی است. «نهج البلاغه، حکمت ۴۰۰»

حدیث۶

قال الامام الصادق - علیه السلام - : النَّشوَةُ فی عَشَرَةِ أشیاءَ: المَشی و الرُّکوبِ و الإرتِماسِ فِی الماءِ و النَّظَرِ إلَی الخُضرَةِ ... . امام صادق - علیه السلام - فرمودند: شادابی در ده چیز است: پیاده روی، (اسب) سواری، آب تنی (شنا) و نگاه کردن به سبزه ... . «الخصال، ص ۴۴۳»

حدیث۷

قال الامام الصادق - علیه السلام - : لاتُفسِدْ عَلَی القَومِ ماءَهُم. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: آب مورد نیاز مردم را آلوده نکن. «الکافی، ج ۳، ص ۶۵»

حدیث۸

قال الامام الصادق - علیه السلام - : لَقَد کانَ عَلیُّ بنُ الحُسَینِ - علیه السلام - یَمُرُّ عَلَی المَدَرَةِ فی وَسَطِ الطَّریقِ فَیَنزِلُ عَن دابَّتِهِ حَتّی یُنَحِّیَها بِیَدِهِ عَنِ الطَّریقِ. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: امام سجّاد - علیه السلام - هرگاه در میان راه به کلوخی بر می‌خورد، از مرکب پیاده می‌شد و با دستش آن را از راه دور می‌کرد. «بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۵۰»

حدیث۹

قال الامام الصادق - علیه السلام - : لاتَقطَعُوا الثِّمارَ فَیَبعَثَ اللّهُ عَلَیکُم العَذابَ صَبًّا. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: درختان میوه را قطع نکنید که خداوند بر شما عذاب فرو می‌ریزد. «الکافی، ج ۵، ص ۲۹۴»

حدیث۱۰

قال الامام الصادق - علیه السلام - : الکِیمیاءُ الأکبَرُ الزِّراعَةُ. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: بزرگ‌ترین کیمیا، کشاورزی

است. «الکافی، ج ۵، ص ۲۶۱»

حدیث۱۱

قال الامام الصادق – علیه السلام – : ما فِی الأعمالِ شَیءٌ أحَبُّ إلَی اللَّهِ تَعالی مِنَ الزِّراعَةِ. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: در میان کارها، کاری محبوب‌تر از کشاورزی، در نزد خدای متعال نیست. «مستدرک الوسائل، ج ۱۳، ص ۴۶۱»

حدیث۱۲

قال الامام الصادق – علیه السلام – : الزّارِعُونَ کُنوزُ الأنامِ. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: کشاورزان گنج‌های مردمان‌اند. «الکافی، ج ۵، ص ۲۶۱»

حدیث۱۳

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : اُطلُبوا الرِّزقَ فی خَبایا الأرضِ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: روزی را از آنچه در زمین پنهان است، بجویید. «کنزالعمّال، ح ۹۳۰۲»

حدیث۱۴

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : ما مِن رَجُلٍ یَغرِسُ غَرساً إلاّ کَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِنَ الأجرِ قَدرَ ما یَخرُجُ مِن ثَمَرِ ذلِکَ الغَرسِ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: هر که نهالی بکارد، خداوند به مقدار میوه‌ای که از آن درخت به دست می‌آید، در نامه اعمال او پاداش می‌نویسد. «کنزالعمّال، ح ۹۰۵۷»

حدیث۱۵

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : إن قامَتِ السّاعَةُ و فِی یَدِ أحَدِکُم فَسیلَةٌ، فإنِ استَطاعَ أنْ لا یَقومَ حَتّی یَغرِسَها، فَلیَغرِسْها. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: اگر قیامت فرا رسد و در دست یکی از شما نهالی باشد، چنانچه بتواند قبل از بر خواستن آن را بکارد، باید آن را بکارد. «کنزالعمّال، ح ۹۰۵۶»

حدیث۱۶

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : ما مِن مُسلِمٍ یَغرِسُ غَرسَاً أو یَزرَعُ زَرعَاً، فَیأکُلُ مِنهُ إنسانٌ أوطَیرٌ أو بَهیمَةٌ إلاّ کانَت لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: هر مسلمانی درختی بنشاند یا کِشته‌ای بکارد و انسان یا پرنده یا چارپایی از آن بخورد، برای او صدقه محسوب می‌شود. «مستدرک الوسائل، ج ۱۳، ص ۴۶۰»

حدیث۱۷

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : مَن نَصَبَ شَجَرَةً و صَبَرَ عَلی حِفظِها والقِیامِ عَلَیها حَتّی تُثمِرَ کانَ لَهُ فی کُلِّ شَیءٍ یُصابُ مِن ثَمَرِها صَدَقَةٌ عِندَ اللَّهِ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: هر کس درختی بکارد و در نگهداری آن بکوشد تا میوه دهد، در برابر هرچه از آن میوه به دست آید، پاداشی نزد خدا خواهد داشت. «میزان الحکمه، ح ۹۱۴۳»

حدیث۱۸

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : مَن أماطَ عَن طَریقِ المُسلِمینَ ما یُؤذِیهِم، کَتَبَ اللَّهُ لَهُ أجرَ قِراءَةَ أربَع مِائةِ آیةٍ کُلُّ حَرفٍ مِنها بِعَشرِ حَسَناتٍ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: هر کس چیز آزار دهنده‌ای را از راه مسلمانان بردارد، خداوند پاداش قرائت چهارصد آیه را که برای هر آیه ده حسنه است، در نامه اعمال او می‌نویسد. «بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۵۰»

حدیث۱۹

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : لا تُحرِقُوا النَّخلَ و لا تُغرِقوهُ بِالماءِ و لا تَقطَعُوا شَجَرَةً مُثمِرَةً و لا تُحرِقُوا زَرعاً لِأنَّکُم لا تَدرونَ لَعَلَّکُم تَحتاجُونَ إلَیهِ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: نخل را نسوزانید و آن را در آب غرق نکنید. درخت بارور را قطع نکنید و زراعت را به آتش نکشید؛ زیرا شما نمی‌دانید، شاید در آینده به آن نیازمند شوید. «الکافی، ج ۵، ص ۲۹»

حدیث۲۰

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : النَّظَرُ فی ثَلاثَةِ أشیاءٍ عِبادَةٌ: النَّظَرُ فِی وَجهِ الوالِدَینِ و فِی المُصحَفِ و فِی البَحرِ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: نگاه کردن به سه چیز عبادت است: به صورت پدر و مادر، به قرآن و به دریا. «بحار الأنوار، ج ۱۰، ص ۳۶۸»

حدیث۲۱

امام علی علیه السلام : اِتَّقُوا اللَّهَ فی عِبادِهِ وَ بِلادِهِ فَاِنَّکُمْ مَسْؤولونَ حَتّی عَنِ البِقاعِ وَ الْبَهائِمِ؛ تقوای الهی را درباره بندگان خدا و شهرهای او رعایت کنید؛ زیرا حتی از اماکن و حیوانات از شما سؤال خواهد شد. نهج البلاغه، از خطبه ۱۶۶ .

حدیث۲۲

امام صادق(علیه السلام) می فرمایند: گنج‌های الهی در زمین نهفته است و هیچ کاری نزد خداوند، محبوب‌تر از زراعت و کشاورزی نیست. تمام پیامبران خدا کشاورز بودند، جز ادریس که کارش دوزندگی بود. الحدیث،ص ۶.

حدیث۲۳

قال الامام الباقر – علیه السلام – : خَیرُ الأعمالِ الحَرثُ. امام باقر – علیه السلام – فرمودند: بهترین کارها کشاورزی است. «میزان الحکمه، ح ۷۵۴۵»

مسافرت و آداب آن

حدیث۱

قالَ الامام الرِّضا ـ علیه السّلام ـ : إذا خَرَجْتَ مِنْ مَنْزِلِکَ فی سَفَرٍ اَوْ حَضَرٍ، فَقُلْ: بِسْمِ اللهِ، آمَنْتُ بِاللهِ، تَوَکَّلْتُ عَلَی اللهِ، ما شاءَ اللهُ، لا حَوْلَ وَ لا قُوَّةَ اِلا بِاللهِ. امام رضا ـ علیه السّلام ـ فرمودند: هر گاه برای سفر یا غیر آن از منزل خارج شدی، بگو: به نام خدا، ایمان

آوردم به خدا، توکّل کردم به او، هر چه خدا بخواهد، همان می شود، و هیچ قدرت و نیرویی غیر از خدا نیست. «اصول کافی، ج ۲، ص ۵۴۳».

حدیث۲

کانَ أبُوجَعْفَرٍ ـ علیه السّلام ـ إذا أراد سَفَراً جَمَعَ عَیالَهُ فی بَیْتٍ ثُمَّ قالَ: اَللّهُمَّ إنّی اَسْتَوْدِعُکَ دینی وَ نَفْسی وَ مالی وَ أهْلی وَ وَلَدی وَ جیرانی. امام باقر ـ علیه السّلام ـ زمانی که می خواستند مسافرت کنند، عیال و فرزندانشان را در خانه ای جمع کرده، دعا می نمودند و می فرمودند: خدایا دین، نفس، مال، اهل، فرزندان و همسایگان خودم را به تو می سپارم. «وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۲۷۶».

حدیث۳

قالَ الامام الباقر ـ علیه السّلام ـ: اذا اَرَدْتَ سَفَراً فَاشْتَرِ سَلامَتَکَ مِنْ رَبِّکَ بِما طابَتْ بِهِ نَفْسُکَ. امام باقر ـ علیه السّلام ـ فرمودند: هر گاه عزم سفر کردی، سلامت خود را با دادن صدقه ای که دلت به آن خشنود است از خداوند بخواه. «مکارم الاخلاق، ص ۲۵۷».

حدیث۴

لَمّا شَیَّعَ أمیرالمؤمنین أباذَرٍ، شَیَّعَهُ الْحَسَنُ وَ الْحُسَیْنُ وَ عَقیلُ بْنُ أبی طالِبٍ وَ عَبْدُاللهِ بْنُ جَعْفَرٍ وَ عَمّارُ بْنُ یاسِرٍ، قال امیرالمؤمنین: وَدِّعُوا أخاکُمْ فَإنَّهُ لابُدَّ لِلشّاخِصِ أنْ یُمْضِیَ وَ لِلْمُشَیِّعِ أنْ یَرْجِعَ. زمانی که حضرت علی ـ علیه السّلام ـ ابوذر را (در ماجرای تبعید او به ربذه) بدرقه می کردند، امام حسن ـ علیه السلام ـ و امام حسین ـ علیه السّلام ـ و عقیل و عبدالله بن جعفر و عمار بن یاسر نیز او را بدرقه کردند، حضرت علی ـ علیه السّلام ـ فرمودند: برادرتان را وداع کنید که مسافر، باید برود و بدرقه کننده برگردد. «من لایحضره الفقیه، ج ۲، ص ۲۷۵».

حدیث۵

قالَ الامام الصادق ـ علیه السّلام ـ: إذا قَدِمَ الرَّجُلُ مِنَ السَّفَرِ وَ دَخَلَ مَنْزِلَهُ یَنْبَغی أنْ لایَشْتَغِلَ بِشَیْءٍ حَتّی یَصُبَّ عَلی نَفْسِهِ الْماءَ وَ یُصَلّی رَکْعَتَیْنِ وَ یَسْجُدَ وَ یَشْکُرَ اللهَ مِائَةَ مَرَّةٍ. امام صادق ـ علیه السّلام ـ فرمودند: وقتی کسی از مسافرت برگشت و داخل خانه اش شد، سزاوار است قبل از هر چیز حمام کرده و دو رکعت نماز (مستحبی) گزارد و سجده کند و صد مرتبه خدا را شکر نماید. «مکارم اخلاق، ص ۲۷۶».

حدیث۶

قالَ الامام الصادق ـ علیه السّلام ـ: کانَ أصْحابُ رَسُولِ اللهِ یُصافِحُ بَعْضُهُمْ بَعْضاً، فَإذا قَدِمَ الْواحِدُ مِنْهُمْ فی سَفَرِهِ فَلَقِیَ أخاهُ عانَقَهُ. امام صادق ـ علیه السّلام ـ فرمودند: اصحاب پیامبر ـ صلّی الله علیه و آله ـ (موقع بازگشت از حبشه) با هم مصافحه کردند (دست دادند) و هر گاه یکی از آنها از سفر باز می گشت و برادرش را ملاقات می کرد با او معانقه (دست در گردن انداختن و دیده بوسی) می کرد. «مکارم اخلاق، ص ۲۷۶».

حدیث۷

قالَ الامام الصادق ـ علیه السّلام ـ: اَلتَّواصُلُ بَیْنَ الإخْوانِ فِی الْحَضَرِ التَّزاوُرُ وَ فِی السَّفَرِ التَّکاتُبُ. امام صادق ـ علیه السّلام ـ فرمودند:

ارتباط با برادران در حضر (وطن) به وسیله دید و بازدید انجام می گیرد و در مسافرت با نامه. «وسائل الشیعه، ج ۸،ص ۴۹۴».

حدیث۸

قالَ الامام الصادق ـ علیه السّلام ـ : إنَّ أبی کانَ یَقُولُ: مِنْ قُوَّةِ الْمُسافِرِ حِفْظُ نَفَقَتِهِ. امام صادق ـ علیه السّلام ـ فرمودند: پدرم (امام باقر (علیه السلام)) می فرمودند: نگهداری و حفظ آذوقه (در طول سفر) موجب قدرت و توانایی مسافر می شود. «فروع کافی، ج ۴، ص ۳۶۳».

حدیث۹

قالَ الامام الصادق ـ علیه السّلام ـ : یَکْرَهُ السَّفَرُ وَ السَّعْیُ فِی الْحَوائِجِ یَوْمَ الْجُمُعَةِ بُکْرَةً مِنْ أجْلِ الصَّلاةِ فأمّا بَعْدَ الصَّلاةِ فَجائِزٌ یُتَبَرَّکُ بِهِ. امام صادق ـ علیه السّلام ـ فرمودند: سفر و تلاش برای برآوردن حاجات خود در صبح جمعه، به خاطر نماز جمعه مکروه است، امّا بعد از نماز جمعه جائز و پر برکت می باشد. «بحارالانوار، ج ۷۶، ص ۲۲۴».

حدیث۱۰

کانَ اَبُوعَبْدِاللهِ ـ علیه السّلام ـ اذا اَرادَ سَفَراً، قالَ: اَللّهُمَّ خَلِّ سَبیلَنا، وَ اَحْسَنْ تَسْییرَنا، وَ اَعْظِمْ عافِیَتَنا. امام صادق ـ علیه السّلام ـ وقتی اراده سفر می کردند، می فرمودند: خدایا راه را بر ما بگشا، و سفر ما را نیکو قرار بده، و سلامت و عافیت ما را زیاد گردان. «من لا یحضره الفقیه، ج ۲، ص ۲۷۱».

حدیث۱۱

قالَ الامام الصادق ـ علیه السّلام ـ : إفْتَتِحْ سَفَرَکَ بِالصَّدَقَةِ، وَ اقْرَأ آیَةَ الْکُرْسی اذا بَدا لَکَ. امام صادق ـ علیه السّلام ـ فرمودند: سفرت را با صدقه آغاز کن و هر گاه برایت مشکلی پیش آمد، آیةالکرسی را بخوان. «فروع کافی، ج ۴، ص ۲۸۳».

حدیث۱۲

قالَ رسول الله ـ صلّی الله علیه و آله ـ : حَقٌّ عَلَی الْمُسْلِمِ إذا أراد سَفَراً أنْ یُعْلِمَ إخْوانَهُ وَ حَقٌّ عَلی إخْوانِهِ إذا قَدِمَ أنْ یَأتُوه. پیامبر خدا ـ صلّی الله علیه و آله ـ فرمودند: شایسته است مسلمان، هنگام مسافرت برادرانش را مطلع گرداند و برادرانش نیز هنگام بازگشت، به استقبال او بروند. «وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۳۲۹».

حدیث۱۳

قالَ رَسُولُ اللهِ ـ صلّی الله علیه و آله ـ : مِنَ السُّنَّةِ إذا خَرَجَ الْقَوْمُ فی سَفَرٍ أنْ یُخْرِجُوا نَفَقَتَهُمْ، فَإنَّ ذلِکَ اَطْیَبُ لاَنْفُسِهِمْ، وَ اَحْسَنُ لأخْلاقِهِمْ. رسول اکرم ـ صلّی الله علیه و آله ـ فرمودند: از کارهای نیک این است که وقتی گروهی به مسافرت می روند، خرج سفرشان را با خود بردارند که این کار موجب آرامش خاطر و خوش اخلاقی آنان خواهد بود. «من لایحضره الفقیه، ج ۲، ص ۲۸۷».

حدیث۱۴

كان رسول الله ـ صلّى الله عليه و آله ـ يُسافِرُ يَوْمَ الْخَميسِ وَ قالَ: يَوْمُ الْخَميسِ يَوْمٌ يُحِبُّهُ اللهُ وَ رَسُولُهُ وَ مَلائِكَتُهُ. پيامبر ـ صلّى الله عليه و آله ـ در روز پنج شنبه مسافرت مى كردند و مى فرمودند: پنجشنبه روزى است كه خدا و رسولش و ملائكه آن را دوست دارند. «بحارالانوار، ج ۷۶، ص ۲۲۶».

حديث۱۵

قالَ رَسُولُ اللهِ ـ صلّى الله عليه و آله ـ : عَلَيْكُمْ بِالسَّيْرِ فِى اللَّيْلِ فَإِنَّ الأَرْضَ تُطْوسُ باللَّيْلِ. پيامبر خدا ـ صلّى الله عليه و آله ـ فرمودند: شبانه سفر كنيد كه زمين به وسيله شب پوشيده مى شود. «روضه كافى، ج ۸، ص ۳۱۴».

حديث۱۶

كان رسول الله ـ صلّى الله عليه و آله ـ إذا وَدَّعَ الْمُؤْمِنَ، قالَ: رَحِمَكُمُ اللهُ وَ زَوَّدَكُمُ التَّقْوى وَ وَجَّهَكُمْ إلى كُلِّ خَيْرٍ. پيامبر ـ صلّى الله عليه و آله ـ وقتى مؤمنى را وداع مى كردند، مى فرمودند: خدا تو را رحمت كند و به تقوايت بيافزايد و تو را به هر خيرى برساند. «من لايحضره الفقيه، ج ۲، ص ۲۷۶».

حديث۱۷

فى وصيةِ رسول الله ـ صلّى الله عليه و آله ـ لعلى ـ عليه السّلام ـ : يا عَلِيُّ لا تَخْرُجْ فى سَفَرٍ وحْدَكَ. در وصيت حضرت پيامبر ـ صلّى الله عليه و آله ـ به على ـ عليه السّلام ـ آمده است: يا على تنها مسافرت نكن. «روضه كافى، ج ۸، ص ۳۰۳».

حديث۱۸

قالَ رَسُولُ اللهِ ـ صلّى الله عليه و آله ـ : إذا كانَ ثَلاثَةٌ فى سَفَرٍ فَلْيُؤَمِّرُوا اَحَدَهُمْ. رسول اكرم ـ صلّى الله عليه و آله ـ فرمودند: هرگاه سه نفر همسفر باشند، بايد يكى را از ميانشان سرپرست خود نمايند. «ميزان الحكمه، ج ۴، ص ۴۷۱».

حديث۱۹

قالَ رَسُولُ اللهِ ـ صلّى الله عليه و آله ـ : سَيِّدُ الْقَوْمِ خادِمُهُمْ فِى السَّفَرِ. رسول خدا ـ صلّى الله عليه و آله ـ فرمودند: بزرگ قوم، خادم آنها در سفر است. «مكارم اخلاق، ص ۲۶۵».

حديث۲۰

قالَ رَسُولُ اللهِ ـ صلّى الله عليه و آله ـ : مَنْ أعانَ مُؤْمِناً مُسافِراً، نَفَّسَ اللهُ عَنْهُ ثَلاثاً وَ سَبْعينَ كُرْبَةً. رسول اكرم ـ صلّى الله عليه و آله ـ فرمودند: هر كس مسافر مؤمنى را كمك كند، خداوند از او هفتاد و سه گرفتارى رادفع مى كند. «من لايحضره الفقيه، ج ۲، ص ۲۹۳».

حديث۲۱

قالَ رَسُولُ اللهِ ـ صلّى الله عليه و آله ـ : ... إذا قَضى اَحَدُكُمْ سَفَرَهُ فَلْيَسْرَعِ الإيابَ إلى أهْلِهِ. رسول اكرم ـ صلّى الله عليه و آله ـ

فرمودند: ... زمانی که یکی از شما سفرش را تمام کرد زود به نزد اهلش برگردد. «من لا یحضره الفقیه، ج ۲، ص ۳۰۰».

حدیث۲۲

قالَ رَسُولُ اللهِ ـ صلّی الله علیه و آله ـ: إذا خَرَجَ اَحَدُكُمْ إلی سَفَرٍ ثُمَّ قَدِمَ عَلی أهْلِهِ فَلْیُهْدِهِمْ. رسول اکرم ـ صلّی الله علیه و آله ـ فرمودند: هرگاه کسی از شما به سفر برود و سپس به خانه اش باز گردد، برای اهل خانه هدیه ای بیاورد. «بحارالانوار، ج ۷۶، ص ۲۸۳».

حدیث۲۳

قالَ رَسُولُ اللهِ ـ صلّی الله علیه و آله ـ: إذا خَرَجَ اَحَدُكُمْ إلی سَفَرٍ فَلْیُوَدِّعْ إخْوانَهُ فَإنَّ الله جاعِلٌ لَهُ فی دُعائِهِمْ اَلْبَرَكَةَ. رسول اکرم ـ صلّی الله علیه و آله ـ فرمودند: هر گاه کسی به سفری می رود، با برادرانش وداع کند که خداوند در دعای آنها برای او برکت قرار می دهد. «کنز العمال، ح ۱۷۴۷۳».

حدیث۲۴

قال رسول الله ـ صلّی الله علیه و آله ـ: إذا كانَ ثَلاثَةُ نَفَرٍ فی سَفَرٍ فَلْیَؤُمَّهُمْ أقْرَؤُهُمْ و إنْ كانَ أصْغَرَهُمْ سِنّاً فَإذا أمَّهُمْ فَهُوَ أمیرُهُمْ. پیامبر اسلام ـ صلّی الله علیه و آله ـ فرمودند: هر گاه در سفر سه نفر شد، باید آنکه آگاه تر است، سرپرست باشد، اگر چه از نظر سن کوچکتر از دیگران باشد و آنکه سرپرستی دیگران را پذیرفت او رهبر و امیر آنهاست. «کنز العمال، ح ۱۷۵۴۸».

حدیث۲۵

قال الامام علی ـ علیه السّلام ـ: لایَخْرُجْ فی سَفَرٍ یُخافَ فیهِ عَلی دینِهِ وَ صَلاتِهِ. علی ـ علیه السّلام ـ فرمودند: به سفری که در آن بیم خطر بر دین و نماز هست، نروید. «بحارالانوار، ج ۱۰، ص ۱۰۸».

حدیث۲۶

قال الامام علی ـ علیه السّلام ـ: أمّا مُروةُ السَّفَرِ، فَبَذْلُ الزّادِ وَ قِلَّةُ الخِلافِ عَلی مَنْ صَحِبَكَ وَ كَثْرَةُ ذِكْرِ اللهِ ـ عَزَّوَجَلَّ ـ فی كُلِّ مَصْعَدٍ وَ مَهْبَطٍ وَ قیامٍ وَ قُعُودٍ. حضرت علی ـ علیه السّلام ـ فرمودند: امّا مردانگی در سفر، عبارت است از: بخشش مال، کمی اختلاف (سازگاری) با همسفران، و زیادی ذکر خدای عزّوجلّ در هر پستی و بلندی و نشست و برخاستی (در هر یک از منازل سفر). «بحارالانوار، ج ۷۶، ص ۲۶۶».

حدیث۲۷

قال الامام الصادق – علیه السلام – : اَلمُرُوَّةُ فی السَّفَرِ كثرَةُ الزّادِ وَطیبُهُ وبَذلُهُ لِمَن كانَ مَعَكَ، وَكتمانُكَ عَلَی القَومِ أمرَهُم بَعدَ مُفَارِقَتِكَ إیَّاهُم، وَكثرَةُ المَزاحِ فی غَیرِ مَا یُسخِطُ اللهَ عَزَوَجَلَ. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: جوانمردی در مسافرت برگرفتن توشه زیاد است و باکمال رغبت بخشیدن آن به همراهانت است و اینکه هر وقت از آنها جدا شدی امر آنها را پنهان داری و بسیار شوخی کنی در آنچه کهخدا را به خشم نمی آورد. «مکارم الأخلاق، ج ۱، ص ۵۴۱»

مهمانی و ضیافت

حدیث۱

قال الإمام علی - علیه السلام - : من آتاه الله مالاً فلیَصل به القَرابهٔ و لیُحسن منه الضیافهٔ. امام علی - علیه السلام - فرمودند: هر که خداوند به او ثروتی دهد، باید با آن به خویشانش رسیدگی کرده و مهمانداری نماید. «نهج البلاغه، خطبه ۱۴۱»

حدیث۲

قال الإمام علی - علیه السلام - (لعلاء بن زیاد، لما رأی سعهٔ داره): ما کنت تصنع بسعهٔ هذه الدار فی الدنیا و أنت إلیها فی الآخرهٔ کنت أحوج؟ و بلی إن شئت ... . امام علی - علیه السلام - (وقتی خانه وسیع علاء بن زیاد را دید به او) فرمودند: این خانه وسیع در دنیا به چه کار تو می آید، وقتی در آخرت به آن محتاج تری؟ آری، اگر بخواهی می توانی به وسیله چنین خانه ای به آخرت دست یابی به شرط آن که در این خانه از میهمان پذیرایی کنی، به خویشاوندانت رسیدگی کنی و حقوق آن را بگذاری، در این صورت به وسیله این خانه به آخرت دست یافته ای. «نهج البلاغه، خطبه ۲۰۹»

حدیث۳

قال الإمام علی - علیه السلام - (لما رئی حزینا فسئل عن علته): لسبع أتت لم یضف إلینا ضیف. روزی امام علی - علیه السلام - را غمگین یافتند، از سبب ناراحتی ایشان پرسیدند، حضرت فرمودند: هفت روز است که مهمانی بر ما وارد نشده است. «بحار الانوار، ج ۴۱، ص ۲۸»

حدیث۴

قال الإمام علی - علیه السلام - (مما کتب إلی ابن حنیف عامله علی البصرهٔ): یابن حنیف! فقد بلغنی أن رجلا من فتیهٔ أهل البصرهٔ دعاک إلی مأدبهٔ، ... . امام علی - علیه السلام - در نامه ای به ابن حنیف، کارگزار خود در بصره، چنین نوشت: ای پسر حنیف! به من خبر رسیده که مردی از جوانان بصره تو را به میهمانی دعوت کرده و تو با شتاب به آن مجلس رفته ای و خوراک های رنگارنگ و کاسه های بزرگ نوشیدنی در برابرت نهاده اند. گمان نمی کردم تو به میهمانی جماعتی روی که نیازمندان آن ها رانده شده اند و توانگرانشان دعوت شده. «نهج البلاغه، نامه ۴۵»

حدیث۵

قال الإمام الصادق - علیه السلام - : من الحقوق الواجبات للمؤمن علی المؤمن أن یجیب دعوته. امام صادق - علیه السلام - فرمودند: یکی از حقوق واجب مؤمن بر مؤمن، این است که دعوت او را بپذیرد. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۰»

حدیث۶

قال الإمام علی - علیه السلام - : لذهٔ الکرام فی الإطعام، و لذهٔ اللئام فی الطعام. امام علی - علیه السلام - فرمودند: لذت کریمان، در خوراندن است و لذت لئیمان (انسان های پست)، در خوردن. «غرر الحکم، ح ۷۶۳۸»

حدیث۷

قال الإمام الصادق – علیه السلام – : هلك لامرئ احتقر لأخیه ما حضره، هلك لامرئ احتقر من أخیه ما قدم إلیه. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: هلاك باد مردی كه آن چه را پیش برادرش می گذارد، ناچیز شمارد و هلاك باد مردی كه آن چه را برادرش جلو او می گذارد، ناچیز شمارد. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۶»

حدیث۸

قال الإمام الرضا – علیه السلام – : دعا رجل أمیر المؤمنین – علیه السلام – فقال له: قد أجبتك علی أن تضمن لی ثلاث خصال، قال: وما هی یا أمیر المؤمنین؟ ... . امام رضا – علیه السلام – فرمودند: مردی امیرالمؤمنین – علیه السلام – را به میهمانی دعوت كرد. حضرت علی – علیه السلام – فرمودند: می پذیرم به شرط این كه سه قول به من بدهی. آن شخص پرسید آن هاچیستند؟ حضرت فرمودند: از بیرون چیزی برای من تهیه نكنی، حاضری خانه ات را از من دریغ نكنی و به زن و فرزندانت اجحاف ننمایی. مرد گفت هر چه شما بفرمایید. پس علی بن ابی طالب – علیه السلام – دعوت او را پذیرفت. «عیون أخبار الرضا – علیه السلام –، ج ۲، ص ۴۲، ح ۱۳۸»

حدیث۹

إن الحارث الأعور أتی أمیر المؤمنین – علیه السلام – فقال: یا أمیر المؤمنین جعلنی الله فداك! احب أن تكرمنی بأن تأكل عندی ... . حارث اعور خدمت امیرالمؤمنین – علیه السلام – آمد و عرض كرد: ای امیر المؤمنین خداوند مرا فدای تو كند! دوست دارم به من افتخار دهی و نزد من غذا بخوری. حضرت فرمودند: به شرط این كه خودت را به زحمت نیندازی و آن گاه وارد خانه او شد. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۷»

حدیث۱۰

قال الإمام علی – علیه السلام – : قوت الأجساد الطعام و قوت الأرواح الإطعام. امام علی – علیه السلام – فرمودند: خوراك بدنها، غذاست و خوراك جانها، اطعام كردن. «مشكاة الأنوار، ح ۳۲۵»

حدیث۱۱

قال الإمام الصادق – علیه السلام – : إذا أتاك أخوك فأته بما عندك وإذا دعوته فتكلف له. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: هرگاه برادر (دینی ات) ناخوانده بر تو وارد شد، همان غذایی كه در خانه داری برایش بیاور و هرگاه او را دعوت كردی در پذیرایی از او زحمت بكش. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۷۹»

حدیث۱۲

قال الإمام الصادق – علیه السلام – : إذا دخل علیك أخوك فأعرض علیه الطعام، فإن لم یأكل فأعرض علیه الماء، فإن لم یشرب فأعرض علیه الوضوء. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: هرگاه برادرت به خانه تو وارد شد به او غذا تعارف كن، اگر نخورد به او آب تعارف كن، اگر آب ننوشید به او وضو گرفتن پیشنهاد كن. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۹۰»

حدیث۱۳

قال ابن أبی یعفور: رأیت عند أبی عبد الله – علیه السلام – ضیفا، فقام یوما فی بعض الحوائج، فنهاه عن ذلک، و قام بنفسه إلی تلک الحاجهٔ، و قال: نهی رسول الله – صلی الله علیه و آله – عن أن یستخدم الضیف. ابن ابی یعفور می گوید: در خانه امام صادق – علیه السلام – میهمانی دیدم. روزی آن شخص مشغول انجام بعضی از کارها شد. در این هنگام حضرت او را از انجام آن ها نهی کرد و خود به انجام آن ها مشغول شد و فرمودند: رسول خدا – صلی الله علیه و آله – از به کار گرفتن میهمان، نهی فرموده است. «الکافی، ج ۶، ص ۲۸۳»

حدیث۱۴

قال الإمام الباقر – علیه السلام – : إذا دخل أحدکم علی أخیه فی رحله فلیقعد حیث یأمر صاحب الرحل، فإن صاحب الرحل أعرف بعورهٔ بیته من الداخل علیه. امام باقر – علیه السلام – فرمودند: هرگاه یکی از شما به خانه برادرش وارد شد، هر جا صاحب خانه گفت همان جا بنشیند، زیرا صاحب خانه به وضع اتاق خود از میهمان آشنا تر است. «بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۴۵۱»

حدیث۱۵

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : لا یتکلفن أحد لضیفه ما لا یقدر. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: هیچ کس نباید بیش از توانش، خود را برای میهمان به زحمت اندازد. «کنز العمال، ح ۲۵۸۷۶»

حدیث۱۶

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – (فی وصیته لعلی): یا علی! لا ولیمهٔ إلا فی خمس: فی عرس، أو خرس، أو عذار، أو وکار، أو رکاز: فالعرس التزویج، و الخرس النفاس بالولد، و العذار الختان، و الوکار فی بناء الدار و شرائها، و الرکاز الرجل یقدم من مکهٔ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – (در سفارشی به علی – علیه السلام –) فرمودند: ای علی! ولیمه جز در پنج مورد نباشد: برای ازدواج، برای تولد فرزند، برای ختنه کردن، برای ساختن یا خرید خانه و برای بازگشت از مکه. «من لا یحضره الفقیه، ج ۴، ص ۳۵۶، ح ۵۷۶۲»

حدیث۱۷

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : الولیمهٔ أول یوم حق، والثانی معروف، وما زاد ریاء وسمعهٔ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: ولیمه دادن روز اول حق است و روز دوم احسان، از دو روز که گذشت خودنمایی و شهرت طلبی است. «الکافی، ج ۶، ص ۲۸۳»

حدیث۱۸

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : الضیافهٔ أول یوم و الثانی و الثالث، و ما بعد ذلک فإنها صدقهٔ تصدق بها علیه. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: میهمانی یک روز و دو روز و سه روز است. بعد از آن، آن چه به او داده می شود، صدقه است. «الکافی، ج ۶، ص ۲۸۳»

حدیث۱۹

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : الضیف یلطف لیلتین، فإذا کانت اللیلهٔ الثالثهٔ فهو من أهل البیت یأکل ما أدرک. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: میهمان تا دو شب پذیرایی شود و از شب سوم جزو اهل خانه به شمار می آید و هر چه رسید بخورد. «الکافی، ج ۶، ص ۲۸۳»

حدیث۲۰

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : إذا دعی أحدکم إلی طعام فلا یستتبعن ولده، فإنه إن فعل ذلک کان حراما و دخل عاصیا. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: هرگاه یکی از شما (بدون فرزند) به میهمانی دعوت شد، فرزندش را هم به دنبال خود راه نیندازد که اگر چنین کند، کار حرامی کرده و با نافرمانی وارد خانه میزبان شده است. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۱»

حدیث۲۱

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : من أکل طعامه مع ضیفه فلیس له حجاب دون الرب. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: هر کس غذای خود را با میهمانش بخورد، میان او و پروردگار هیچ حجابی نباشد. «تنبیه الخواطر، ج ۲، ص ۱۱۶»

حدیث۲۲

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : من أحب أن یحبه الله و رسوله فلیأکل مع ضیفه. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: هر کس دوست دارد که خدا و رسولش او را دوست داشته باشند، با میهمانان خود غذا بخورد. «تنبیه الخواطر، ج ۲، ص ۱۱۶»

حدیث۲۳

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : کفی بالمرء إثما أن یستقل ما یقرب الی إخوانه، و کفی بالقوم إثما أن یستقلوا ما یقربه إلیهم أخوهم. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: مرد (میزبان) را همین گناه بس که غذایی را که پیش برادران خود می گذارد، کم شمارد و میهمانان را همین گناه بس که آن چه را برادرشان در برابرشان می گذارد، کم شمارند. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۶»

حدیث۲۴

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : أبی الله لی زاد المشرکین و المنافقین و طعامهم. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: خداوند ابا دارد که من از توشه و غذای مشرکان و منافقان، استفاده کنم. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۰»

حدیث۲۵

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : لو أن مؤمنا دعانی إلی طعام ذراع شاهٔ لأجبته، و کان ذلک من الدین. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: اگر مؤمنی مرا به خوردن (حتی) پاچه گوسفندی دعوت کند، می پذیرم، که این کار جزو دین است. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۰»

حدیث۲۶

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله –: من الجفاء ... أن یدعی الرجل إلی طعام فلا یجیب أو یجیب فلا یأکل. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: از ادب به دور است که مردی به مهمانی دعوت شود و نپذیرد یا بپذیرد و از غذای آن نخورد. «قرب الإسناد، ص ۱۶۰، ح ۵۸۳»

حدیث۲۷

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله –: اوصی الشاهد من امتی و الغائب أن یجیب دعوهٔ المسلم و لو علی خمسهٔ أمیال، فإن ذلک من الدین. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: به حاضران و غایبان امت خود سفارش می کنم که دعوت مسلمان را، گر چه از فاصله پنج میل باشد بپذیرند، (هر میل حدود سه فرسخ می باشد) زیرا این کار جزو دین است. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۸۰»

حدیث۲۸

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – (لأبی ذر و هو یعظه): لا تصاحب إلا مؤمنا، و لا یأکل طعامک إلا تقی. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – (در اندرزی به ابوذر) فرمودند: با کسی جز مؤمن، همنشینی مکن و کسی جز انسان پرهیزگار، غذای تو را نخورد. «بحار الانوار، ج ۷۷، ص ۸۵»

حدیث۲۹

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – (لأبی ذر و هو یعظه): أطعم طعامک من تحبه فی الله، و کل طعام من یحبک فی الله عزوجل. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – (در اندرزی به ابوذر) فرمودند: کسی را که به خاطر خدا دوستش داری از غذای خود بخوران و از غذای کسی که تو را به خاطر خدای عزوجل دوست دارد، بخور. «بحار الانوار، ج ۷۷، ص ۸۵»

حدیث۳۰

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله –: یکره إجابهٔ من یشهد ولیمته الأغنیاء دون الفقراء. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: پذیرفتن دعوت کسی که ثروتمندان در دعوت او هستند و فقیران حضور ندارند ناپسند است. «الدعوات، ص ۱۴۱، ح ۳۵۸»

حدیث۳۱

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله –: کل بیت لا یدخل فیه الضیف لا تدخله الملائکهٔ. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: هر خانه ای که مهمان به آن وارد نشود، فرشتگان واردش نمی شوند. «جامع الأخبار، ص ۳۷۸، ح ۱۰۵۸»

حدیث۳۲

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله –: البیت الذی یمتار منه الخیر و البرکهٔ أسرع إلیه من الشفرهٔ فی سنام البعیر. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: خیر و برکت به خانه ای که در آن اطعام می شود، سریعتر از سرعت فرو رفتن تیغ در کوهان شتر می رسد.

«المحاسن، ج ۲، ص ۱۴۷»

حدیث۳۳

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : الرزق أسرع إلی من یطعم الطعام من السکین فی السنام. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: کسی که اطعام می کند، روزی به او سریعتر از سرعت فرو رفتن کارد در کوهان شتر، می رسد. «المحاسن، ج ۲، ص ۱۴۷»

حدیث۳۴

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : الضیف ینزل برزقه، و یرتحل بذنوب أهل البیت. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: مهمان، روزی خود را می آورد و گناهان اهل خانه را می برد. «بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۴۶۱»

حدیث۳۵

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : من کان یؤمن بالله والیوم الآخر فلیکرم ضیفه. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: هر که به خدا و روز واپسین ایمان دارد، باید میهمانش را گرامی بدارد. «جامع الأخبار، ص ۳۷۷، ح ۱۰۵۳»

حدیث۳۶

قال الإمام الصادق – علیه السلام – : المکارم عشرة، فإن استطعت أن تکون فیک فلتکن: ... إقراء الضیف. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: مکارم (اخلاق) ده تاست، اگر توانی آن ها را داشته باشی، چنان باش: (یکی از آنها) مهمان نوازی است. «الخصال، ص ۴۳۱، ح ۱۱»

حوادث و بلایا

حدیث۱

قال امیرالمؤمنین – علیه السلام – : فِانْ اتاکُم اللهُ بِعافِیَةٍ فاقْبَلوا، و اِنْ اُبْتِلْتُمْ فاصْبروا. امیرمؤمنان – علیه السلام – فرمودند: اگر خداوند به شما عافیت و سلامتی داد قدرشناس باشید و اگر به بلاء و گرفتاری مبتلا کرد صبور باشید. «نهج البلاغه، خطبه ۹۸»

حدیث۲

قال امیرالمؤمنین – علیه السلام – : اِدفَعوا امواجُ الْبَلاءَ بالدُّعا. امیرمؤمنان – علیه السلام – فرمودند: موجهای بلا را با دعا از خود دور کنید. «نهج البلاغه، خطبه ۱۴۶»

حدیث۳

قال امیرالمؤمنین – علیه السلام – : عِنْد تَناهِیَ الْبلاءُ یکونُ الفَرَج. امیرمؤمنان – علیه السلام – فرمودند: پایان هر بلا، گشایش است. «بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۲»

حدیث۴

قال الامام علی - علیه السلام - : فی تقلّبِ الْاحوال، عُلِمَ جواهِر الرّجال. امام علی - علیه السلام - فرمودند: چهره واقعی انسانها در تحوّلات و گرفتاریها مشخّص می گردد. «بحار الانوار، ج ۷۷، ص ۲۸۶»

حدیث۵

قال الامام الباقر - علیه السلام - : المؤمنُ یَبتَلی بکلّ بلیّةٍ و یَمُوتُ بکلّ میتةٍ اِلّا انّه لا یَقتُل نَفسُهُ. امام باقر - علیه السلام - فرمودند: مؤمن به هر گرفتاری و بلاـ مبتلاـ می گردد به بهر نوع مرگ می میرد، اما دست به خودکشی نمی زند. «بحار الانوار، ج ۸۱، ص ۱۹۶»

حدیث۶

قال امیرالمؤمنین - علیه السلام - : مَا المُبْتلی الّذی قد اِشْتَدَّ به البلاء بِأَحْوَجَ إِلَی الدُّعَاءِ الَّذِی لَا یَأْمَنُ الْبَلَاءَ. امیرمؤمنان - علیه السلام - فرمودند: کسی که سخت گرفتار بلا شده است، از کسی که از بلا در امان نیست (هنوز بلا به او نرسیده)، نیازش به دعا بیشتر نمی باشد. «نهج البلاغه، حکمت ۳۰۲»

حدیث۷

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : یقُول اللهُ عزّوجل: یا دنیا تحرّرُ علی عبدالمؤمنِ بأنواع البَلاء... . رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمودند: خداوند می فرماید: ای دنیا، با انواع بلا و گرفتاری بر بنده مؤمن گردش کن، و از نظر معیشت بر او سخت گیر، تا اینکه بار اقامت به سوی ما بسته و قصد ماندن در دنیا را نکند. «بحار الانوار، ج ۷۲، ص ۵۲»

حدیث۸

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : اذا غَضَبَ الله عُلی اُمّةٍ وَلم یَنْزِلْ بِها العذابَ... . رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمودند: هرگاه خدا بر امتی غضب کند و عذاب بر آنها نفرستد، آنها را به چند بلا مبتلا می کند: ارزانی را از آنها گرفته و عمرهایشان را کوتاه و بازارگانانشان را بی سود، درختهایشان را بیثمر، نهرها را بی آب، بارانها را بی موقع و انسانی بداخلاق را بر آنها حاکم می کند. «خصال صدوق، ج ۲، ص ۴۱۵»

حدیث۹

قال رسول الله - صلی الله علیه و آله - : اذا عَمِلَتْ امَّتی خمسَ عَشرةَ خِصْلَةٌ حَلَّ بها الْبَلاءَ... . رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمودند: هرگاه امّت من پانزده کار را مرتکب شوند گرفتار بلا میگردند: امانت را غنیمت بدانند و زکات دادن را زیان شمارند، به خاطر رضایت همسر از مادر نافرمانی کنند، با دوست خوش رفتار و با پدر بد رفتار باشند. پست ترین افراد بر آنها ریاست کنند در حالی که مردم از ترس احترامشان کنند، آوازهای نامشروع در مساجد بلند شود ... . «خصال صدوق،ج ۲، ص ۵۹۴»

حدیث۱۰

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله –: ما زلتُ اَنا و مِنَ النّبیّین مِنْ قَبلی و المؤمنین، مَبْتَلینَ بِمَنْ یؤُذینا... . رسول اکرم – صلی الله علیه و آله – فرمودند: زمانی بر من و انبیاء پیشین و همچنین مؤمنان نگذشت، مگر اینکه ما را آزار رسانده اند و مؤمن اگر در قله کوه هم باشد آزار می بیند، برای اینکه مستحق پاداش خداوند شود. «بحار الانوار، ج ۶۴، ص ۲۲۸»

حدیث۱۱

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله –: قال اللهُ تعالی: یا داوُود قل لعبادی، یا عبادیِ... . رسول اکرم – صلی الله علیه و آله – فرمودند: خداوند به جضرت داود – علیه السلام – خطاب کرد: ای داود! به بندگانم بگو، ای بندگان من اگر راضی به قضا و شاکر بر نعمتها و صابر در برابر بلاهایم نیستید، بدنبال پروردگاری غیر از من بروید. «بحار الانوار، ج ۶۴، ص ۲۳۶»

حدیث۱۲

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله –: فإذا اَحَبَّ اللهُ عبداً، اِبْتلاءَ بِعظیم البلاء. رسول خدا – صلی الله علیه و آله – فرمودند: هرگاه خداوند بنده ای را دوست داشته باشد او را به بلایی بزرگ گرفتار می کند. «اصول کافی، ج ۳، ص ۳۷۷»

حدیث۱۳

قال الامام الصادق – علیه السلام –: ما بَلی اللهُ العِبادَ بِشیءٍ اَشَدَّ عَلیهم مِن اِخراجِ الدّراهِمْ. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: خداوند هیچ بلایی (امتحانی) را برای بندگانش، همانند گرفتاری (و امتحان) ثروتمند شدن قرار نداده است. «بحار الانوار، ج ۷۳، ص ۱۳۹»

حدیث۱۴

قال الامام علی بن الحسین – علیه السلام –: اِنّی لاکرهُ اِنَّ یُعافی الرّجل فی الدُّنیا، ولا یُصِیْبَهُ شیءٌ من المصائب. امام زین العابدین – علیه السلام – فرمودند: کراهت دارم از مردی که در دنیا به عافیت بسر برد و هیچ مصیبتی از مصائب دنیا به او نرسد. «بحار الانوار، ج ۸۱، ص ۱۷۶»

حدیث۱۵

قال الامام الصادق – علیه السلام –: لَنْ تکونوا مُؤمِنینَ حَتّی تعدُّوا البلاءَ نِعمَةٌ والرّخاء مُصیبةٌ. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: تا بلا را نعمت و آسایش را مصیبت ندانید، مؤمن نیستید. «تحف العقول، ص ۴۴۱»

حدیث۱۶

قال الامام الصادق – علیه السلام –: یَنْبَغی لِمؤمنِ اَنْ یکونَ فیه خصالٌ:... . امام صادق – علیه السلام – فرمودند: سزاوار است که مؤمن دارای خصلتهایی باشد: در بحرانها و حوادث ثابت قدم و در بلاها صابر و در گشایش شاکر و به رزق خود قانع باشد. «تحف العقول، ص ۴۱۹»

حدیث۱۷

قال الامام الصادق – علیه السـلام – : اِذا اَضِـیقَ الْبَلاءُ اِلی الْبَلاءِ، کانَ مِنَ البلاءُ عافیهٌ. امام صادق – علیه السـلام – فرمودند: وقتی بلا بر بلا افزوده شد، (گرفتاری مؤمن زیاد گردید)، پس از آن دوران عافیت و نجات (از بلا) فرا می رسد. «تحف العقول، ص ۴۱۴»

حدیث۱۸

قال الامام الصادق – علیه السـلام – : اِنَّ اَیوب – علیه السـلام – مَعَ جَمیعِ ما یُبتلی بِه لَمْ یَستُنْ لَهُ رائحهٔ... . امام صادق – علیه السلام – فرمودنـد: ایوب – علیه السـلام – با آن همه گرفتاری که داشت، بوی بدی از او پیدا نشد. و زشت رو نگردید. و کسـی که به نزدش آمد و شد داشت از او وحشت نکرد، اما کناره گیری مردم از او به خاطر تنگدستی بود. «خصال صدوق، ج ۲، ص ۲۶۲»

حدیث۱۹

قال الامام الصادق – علیه السـلام – : اِبْتلی ایُوبَ – علیه السـلام – سَبْعَ سَنین بِلا ذَنْب. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: حضرت ایوب – علیه السلام – هفت سال به بلا مبتلا بود و حال آنکه گناهی نداشت. «خصال صدوق، ج ۲، ص ۴۶»

حدیث۲۰

قال الامام الصادق – علیه السـلام – : انّ فیما ناجَی الله بِه موسی بن عمران اِنَّ: یا موسی – علیه السلام – ... . امام صادق – علیه السلام – فرمودند: در نجوایی که خداوند با حضـرت موسـی – علیه السلام – داشت، فرمودند: ای موسی! مخلوقی را خلق نکردم که از بنده ای مؤمن نزد من محبوب تر باشـد. هرگـاه مبتلا به گرفتاری شـده، آنگاه بر بلایم صابر و در برابر نعمتهایم سـپاس گـذار و به قضایم راضی بوده است. این بنده از جمله صدّیقین در نزد من است. «بحار الانوار، ج ۶۴، ص ۲۳۵»

حدیث۲۱

قال الامام الصادق – علیه السلام – : اِنَّ اهل الْحق لم یَزالوا مُنذُ کانوا فی شِدّهٍ، امّا انّ ذالک اِلی مدّهٔ قلیلهٍ و عافیهٍ طویلهٍ. امام صادق – علیه السـلام – فرمودنـد: زمـانی بر اهل حق نمی گـذرد، مگر اینکه مـدتی را در شـدت و سـختی باشـند. اما این مـدت کوتاه عافیت طولانی را بدنبال دارد. «بحار الانوار، ج ۶۷، ص ۲۱۴»

حدیث۲۲

قال الامام الصادق – علیه السـلام – : اِنَّما المؤمنُ بِمنْزلـهِ کفّـهِ المیزان، کلّما زیـدَ فی ایمانِهِ زیدَ فی بلائِهِ. امام صادق – علیه السـلام – فرمودنـد: مؤمن به منزله کفه ی ترازو است، هر چه بر ایمـانش افزوده گردد، بر بلایش نیز افزوده می شود. «بحار الانوار، ج ۶۷، ص ۲۱۰»

حدیث۲۳

قال الامام الصادق – علیه السـلام – : اِنَّ اللّه عزّوجّل یُبْتلی المؤمِنَ بِکلّ بَلیّهٍ، یُمیتُهُ بکلّ مَیْتَهٍ، ولا یُبْتله بِذِهابِ عقلهِ. امام صادق – علیه السـلام – فرمودنـد: خداونـد مؤمن را بهر بلائی گرفتار می کنـد و بهر مرگی می میرانـد امّا هرگز به بی خردی (و دیوانگی) گرفتار نمی کند. «اصول کافی، ج ۵، ص ۹۱»

حدیث۲۴

قال الامام الصادق – علیه السـلام – : اَلْمؤمِنُ لا یَمضی علیه اَرْبعونَ لَیلةً، اِلّا عَرَضَ لَهُ امرٌ یَحزُنُه، یُذکِرّ بِهِ. امام صادق – علیه السلام – فرمودنـد: بر هیـچ مؤمنی چهل شب نگذرد، مگر اینکه امری بر او عارض شده و او را اندوهگین کند و با این عمل متوجه خدا شود. «اصول کافی، ج ۵، ص ۸۴»

حدیث۲۵

قال الامام الصادق – علیه السـلام – : اِنَّ اللّهَ اذا اَحَبَّ عَبْـداً، غَتَّهُ بِالبلاءِ غَتّاً. امام صادق – علیه السـلام – فرمودنـد: هرگاه خداوند بنده ای را دوست بدارد، او را در گرداب بلا فرو می برد. «اصول کافی، ج ۵، ص ۸۲»

حدیث۲۶

قال الامام الصادق – علیه السـلام – : اِنَّ لِلّهَ عزّوجل عِباداً فی الاَرضِ مِنْ خالِص عِبادِهِ... . امام صادق – علیه السـلام – فرمودند: برای خداونـد در زمین بنـده هـایی است که بنـده هـای خـالص اوینـد، اما هیـچ نعمتی از آسـمان فرود نمی آیـد مگر اینکه آنها را از آن منصـرف نموده و بـدست دیگران انـدازد و هیـچ بلائی فرود نیایـد، مگر این که آنان از آن بهره مند شوند. «اصول کافی، ج ۵، ص ۸۲»

حدیث۲۷

قال الامام الصادق – علیه السـلام – : اِنّ الله عزّوجّل، جَعَلَ ولیَّهُ فِی الـدُّنیا غَرَضاً لِعَدُوِّه. امام صادق – علیه السـلام – فرمودند: خداوند در دنیا، دوستان خود را هدف دشمن قرار می دهد. «اصول کافی، ج ۵، ص ۷۴»

حدیث۲۸

قال الامام الصادق – علیه السلام – : اِنَّ عظیمُ الاَجرلَمَعَ عظیمُ البلاء. امام صادق – علیه السلام – فرمودند: اجر و ثواب بزرگ همراه با بلای بزرگ است. «اصول کافی، ج ۳، ص ۳۷۶»

حدیث۲۹

قال الامام الصادق – علیه السـلام – : اِنّ اَشَـدَّ النّاسُ بلاءً اَلاَنْبیاء، ثُمَّ الـذّینَ یَلوُنَهُم. امام صادق – علیه السـلام – فرمودنـد: گرفتارترین مردم پیامبران و سپس آنهایی هستند که از حیث فضیلت بعد از آنان قرار دارند. «بحار الانوار، ج ۱۵، ص ۵۳»

حدیث۳۰

قال الامام الصادق – علیه السـلام – : لَمْ یؤمِنْ اللهُ مؤمنٌ مِنْ هزاهِزِ الـدُّنیا، وَلکنَّهُ آمَنَهُ مِنْ العُمی فیها وَالشّـقاءِ فِی الآخرةِ. امام صادق – علیه السـلام – فرمودنـد: خداونـد مؤمن را از فتنه ها و حوادث دنیا در امان قرار نـداد، ولی از گمراهی در دنیا و بـدبختی در آخرت نجات بخشید. «اصول کافی، ج ۵، ص ۸۹»

حدیث۳۱

قال امیرالمؤمنین - علیه السلام - : اِنّ البلاءَ لِظالم اَدبٌ، و للمؤمن امتحانٌ، و لانبیاء درجةٌ، وَ لاولیاءِ کِرامةٌ. امیرمؤمنان - علیه السلام - فرمودند: بلا برای ظالم ادب، برای مؤمن آزمایش، برای پیامبران مقام و برای اولیاء کرامت و بزرگواری است. «بحار الانوار، ج ۶۴، ص ۲۳۵»

مشورت

حدیث۱

قال الإمام الباقر - علیه السلام - : اتبع من یبکیک وهو لک ناصح، ولا تتبع من یضحکک وهو لک غاش. امام باقر - علیه السّلام - فرمودند: از کسی که تو را می گریاند، اما خیرخواه توست پیروی کن و از کسی که تو را می خنداند، اما با تو یکرنگ نیست، پیروی مکن. «محاسن، ج ۲، ص ۴۴۰»

حدیث۲

قال الإمام الصادق - علیه السلام - : لا تشاور أحمق، و لا تستعن بکذاب، و لا تثق بمودة ملول، فإن الکذاب یقرب لک البعید ویبعد لک القریب و الأحمق یجهد لک نفسه ولا یبلغ ما ترید و الملول أوثق ما کنت به خذلک ... . امام صادق - علیه السلام - فرمودند: با احمق مشورت مکن و از دروغگو کمک مگیر و به دوستی آدم دل مرده تکیه مکن، زیرا دروغگو دور را نزدیک و نزدیک را دور در نظرت جلوه می دهد و احمق خودش را برای تو خسته می کند اما به آنچه می خواهی نمی رساندت و آدم دل مرده در زمانی که کاملا به او اعتماد داری، تنهایت می گذارد و در اوج ارتباطت با او، از تو می برد. «تحف العقول، ص ۳۱۶»

حدیث۳

قال الإمام الصادق - علیه السلام - : لا تکونن أول مشیر و إیاك والرأی الفطیر و تجنب ارتجال الکلام و لا تشر علی مستبد برأیه و لا علی وغد و لا علی متلون و لا علی لجوج و خف الله فی موافقة هوی المستشیر ... . امام صادق - علیه السلام - فرمودند: در مشورت نخستین کسی مباش که نظر می دهد و از اظهار رأی خام و ناپخته بپرهیز و از ناسنجیده گویی دوری کن و طرف مشورت آدم خود رأی و سست اندیش و دمدمی مزاج و لجوج قرار مگیر و از خدا بترس و سعی نکن در مشورت مطابق میل و هوس مشورت کننده نظر دهی، زیرا که سعی در جلب رضایت او پستی است. «بحار الأنوار, ج ۷۲, ص ۱۰۴»

حدیث۴

قال الإمام الصادق - علیه السلام - : إذا أردت أمرا فلا تشاور فیه أحدا حتی تشاور ربک، قال: قلت له: وکیف اشاور ربی؟ قال: تقول: أستخیر الله مائة مرة، ثم تشاور الناس، فإن الله یجری لک الخیرة علی لسان من أحب. امام صادق - علیه السّلام - فرمودند: هر گاه اراده کاری کردی، پیش از مشورت با پروردگارت با هیچ کس مشورت مکن. راوی می گوید: عرض کردم: چگونه با پروردگارم مشورت کنم؟ فرمودند: صد مرتبه می گویی: از خدا خیر (و راه درست) را می طلبم سپس با مردم مشورت می کنی در این صورت خداوند خیر و صلاح تو را بر زبان هر که دوست داشته باشد، جاری می سازد. «مکارم الأخلاق، ج ۲، ص ۹۸»

حدیث۵

قال الإمام الرضا – عليه السلام – (لما ذكر عنده أبوه): كان عقله لا توازى به العقول و ربما شاور الاسود من سودانه، فقيل له: تشاور مثل هذا؟! فقال: إن الله تبارك وتعالى ربما فتح على لسانه. امام رضا – عليه السلام (– هنگامی که در حضور پدر بزرگوارش سخن به میان آمد)، فرمودند: هیچ خردی با خرد آن حضرت برابری نمی کرد با این حال گاه با یکی از غلامان سیاه خود مشورت می کرد به ایشان عرض شد: با چنین کسی مشورت می کنی؟ فرمودند: چه بسا که خدا تبارک و تعالی (نظر درست را) بر زبان او جاری کند. «مکارم الأخلاق، ج ۲، ص ۹۹»

حدیث۶

قال الإمام الحسن – عليه السلام – : ما تشاور قوم إلا هدوا إلى رشدهم. امام حسن – علیه السّلام – فرمودند: هیچ مردمی با هم مشورت نکردند مگر آن که راه درست (حل مشکلات) خود را پیدا کردند. «تحف العقول، ص ۲۳۳»

حدیث۷

قال الإمام الصادق – عليه السلام – : إن المشورة لا تكون إلا بحدودها الأربعة ... فأولها أن يكون الذى تشاوره عاقلا، والثانية أن يكون حرا متدينا، والثالثة أن يكون صديقا مواخيا ... . امام صادق – علیه السلام – فرمودند: مشورت جز با حدود چهارگانه آن تحقق نپذیرد, نخستین حد آن این است که کسی که با او مشورت می کنی خردمند باشد، دوم این که آزاده و متدین باشد، سوم این که دوست و برادروار باشد و چهارم اینکه راز خود را به او بگویی و او به اندازه خودت از آن راز آگاه باشد، اما آن را بپوشاند و به کسی نگوید. «مکارم الأخلاق، ج ۲، ص ۹۸»

حدیث۸

قال رسول الله – صلى الله عليه و آله – : لن يهلك امرؤ عن مشورة. رسول خدا – صلّی الله علیه و آله – فرمودند: هیچ انسانی از مشورت کردن نابود نمی شود. «محاسن، ج ۲، ص ۴۳۶»

حدیث۹

قال رسول الله – صلى الله عليه و آله – : الحزم أن تستشير ذا الرأى و تطيع أمره. رسول خدا – صلّی الله علیه و آله – فرمودند: دوراندیشی آن است که با صاحب نظر مشورت کنی و به نظر او عمل نمایی. «بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۱۰۵»

حدیث۱۰

قال رسول الله – صلى الله عليه و آله – : لا مظاهرة أوثق من المشاورة. رسول خدا – صلّی الله علیه و آله – فرمودند: هیچ پشتیبانی قابل اعتمادتر از مشورت نیست. «محاسن، ج ۲، ص ۴۳۵»

حدیث۱۱

قال رسول الله – صلى الله عليه و آله – : من استشاره أخوه المؤمن فلم يمحضه النصيحة سلبه الله لبه. رسول خدا – صلّی الله علیه و آله – فرمودند: هر که برادر مؤمنش با وی مشورت کند و او صادقانه راهنماییش نکند، خداوند عقلش را از او بگیرد. «بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۱۰۴»

حدیث۱۲

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : مشاورة العاقل الناصح رشد ویمن وتوفیق من الله، فإذا أشار علیک الناصح العاقل فإیاک والخلاف، فإن فی ذلک العطب. رسول خدا – صلّی الله علیه و آله – فرمودند: مشورت کردن با خردمند خیرخواه، مایه هدایت و میمنت است و توفیقی است از جانب خداوند، پس هر گاه خیرخواه خردمند تو را راهنمایی کرد، مبادا مخالفت کنی که موجب نابودی می شود. «محاسن، ج ۲، ص ۴۳۸»

حدیث۱۳

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : تصدقوا علی أخیکم بعلم یرشده ورأی یسدده. رسول خدا – صلّی الله علیه و آله – فرمودند: با دانشی که برادر شما را راهنمایی می کند و با نظری که راه درست را به او نشان می دهد، به وی صدقه بدهید. «بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۱۰۵»

حدیث۱۴

قال رسول الله – صلی الله علیه و آله – : من غش المسلمین فی مشورة فقد برئت منه. رسول خدا – صلّی الله علیه و آله – فرمودند: هر که به مسلمانان در مشورتی خیانت کند، من از او بیزارم. «عیون أخبار الرضا – علیه السلام –، ج ۲، ص ۶۶»

حدیث۱۵

قال الإمام علی – علیه السلام – : استشر عدوک العاقل، واحذر رأی صدیقک الجاهل. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: با دشمن دانای خود مشورت کن و از نظر دوست نادان خود بپرهیز. «غرر الحکم، ح ۲۴۷۱»

حدیث۱۶

قال الإمام علی – علیه السلام – : لا تستشر الکذاب، فإنه کالسراب یقرب علیک البعید ویبعد علیک القریب. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: با دروغگو مشورت مکن، چون دروغگو، مانند سراب، دور را در نظرت نزدیک نشان می دهد و نزدیک را دور. «غرر الحکم، ح ۱۰۳۵۱»

حدیث۱۷

قال الإمام علی – علیه السلام – : لا تشرکن فی رأیک جبانا، یضعفک عن الأمر و یعظم علیک ما لیس بعظیم. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: هرگز در اندیشه خود ترسو را شریک مگردان، که اراده تو را در انجام کارها به ضعف می کشاند و آنچه را که بزرگ نیست در نظرت بزرگ می نمایاند. «غرر الحکم، ح ۱۰۳۴۹»

حدیث۱۸

قال الإمام علی – علیه السلام – : لا تدخلن فی مشورتک بخیلا، فیعدل بک عن القصد و یعدک الفقر. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: در مشورت خود بخیل را داخل مگردان که تو را از حق و میانه روی باز می دارد و از فقر می ترساند. «غرر الحکم، ح

۱۰۳۴۸»

حدیث۱۹

قال الإمام علی – علیه السلام – : خیانهٔ المستسلم والمستشیر من أفظع الامور، وأعظم الشرور، و موجب عذاب السعیر. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: خیانت کردن به فرد تسلیم شده و مشورت کننده، از شنیع ترین کارها و بزرگترین بدیها است و موجب عذاب آتش افروخته می شود. «غرر الحکم، ح ۵۰۷۵»

حدیث۲۰

قال الإمام علی – علیه السلام – : لا یستغنی العاقل عن المشاورهٔ. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: خردمند، از مشورت کردن بی نیاز نیست. «غرر الحکم، ح ۱۰۶۹۳»

حدیث۲۱

قال الإمام علی – علیه السلام – : إذا أنکرت من عقلک شیئا فاقتد برأی عاقل یزیل ما أنکرته. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: هر گاه با فکر خود به جایی نرسیدی، از اندیشه خردمندی که مشکل تو را حل می کند پیروی کن. «غرر الحکم، ح ۴۱۵۶»

حدیث۲۲

قال الإمام علی – علیه السلام – : ظلم المستشیر ظلم و خیانهٔ. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: ستم کردن به مشورت کننده، هم ظلم است و هم خیانت. «غرر الحکم، ح ۶۰۳۷»

حدیث۲۳

قال الإمام علی – علیه السلام – : الاستشارهٔ عین الهدایهٔ، وقد خاطر من استغنی برأیه. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: مشورت کردن، دیده راهیابی است و کسی که به رأی و نظر خویش اکتفا کند، خود را به خطر افکنده است. «نهج البلاغه، حکمت ۲۱۱»

حدیث۲۴

قال الإمام علی – علیه السلام – : المشاورهٔ راحهٔ لک وتعب لغیرک. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: مشورت کردن، مایه راحتی تو و زحمت دیگری است. «غرر الحکم، ح ۱۸۵۷»

حدیث۲۵

قال الإمام علی – علیه السلام – : المستشیر علی طرف النجاح. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: مشورت کننده، بر لبه پیروزی است. «غرر الحکم، ح ۱۲۱۷»

حدیث۲۶

قال الإمام علی – علیه السلام – : المستشیر متحصن من السقط. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: کسی که مشورت کند، از لغزیدن در خطاها مصون می ماند. «غرر الحکم، ح ۱۲۰۷»

حدیث۲۷

قال الإمام علی – علیه السلام – : المشورة تجلب لک صواب غیرک. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: مشورت کردن، اندیشه های درست دیگران را برای تو کسب می کند. «غرر الحکم، ح ۱۵۰۹»

حدیث۲۸

قال الإمام علی – علیه السلام – : بعثنی رسول الله – صلی الله علیه و آله – علی الیمن، فقال و هو یوصینی: یا علی ما حار من استخار و لا ندم من استشار. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: رسول خدا – صلّی الله علیه و آله – مرا به (امارت) یمن فرستاد و به من سفارش کرد: ای علی! کسی که از خدا طلب خیر کرد, سرگردان نشد و کسی که مشورت نمود, پشیمان نگشت. «أمالی شیخ طوسی، ص ۱۳۶»

حدیث۲۹

قال الإمام علی – علیه السلام – : شاور فی امورک الذین یخشون الله ترشد. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: در کارهای خود با افراد خدا ترس مشورت کن، تا راه درست را بیابی. «غرر الحکم، ح ۵۷۵۶»

حدیث۳۰

قال الإمام علی – علیه السلام – : شاور ذوی العقول، تأمن الزلل والندم. امام علی – علیه السّلام – فرمودند: با خردمندان مشورت کن، تا از لغزش و پشیمانی در امان مانی. «غرر الحکم، ح ۵۷۵۵»

حدیث۳۱

قال الإمام زین العابدین – علیه السلام – : حق المستشیر إن علمت أن له رأیا أشرت علیه، وإن لم تعلم أرشدته إلی من یعلم. امام سجاد – علیه السّلام – فرمودند: حقّ مشورت کننده این است، که اگر برای راهنمایی او نظری داری، راهنماییش کنی و اگر اطلاعی نداشته باشی او را به کسی که (در آن زمینه) آگاهی دارد، راهنمایی کنی. «الخصال، ص ۵۷۰»

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر

اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیتهای گسترده مرکز : الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و... د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و... ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله. شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۶۰۹-۵۳به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که

لایق اوست، به آنها ضـمیمه کنید». التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یـک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشـتن بینوایی ضـعیف را دارد و تو او را از دسـتش می‌رَهـانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مـؤمنی بینـوا و ضـعیف از پیروان مـا را دارد، امّـا تـو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشـایی که آن بینـوا، خـود را بِـدان، نگـاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شـکند؟». [سـپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنـده کنـد و از کفر به ایمـان، ارشـاد کنـد، گویی همه مردم را زنـده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشـیرهای تیز بکشد». مسـند زید: امام حسـین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان

WWW